

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

# Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + Refrain from automated querying Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

# **About Google Book Search**

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/



By for vila of Bob 19 year, Cross

# 600100824L

1473 f.7

# Deffroad y Nabl:

# DETHOLIAD

o'R

SALMAU A SRODDWYD AR FESUR CERDD.

GAN

Y PARCH. EDMUND PRYS, AC ERAILL, YN NGHYD AG AMRYW

# EMYNAU,

RHAI O GYFANSODDIAD, A RHAI O GYFIEITHIAD

Y PARCH. JOHN HUGHES,

VICER LLANBADARN FAWR, A PHERIGLOR ABERYSTWYTH, CEREDIGION.

"Preswylied gair Crist ynoch yn helaeth yn mhob doethineb; gan ddysgu a rhybuddio bawb eich gilydd mewn salmau, a hymnau, ac edlau yebrydol, gan ganu trwy ras yn eich calonau i'r Arglwydd."



ARGRAPFWYD GAN J. COX, HEOL Y WIG.

1840.



•

The sale ...

# RHAGYMADRODD.

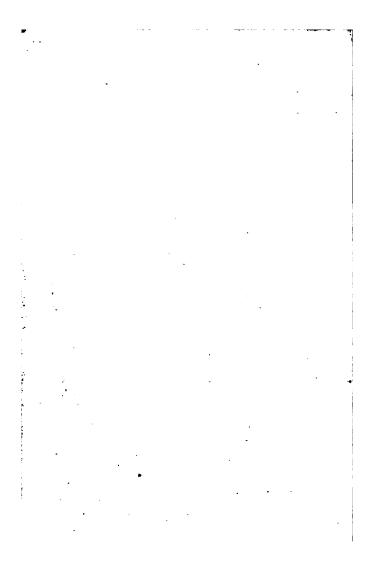
Y LLYFE bychan hwn a gynnwys Salmau ac Emynau. Y blaenaf a gymmerwyd allan o waith Edmund Prys ac eraill. Y mae ychydig o'r cyfryw o waith yr Awdwr ei hun, ac fe gymmerodd rydd-did i gyfnewid amryw o'r lleill—pa un ai er gwell ai er gwaeth, rhaid iddo adael i'w ddarllenwyr farnu. O'r Emynau, y mae 123 o'i gyfansoddiad ei hun, a'r 28 eraill a gyfieithwyd ganddo o waith Emyn-ysgrifenwyr Saesnig.

Nid yw'r Awdwr Brydydd na Mab i Brydydd; gan hyny ofer disgwyl am ragoriaethau prydyddol yn ei lyfr bychan. Yn wir, ei farn yw, mai nid doeth, pe medrasai, fuasai arferyd caeth reolau prydyddiaeth yn y fath gyfansoddiadau. Ei ofal pennaf oedd am i'r tudalenau canlynol fod yn efangylaidd mewn athrawiaeth—yn ddefosiynol ac ymarferiadol o ran eu tuedd—ac esmwyth a llithrig o ran eu geiriad.

Gwna yn fynych i'r llythyrenau i, u, a y, gynghaneddu, yn ol esampl Edmund Prys ac eraill. Nid yw hyn dramgwydd i'r glust, er y dichon fod i'r llygad.

Os y Salmau a'r Emynau canlynol a fyddant, mewn un gradd, yn fendith a chyssur i bobl ei ofal, (yr hyn oedd y peth blaenaf yn ei olwg) ac i gynnulleidfaoedd eraill, caffed Duw y clod, yr holl glod. Amen.

Mehefin, 1840.



# PSALMAU.

# PSALM 1.

Dedwyddwch y cyfiawn.

Heol y Ffymon.

Brynhyfryd.

- 1 Y sawl ni rodia yn nghyngor ffol 'R annuwiol a gaiff gyssur, Ni saif ar ffordd troseddwyr byd, Nid eistedd gyda'r gwawdwyr.
- 2 Ond ei holl serch ef fydd yn rhwydd Ar ddeddf yr Arglwydd uchod; Ac ar ei ddeddf rhydd ddydd a nos, Yn ddiddos ei fyfyrdod.
- 3 Ef fydd fel pren mewn isel ddol, Dwg ffrwyth amserol arno; Ni chrina'i ddalen, a'i holl waith A lwydda'n berffaith iddo.
- 4 Can's ffordd y cyfiawn uniawn yw, Mae'n boddio Duw'n rhagorol: Ond ffordd y drwg sy'n arwain lawr I'r poenau mawr uffernol.

# PSALM 8.

Ardderchogrwydd Enw Duw.

Judea.

Arafwch.

1 O Arguwydd ein Ior ni, a'n nerth, Mor brydferth wyt drwy'r hollfyd!

В

Dy enw a'th barch a roist uwch ben Daear ac wybren hefyd.

- 2 Wrth edrych ar y nefoedd faith, A gweled gwaith dy fysedd, Y lloer, a'r ser, a threfn y rhod, A'u gosod mor gyfannedd:—
- 3 Pa beth yw dyn, o aflan ryw,
  I ti, O Dduw, i'w gofio?
  A pheth yw mab y goreu ddyn
  I ti dy hun dd'od atto?
- 4 O Arglwydd ein Ior ni, a'n nerth, Mor brydferth wyt drwy'r hollfyd! Dy enw a'th barch a roist uwch ben Daear ac wybren hefyd.

### PSALM 15.

Y dyn a breswyl yn y nef.

Seminary.

- 1 O DYWAID i'm pa ddyn a drig 'N barchedig gyda'r Arglwydd? A phwy a erys, ac a fydd Yn mynydd ei sancteiddrwydd?
- 2 Yr hwn a rodia'n berffaith dda, Yr hwn a wna gyfiawnder, Yr hwn a draetha o'i galon wir, A drig ar dir uchelder.
- 3 Yr hwn sydd isel yn ei fryd, Yn caru'i gyd-grist'nogion, Yr hwn sy'n ofni'r Arglwydd Dduw, Ac sydd yn byw yn ffyddlon.
- 4 Yr hwn, yn nerth yr Arglwydd da, 'Ymdrecha fod yn union:

A wnelo hyn ni lithra fyth, Fe gaiff y fythol goron.

# PSALM 16. M. H.

Gobaith y duwiol.

#### Greenfield.

Windham.

- 1 Rho rym i'th osod ger ein bron, A'n hyder ynot, Ior, yn llon: Gwir yw na fyth ddifethir ni, Os agos attom fydd Duw cu.
- 2 Tra' gallom ddweud dy fod gerllaw, Ni'n llethir mwy gan ofn a braw; Ein calon ynom lawenha, A'n enawd a drig mewn gobaith da.
- 3 Ior, nis gadewi'n wael eu gwedd Dy saint am byth yn mhyrth y bedd; Rho'i fywyd iddynt, fawr a mân, Ar fore cu'r cyfodiad glân.
- 4 Dwg ni, O Dduw, ar frys i fyw Lle mae llawenydd o bob rhyw: Ar dy ddeheulaw ddisglaer fry Digrifwch yn dragywydd sy.

PSALM 17. M. N. 8au

Am nodded Duw.

#### Bethel.

Llantricaint.

- 1 Arglwydd, cynnal fy ngherddediad Yn dy lwybrau glân yn wastad, Fel na lithro 'nhroed un amser, Ac na fetho byth fy hyder.
- 2 Dyro i mi ras digonol, O Achubydd cyfamserol,

Pawb sydd ynot yn hyderu, Rhag pob gelyn 'gais eu drygu.

3 Cadw fi fel canwyll llygad, Rhag holl frad y gelyn anfad; A than gysgod dy adenydd, Rho i'm ddiogelwch beunydd.

# PSALM 19.

Y greadigaeth yn mawrygu Duw.

Passover. Pontypool.

 Datgan y nefoedd fawredd Duw, Yr unrhyw gwna'r ffurfafen : Y dydd i ddydd, a'r nos i nos, Sy'n dangos cwrs yr wybren.

2 Er nad oes ganddynt air nac iaith, Llefarant waith Duw Lywydd: Diau nad oes na môr na thir, Na chlywir eu lleferydd.

3 Fe aeth eu sain trwy'r byd i gyd, A'u geiriau hyd eithafoedd; Cyhoeddi wnant ogoniant gwiw Jehofa, Duw y lluoedd.

PSALM 19. AIL RAN. M. N. 8. 7.

Amlder pechod.

Denbigh.

Pasg

Pwy a ddeall ei gamweddau?
Pwy fynega rhain i gyd?
Myrdd o honynt sydd guddiedig,
Heblaw'r miloedd wêl y byd:
Ior, glanha fi'n llwyr oddiwrthynt,
Pura nghalon ddrwg â'th ras,
A rho rym i fwrw ymaith
Bob rhyfygus bechod cas.

2 Pob ymadrodd 'ddel o'm genau, Pob myfyrdod dan fy fron, Fyddo mwy yn gymmeradwy, Arglwydd grasol, ger dy fron: Ty yw Craig fy iachawdwriaeth, Dal fi fynu tra fwi' byw; Ti yw Prynwr drud fy enaid, Dwg fi'r nefoedd, O fy Nuw.

# PSALM 23.

# Y Bugail da.

#### Constant.

1 Yr Arglwydd yw fy mugail clau, Ni ad byth eisiau arnaf; Mi gaf orwedd mewn porfa fras, Ar lan dw'r gloywlas araf.

- 2 Fe goledd f' enaid ac a'm dwg 'Rhyd llwybrau diddrwg cyfion : Er mwyn ei Enw mawr dilys, Fe'm tywys ar yr union.
- 3 Pe rhodiwn (nid ofnwn am hyn) Yn nyffryn cysgod angau, Wyt gyda mi a'th nerth a'th ffon, Diorfod dirion arfau.

# PSALM 24. M. N. 7. 8. Brenin y gogoniant.

#### China.

Hosanna.

Carmel.

1 Derchefwich byrth eich pennau A chwithau ddorau bythol: A Brenin y gogoniant ddaw, I'ch mewn, a ddaw'n rasusol. Pwy ydyw'r Brenin gorwych, Mor hardd ei ddrych ac uchel?

riosan

Yr Arglwydd cadarn, nerthol yw, Sef cadarn Dduw y rhyfel.

2 Eich pennau, byrth, derchefwch, Egorwch ddorau bythol; Can's Brenin y gogoniant ddaw, I'ch mewn, a ddaw'n rasusol. Pwy ydyw'r Brenin gwiwglod? Caiff genym hynod foliant: Arglwydd y lluoedd (credwch hyn) Yw Brenin y gogoniant.

#### PSALM 25.

Gweddi am faddeuant a chymmorth.

Gomer. Prydferth.

Dy dosturiaethau cofia'n rhwydd,
 O Arglwydd y gwirionedd:
 Ac ynot cofia fod erioed
 Ryw lawn ddioed drugaredd.

2 Na chofia mwy f' anwiredd maith, Na ffiaidd waith fy ieu'ngctyd: Ond Arglwydd gwel fy nghystudd i Yn dy ddaioni hyfryd.

# PSALM 27. Ar dŷ Dduw.

Pwilheli.

Eiddpned.

- 1 Un arch a erchais ar Dduw Naf, A hyny a archaf etto; Cael dyfod i'w gynteddau glân A bod a'm trigfan yno.
- 2 Duw dysg i mi dy ffordd yn rhwydd, O herwydd fy ngelynion: Ac arwain fi, o'th nawddol rad, Yn wastad ar yr union.

3 F' enaid disgwyl wrth Dduw da, Ac ymgyssura ynddo: Beunyddiol nerth a rydd i ti, Am hyny disgwyl wrtho.

# PSALM 30.

# Clod am waredigaeth.

Laodicea.

Arafweb.

- 1 Rhowch fawl i'r Ion, ei weision ef, A llawen lef clodforwch: Trwy goffa ei sancteiddrwydd pur, A chalon gywir cenwch.
- 2 Ni phar ei lid ond enyd fer, Mae'n ei foddlonder fywyd: Yn y prydnhawn wylofain fydd, Pan ddel y dydd bydd gwynfyd.

## PSALM 32.

# Maddeuant pechod.

Pleasantness.

- Bryn Ifor.

  1 Gwyn Fyd y gwr faddeuant g'as,
  Trwy ddwyfol ras, o'i drosedd;
  Y sawl y cuddiwyd ei holl fai,
  Ei bechod a'i anwiredd.
  - 2 Gwyn fyd y dyn ni chyfrif Duw Ei amryw feiau iddo; Yr hwn a wnawd trwy ras yn well, Fel nad oes dichell ynddo.
  - 3 Cyfadde'r y'm o'th flaen yn awr, O Dduw, ein mawr gamweddau: Tosturia wrthym, nefol Dad, A maddeu'n rhad ein beiau.
  - 4 Yn lloches gadarn i ni bydd, Bob dydd yn Geidwad graslon,

Ac amgylchyna ni à chân Am lân ymwared dirion.

# PSALM 34. M. C.

Mawl am waredigaeth.

Lingham.

Capel Sion.

- Bendithio wnaf fy Arglwydd Ner Bob amser tra fwi' byw: Bydd yn fy ngenau'n wastad gân O foliant glân i Dduw.
- 2 Am ei ymwared canu wnaf, Mi ganaf fyth am hon, A gwelir pawb o isel fryd Yn hyfryd iawn a llon.
- 3 O dewch, mawrygwn Dduw i gyd, A chyd-dderchafwn Ef; Pan geisiaistei wynebpryd cu, Gwrandawodd fry fy llef.
- 4 I'r sawl yn disgwyl wrtho sydd, Goleuni rydd wrth raid: Eu hwyneb ni warthruddir byth, Mae Duw dilyth o'u plaid.

PSALM 34. AIL RAN. Duw yn dda i'w eiddo.

Bangor.

Cantref.

- 1 Y TLAWD yn wir a roddes lef, A Ior y nef yn gwrando, Ef a'i gwaredodd o'i holl ddrwg, Yr hwn oedd amlwg iddo.
- 2 Angel cin Duw a dry yn gylch O amgylch pawb a'i hofnant, Ceidw Ef hwynt, a llawer gwell Na chastell yw eu gwarant.

3 O profwch, gwelwch mor dda yw Yr Arglwydd byw i'w eiddo! Gwyn fyd y gwr a roddo'i gred, A'i holl ymddiried ynddo.

# PSALM 36.

# Duw yn dda i'w eiddo.

#### Princess.

Arafwch.

- 1 Mor werthfawr yw'th drugaredd di, I ni, O Arglwydd, beunydd! Am hyn fe gar plant dynion fod Dan gysgod dy adenydd.
- 2 Dy dŷ a'i frasder carant hwy, Digonir hwy â'th heddwch: Diodi di eu henaid llon ` Ag afon dy hyfrydwch.
- 3 Oherwydd gyda thi yn wir Mae ffynnon bur y bywyd : Ac yn d'oleuni gwelwn ni Oleuni nefol hyfryd.

# PSALM 37.

# ArThyder yn Nuw.

# Namel.

Pontypool.

- Rно'тн hyder yn yr Arglwydd cu, Bob dydd daioni dilyn;
   A thrigi yn y tir heb fraw, A'th borthiant ddaw yn ddibrin
- 2 Byth ymgyssura yn dy Dduw, A chei bob rhyw ddymuniad Cred iddo Ef dy ffordd bob dydd, A'th raid a rydd yn wastad.

3 Cred ynddo Ef, fe'th ddwg i'r lan, Daw allan dy gyfiawnder: Fel goleu'r haul ar hanner dydd, Fel hyn y bydd d' eglurder.

# PSALM 39. M. C.

Byrdra bywyd.

· Sion.

New Troy.

- 1 O, DANGOS fyrred, Arglwydd Ner, Fy amser is y nen, Ychydig yw fy nyddiau'n wir, Hwy ddont cyn hir i ben.
- 2 Fel lled fy llaw (ryfeddol iaith!) Yw'm taith o'r bru i'r bedd; A gwagedd oll yw pob dyn byw, Er gwyched yw ei wedd.
- 3 Na ad i'm mwyach roi fy mryd, Ar bethau'r byd, O Dduw; O'm holl gamweddau gwared fi, Tydi fy ngobaith yw.

# PSALM 41.

Duw yn gofalu am y tlawd.

Gorwenydd:

Prydferth.

- O, gwyn ei fyd'r ystyriol frawd A wnel i'r tlawd dosturi : Yn ei drugaredd Brenin nef A'i ceidw ef rhag c'ledi.
- 2 Pan fyddo ar ei wely'n glaf, Rhydd y Goruchaf iechyd, Trwy Grist fe gaiff gyssuron nef, Nes delo Ef o'i glefyd.

#### PSALM 42. M. N. 8. 7. 4.

# Hiraeth am Dduw.

#### Wenlock.

Hyder.

- 1 FEL y brefa'r hydd lluddedig Am afonydd dyfroedd byw, Felly hiraeth mwya'm henaid Sydd am danat ti, Fy Nuw: Y mae syched, &c. Ar fy ysbryd am dy ras.
- · 2 O, paham, yr ymderfysgi, F' enaid, ynof fi cyhyd? O, gobeithia yn yr Arglwydd, A'i foliannu cei ryw bryd: Iachawdwriaeth, &c. Ei wynebpryd fydd fy nghân.

#### PSALM 43. M. N. 10au.

#### Am oleuni.

#### White March.

Sion.

Laodices.

- 1 Goleuni cu, gwirionedd i mi moes, I'm tywys mwy yn ddiogel trwy fy oes: Nes caffwyf ddod heb bechod attat ti, I lawenhau byth yn dy demlau di.
- 2 Paham'r wyt ti, fy enaid cu, mor brudd? Mor llawn o wae ac ofnau nos a dydd? At Iesu ffo, cred etto ynddo Ef, A heddwch mawr a ddisgyn lawr o'r nef.

# PSALM 45.

# Hawddgarwch Crist.

Judea.

1 Fy nghalon cân, a'm tafod bydd Fel pin 'sgrifenydd buan:

I foli Ceidwad dynolryw, Eneiniog Duw ei hunan.

- 2 Na meibion dynion teccach wyt, Tywalltwyd gras i'th enau: O herwydd Duw roes arnat wlith, Ei fendith byth a'i radau.
- 3 Dy gleddyf gwisg yn ngwasg dy glun, O, gadarn Un gogonedd : Dos byth yn mlaen yn brydferth iawn, Mewn llwydd a llawn orfoledd.
- 4 Yn gyflym iawn ar air y gwir Dros for a thir marchoga; Nes gwneuthur pawb o ddynolryw Yn blant i Dduw Jehofa.

# PSALM 45. AIL RAN.

# Merch y Brenin.

#### Seamen's Delight.

Seminary.

- Horr ferch y Brenin, glân o fewn,
   Anrhydedd llawn sydd iddi;
   A gwisg o aur, a gemmau glân
   Oddi allan sydd am dani.
- 2 Mewn gwaith gwe-nodwydd y daw hon Yn wych ger bron ei Harglwydd; Ac â'i gwyryfon gydâ hi, Daw attat ti yn ebrwydd.
- 3 Ac mewn llawenydd mawr a hedd, Ac mewn gorfoledd dibrin, Hwynthwy a ddeuant pan gant wŷs I gyd i lŷs y Brenin.

# PSALM 46. M. N. 8au.

# Duw yn amddiffynfa.

#### Greenwich.

Llangoedmor.

- 1 Gwych noddfa gref i ni rai gwael,
  A chymmorth agos hawdd ei gael,
  Yn nydd cyfyngder, yw ein Ior;
  Am hyn mewn braw ni byddai'n bron,
  Pe tefiid yr holl ddaear gron,
  A'i holl fynyddau mawr i'r môr.
- 2 Mae afon bur a'i ffrydiau per, A lawenhant holl ddinas Ner Preswylfod lân yr uchel Dduw: Nid ysgog hi er byd o wae, Duw yn ei chanol trigo mae, Rhydd iddi'n gynnar gymmorth gwiw.
- 3 Ond i ni bwyso ar ei ras, Er twrf a therfysg mawr ein cas, Ar fyr cawn fuddugoliaeth lân; Mae Duw y lluoedd gyda ni, Mae'n amddiffynwr mawr ei fri O'n cylch bob awr fel mur o dân.

# PSALM 46. AIL RAN. M. N. 11au.

Cyrus.

Diogelwch yr Eglwys.
Adelaide.

- 1 Pr teflid o'u godrau'r holl fryniau i'r mor, Pe'u cleddid'n echryslon yn'r eigion gan Ior, Ac hefyd pe crynai holl seiliau y llawr, Nid ofnem, fe gredem, a molem Ior mawr.
- 2 Os rhua gan wyntoedd y moroedd i gyd, Nes cryno holl ieithoedd, holl bobloedd y byd, Ond i ni hyderu ar Iesu trwy ffydd, Bydd i ni dawelwch, a heddwch a fydd.

3 Mae cariad ei Brenin, fel byddin ddiffael, I Sion yn darian, nid egwan na gwael, Ei seiliau ni syflir, nis llusgir o'u lle, Mae'n ddiogel o'r ddeutu trwy allu Duw'r ne'.

# PSALM 51.

Am drugaredd a gras.

Ridduned.

- TRUGAREDD, Arglwydd, dod i mi, O dy ddaioni tyner;
   O, maddeu fy ngweithredoedd gau, O'th dosturiaethau lawer.
- 2 Fy enaid euog golch yn ddwys Oddiwrth fawr bwys fy meiau; Yn berffaith lan gwna di fyfi Rhag brynti fy ngamweddau.

Ag isop golch fi oll yn lan Na byddwyf aflan mwyach: Byddaf, os ti a'm gylch fel hyn, Fel eira'n wyn, neu wynnach.

4 A rho i'm rhan orfoledd llawn Dy gyflawn iachawdwriaeth; A chynnal fi, bechadur gwael, A'th ysbryd hael yn helaeth.

# PSALM 65. Daioni rhagluniaeth.

Submission.

Brynbyfryd.

- 1 'Rwyr yn ymwel'd â'r ddae'r, O Dduw, A phob peth byw sydd arni; Gan anfon gwlaw a gwlith i lawr I'w dirfawr gyfoethogi.
- 2 Pob rhych yr wyt yn dwfrhau, A'i chwysau'r wyt yn ostwng:

A'i mwydo'r wyt â distaw wlith, I'w chnwd rhoi fendith deilwng.

- 3 Trwy'th fendith di y gwastad dir A guddir oll â defaid; Crechwenant, canant bawb yn nghyd, A'r wlad âg ŷd ei llonaid.
- 4 Coroni'r ydwyt ti fel hyn Y flwyddyn â'th ddaioni: Mewn bryn a phant, haelionus Ner, Diferi frasder arni.

#### PSALM 68.

Ar helaethiad teyrnas Crist.

Seamen's Delight.

1 Daw Pendefigion yr Aipht draw, Ac hefyd daw Ethiopia, Ar fyr eu hunain i roi'n rhodd, O'u gwirfodd, i'r Messia.

2 Chwi holl deyrnasoedd daear lawr, I'r Iesu mawr rhowch foliant: O, cenwch fyth ei fawl yn rhwydd, Sef Arglwydd y gogoniant.

# PSALM 84.

Ar dŷ Dduw.

Carmel.

Arafwch.

1 Dr babell di, mor hyfryd yw, O Arglwydd Dduw y lluoedd; Mynych chwenychais weled hon, Gan mor dra thirion ydoedd.

2 Y man'r wyt ti, boed fryn neu fro, Sydd gyflawn o ddiddanwch, Yn dy gynteddau'n wastad mae Rhyw fôr didrai o heddwch. 3 Gwyn fyd a drigant yn dy dŷ, Cant dy foliannu ddigon; Eu holl gadernid ynot mae A'th lwybrau yn eu calon.

4 Ant rhagddynt oll o nerth i nerth, Nes cael yn brydferth ddyfod I fyw bob amser ger dy fron, Yn Sion dy breswylfod.

# PSALM 84. AIL RAN. M. H.

# Ar dŷ Dduw.

#### Luther.

Newtown.

- 1 Mae diwrnod yn dy gyntedd di, Dan hyfryd wên dy wyneb cu, Yn well na mil yn ngwlad y ffol, Sy'n gadael gofid blin ar ol.
  - 2 Os caf fwynhau y gwaelaf le O fewn dy dŷ, fy Nuw, îs ne', Palasau teg, a'u pethau tlws, Ni'm denant byth oddiwrth dy ddrws.
  - 3 Pob rheidiol ras a roddi di, A choron ogoneddus fry; Ni chedwi un ddaionus rodd Rhag neb a rodia wrth dy fodd.

PSALM 87. M. N. 8au.

Crist yn hoffi'r Eglwys.

#### Haleluia.

Llantricaint

1 Horr gangeeu yw anneddau, Ei holl gywir ffyddlon seintiau, Hoffach ganddo'i dŷ ei hunan, Lle mae'r Seintiau glân mewn unman.

- 2 Yn y tŷ, lle clywir gweddi Hwyr a boreu, trig yr Iesu; Hoffa'n fwy offrymau cyhoedd, Mawl a gweddi'r cymmanfaoedd.
- 3 Pan gyfrifir rif y dynion Fyddont wedi eu geni'n Sion, Try'n anrhydedd mawr pryd hyny Fod un wedi'i eni ynddi.

# PSALM 90.

Yr Ior tragywyddol.

Gomer.

1 O BRYD i bryd, O Dduw, tra'r aeth
Pob rhyw genhedlaeth heibio,

Ti fuost i'n yn Arglwydd da, Ac yn breswylfa i drigo.

- 2 Er cyn rhoi sail un mynydd mawr, Cyn llunio llawr cwmpasfyd, Yn Dduw trag'wyddol wyt cyn neb, Hyd drag'wyddoldeb hefyd.
- 3 O bryd i bryd tra'r el, O Dduw, Pob rhyw genhedlaeth heibio: Bydd i ni etto'n Arglwydd da, Ac yn breswylfa i drigo.

# PSALM 100. M. H. Mawl i Dduw.

Savoy.

Derby.

Idanuwchlyn.

- 1 I'a Arglwydd cenwch lafar glod, ' A gwnewch ufudd-dod llawen fryd; Dowch o flaen Duw a pheraidd dôn, Trigolion y ddaear i gyd.
- 2 Gwybyddwch mai'r Arglwydd sydd Dduw; A'n gwnaeth ni'n fyw fel hyn i fod,

Nid ni'n hunain: ei bobl ŷm ni A defaid rhi' ei borfa a'i nod.

- 3 O ewch i'w byrth â diolch brau; Yn ei gynteddau molwch Ef; Bendithiwch enw Duw hynod; Rhowch iddo glod trwy lafar lef.
- 4 Can's da yw'r Arglwydd, Awdwr hedd;
  Da ei drugaredd, a dilyth;
  A'i wirionedd i ni a roes,
  O oes i oes a bery byth.

# PSALM 103. M. H.

# Trugaredd Duw.

Portugal.

Parting.

- 1 Cyb-ganwn glod i'r Arglwydd Dduw, Tra grasion a thrugarog yw, Mae yn hwyrfrydig iawn i lid, Mae'n Dduw tosturiol iawn o hyd.
- 2 Os pell yw'r dwyrain draw'n wir, Oddiwrth y gorllewinol dir, Mor bell a hyn fe symmud Duw Fai pawb a garant Iesu gwiw.
- 3 Fel y tosturia Tad ei hun Wrth blant ei gariad bob yr un, Fel hyn tosturia Ior y nef, Wrth fawr a man a'i hofnant Ef.

PSALM 103. AIL RAN. M. N. 6.8.

Moli Duw am ei ddaioni.

Oen y Pasg.

Majesty.

1 Fy enaid mola'r Ion mewn nefol dân o hyd, Derchafa'th Geidwad cu, tra byddi yn y byd, O mola, mola Frenin nef, A'th holl alluoedd mola ef.

- 2 O mola'r Arglwydd mawr bob awr, fy enaid cu, Fe haeddai'r nefol Naf dy fwynaf foliant di, Paham nas molir gwaith ei ras? Paham nas molir gyda blas?
- 3 Anfonodd Ior ei Fab, ei unig Fab i'r byd, Bu farw drosot, do, boed iddo'r clod i gyd, Daw iti bardwn trwyddo ef, Yn rhwydd ar frys o lŷs y Nef.
- 4 Dy rasol nefol Dad a rydd iachad bob awr, Oddiwrth ysbrydol bla trwy y Messia mawr! Fe'th weryd rhag uffernol dân, Fe'th ddwg o fewn y nef yn lân.

# PSALM 104. M. N. 10au.

# Mawredd Duw.

Portugal New.

King's Street

- 1 Fy enaid rho fawl, rho fawl i'r gwir Dduw, Tra mawr ydwyt ti, O Arglwydd fy Nuw; Ti wisgaist ogoniant anrhydedd a bri, Dy wisg yw goleuni, O Arglwydd Dduw cu.
- 2 Gwnei'r cwmmwl yn awr yn gerbyd fel cynt, A rhodi'n dra hardd ar edyn y gwynt; Ysbrydion ac engyl, yn danllyd eu rhyw, Y'nt weision ufuddgar i'r Ior, y gwir Dduw.
- 3 Gweithredoedd dy law, O Arglwydd ein Ior, Mor fawr ydynt hwy ar dir ac ar for! Maent oll yn mynegu 'th ddoethineb i'r byd, A chyflawn o'th gyfoeth yw'r ddaear i gyd.

# PSALM 110. M. N. 11au.

# Derchafiad Crist.

#### Hanover.

Joanna.

- 1 Weth Iesu dywedodd Jehofa fy Nuw,
  Tyr'd ar fy neheulaw, rho'th law ar y llyw;
  Hyd oni osodwyf yn droedfaingc i'th draed
  Y sawl a ddirmygant rinweddau dy waed.
- 2 Yn nydd dy gadernid y bobloedd a gair Yn llwyr ewyllysgar i wneuthur dy air; Mewn harddwch sancteiddrwydd dros wyneb y llawr, Ac hefyd mor amled a mân wlith y wawr.
- 3 Fe dyngodd Jehofa, a'i air sy'n ddylith, Offeiriad wyt ti fel Melchisedec byth; Ti yfaist o'r afon, am hyny dy ben Yn uchel a disglaer fyth byth yn y nen.

# PSALM 113. M. N. 8au.

# Uchder ac ymostyngiad Duw.

#### Defence.

Llangoedmor.

- 1 Chwi weision Duw, molwch yr Ion: Molwch ei enw â llafar dôn: Bendigaid fyddo ei enw ef: O godiad haul hyd fachlud dydd, Mawr enw yr Ion molianus fydd, Yn y byd hwn, ac yn y nef.
- 2 Derchafodd Duw uwch yr holl fyd, A'i foliant aeth uwch nef i gyd. Pwy sy gyffelyb i'n Duw ni? Yr hwn a breswyl yn y nef, I'r ddaear hon darostwng ef, Gwel ef ein cam, clyw ef ein cri.

3 Yr hwn sy'n codi'r tlawd o'r llwch, A'r rheidus o'i ddïystyrwch, I'w gosod uwch pennaethiaid byd. I'r ammhlantadwy mae'n rhoi plant, Hil teg, a thylwyth, a llwyddiant: Am hyn molienwch Dduw i gyd.

# PSALM 116. M. H.

Ar ddiolchgarwch.

Wonderful.

1 Am drugareddau fwy na rhi A roddi, Iesu mwyn, i mi, Am dy fendithion hael bob awr, Beth dalaf iti, Iesu mawr?

- 2 Mae llygredd lawer dan fy mron, A drwg o hyd a dardd o hon; Fy ngoreu waith llygredig yw, Annheilwng daliad i't, fy Nuw.
- 3 Y taliad goreu i mi 'nawr, A mi mewn fath anghenion mawr, Oddiwrth yr hyn a roist i mi, Yw ceisio gennyt fwy yn hy.

# PSALM 117.

Mawl i Dduw.

Bryn lfor.

Arafwch.

- 1 O CENWCH fawl i'r Arglwydd Nef, Molienwch ef, genhedloedd; Molwch ei enw mawr trwy'r byd, Gwnewch hyn i gyd, O bobloedd.
- 2 Mae'r Ior o hyd i ni'n dda iawn, Yn Arglwydd llawn trugaredd; Parha ei werthfawr air dros byth, Sef ei ddilyth wirionedd.

Derby.

#### PSALM 119.

# Buddioldeb y gair.

Pontypool.

Seminary.

1 Pa fodd, O Dduw, y ceidw llange, Sydd ieuange, ei holl lwybrau? Wrth lywodraethu'n ol dy air Bob gwaith a gair ei enau.

2 O, gosod ynof d' eiriau cu,
Rhag i mi bechu'n d'erbyn;
Tra graslawn, Arglwydd, ydwyt ti,
O, dysg i mi d'orchymyn.

PSALM 119. AIL RAN. M. B. D.

Am gyfarwyddiad dwyfol.

Jubili.

Lonsdale.

1 DILENNA di, wrth raid,
Fy llygaid, O fy Nuw!
I ganfod rhyfeddodau maith,
Dy gyfraith, tra fwi' byw:
Dy dystiolaethau gwir
Fo'm doeth gynghorwyr mwy,
A hyfryd gan fy enaid fo
Myfyrio ynddynt hwy.

2 Pererin wyf ar daith Trwy anial maith y byd, Llewyrched ar fy ffordd dy air Yn ddisglaer iawn o hyd: Rhag i mi wyro mwy I'r aswy nac i'r dde', 'Rhyd ffordd dy wirioneddau cu, O tywys fi i dre'.

# PSALM 119. DRYDEDD RAN. M. H.

# Buddioldeb y gair.

#### Adduned.

Zion's Temple.

- 1 Mar'th air yn llusern i'm, O Dduw, A llewyrch llawn i'm llwybrau yw; Datguddia beunydd ger fy mron Y ffordd o'r llawr i'r nefoedd lon.
- 2 Mil gwell i mi'r ysgrythyr lân, Na'r aur a goethwyd yn y tân; O'i phlegid hi wyf lawen iawn, Fel pe bai oll o dlysau'n llawn.

# PSALM 119. BEDWAREDD BAN.

Hiraeth am burdeb.

#### Hiraethlon.

Prydferth.

- O, HWYLIA, Ior, fy nyrus daith, Yn ol dy gyfraith gyfion;
   O, dyro i mi ras ar frys, I wneud d'ewyllys union.
- 2 O, tro fy wyneb, Arglwydd Dduw, Oddiwrth bob rhyw wageddau, Na ad i ffalsedd dan un ple Gael lle yn fy mwriadau.
- 3 Mae ynof flys, O Arglwydd mawr, I gadw'th werthfawr ddeddfau; O, hwylia fy ngherddediad, Ion, Yn gysson â'th gyfreithiau.

# PSALM 130.

Disgwyl wrth Dduw.

Aberystwyth.

Ridduned,

1 Pwy saif o'th flaen, O Arglwydd cu, Os creffi ar anwiredd? Ond fel y'th ofner dydi'n iawn, Yr wyt yn llawn trugaredd.

- 2 Disgwylied Israel wrth Dduw'r nef, A cheisied ef ei wyneb; O herwydd mae'n drugarog iawn, A chyflawn o rasoldeb.
- 3 Rhyddhad yn fynych rhydd yr Ion I ddynion o'u caethiwed; Oddiwrth ei feiau oll ryw ddydd I Israel rhydd ymwared.

#### PSALM 132.

# Duw yn ei Eglwys.

#### Pleasantness.

Seamen's Delight.

- 1 Ya Arglwydd byw, o serch a bodd, A ragddewisodd Sion; I drigo ynddi rhoes ei fryd, Gan dd'wedyd geiriau tirion.
- 2 "Fy hoff breswylfa fyth fydd hi, O gariad ynddi trigaf; Bendithiaf hi â bwyd sydd dda, Ei thlodion a ddiwallaf."

# PSALM 136. M. N. 6. 8.

# Mawl i Dduw.

#### Progress.

Lenox.

1 Rhowch glod i'r uchel Dduw, Ior nef a daear las; Brenin brenhinoedd yw, Addoled pawb ei ras: Trugaredd Duw a bery byth, A'i air dilyth safadwy yw.

- 2 Mor rhyfedd yw ei waith, Pa wrthiau maith wnaeth ef! Gwnaeth dir a moroedd maith, A lledu wnaeth y nef. Trugaredd Duw, &c.
- 3 Ein cofio'n wir a wnaeth
  Mewn cyflwr gwael, o'i ras;
  Gwaredodd ni oedd gaeth
  O law'n gelynion cas:
  Trugaredd Duw, &c.

# PSALM 136. AIL RAN. M. H.

Savoy.

- 1 Yr Ior a greodd ddae'r a nen, A'r gwych lusernau uwch ein pen: Rhyfeddol ydyw gras ein Duw, O, synnwn, molwn, tra f'om byw.
- 2 Yr Ior a wnaeth yr haulwen fry, Y lloer, a'r ser, lewyrchus lu, Fe bar ei hoff drugaredd ef Pan syrthio rhain o entrych nef.
- 3 Ei Fab ei hun anfonodd ef I agor i ni ddorau'r nef; Rhyfeddol ydyw gras ein Duw! O, synnwn, molwn, tra fo'm byw.
- 4 Y duwiol rai a dywys ef I'w fynwes fwyn, o fewn y nef, Lle byddant byth yn gu eu cân, 'Nol elo'r byd yn ulw mân.

# PSALM 139.

# Holl-bresenoldeb Jehofa.

Judea.

-oreseneuceo Jenoja. Namel.

Gorphenwyd.

- O Douw yn fanwl chwiliaist fi, Da y'm hadwaeni hefyd:
   F' eisteddiad, codiad, gwyddost hyn, A'm meddwl cyn ei dd'wedyd.
- 2 Yr wyt yn nghylch fy lloches i, A'm ffyrdd sydd i ti'n hysbys : A gwyddost am bob gair sy'n bod Ar flaen fy nhafod ofnus.
- 3 I b'le yr af i roddi tro, I 'mguddio rhag dy ysbryd? I b'le y ffoaf rhag dy wydd, Benllywydd mawr yr hollfyd?
- 4 Os wyf yn dilyn un ffordd ddrwg, 'Gynhyrfa'th wg a'th sorriant, O dwg fi'r ffordd, fy Ior, ar frys S'yn tywys i ogoniant.

# PSALM 139. AIL RAN. M. H. Holl-bresenoldeb Duw.

#### Kindness.

- 1 PE ceiswn ffoi o'th ŵydd, O Dduw, Fel euog was, dihira'i ryw, I b'le oddiwrthyt ti y trown? I b'le o'th olwg craff y ffown?
- 2 Os dringo wnawn i'r nefoedd fry, Yn llenwi hon, O Ior, 'rwyt ti; Ac os yn uffern gwnawn fy nyth, Dy wyddfod leinw uffern byth.
- 3 Pe cawn adenydd bore wawr, I ffoi tu hwnt i'r moroedd mawr;

Wel, yno dy ddeheulaw di O ddydd i nos a'm dalient i.

- 4 Pe d'wedwn, y tywyllwch du A'm cuddiai rhag dy lygaid di; Y nos yn wir ae'n oleu ddydd, O'r fath olygon i ti sydd!
- 5 Ni chuddia t'wllwch rhagot ddim, Goleua'r nos fel haul mewn grym; Y ddudew nos un ffunud yw, A'r tanbaid ddydd, i ti, O Dduw.

# PSALM 140, M. C.

Hyder yn Nuw.

Lydia.

Devizes.

- DYWEDAF with yr Arglwydd byw, Fy unig Dduw wyt ti;
   O gwrando ar fy llef yn glau, I'th glustiau doed fy nghri.
- 2 Yr Arglwydd yw fy nerth i gyd, Fy iechyd hefyd yw; Yn nydd y frwydr gydaf bydd, A'm pen a gudd fy Nuw.
- 3 I ddadleu dros y truan tlawd, Fe ddaw fel brawd o'r nef; Ac union farn i'r tlodion rhydd, Y dydd y ceisiant Ef.
- 4 Clodfori wna dy saint, O Dduw, Dy enw gwiw i gyd; A thrigo fry yn ddiau gant, Yn mwyniant nefol fyd.

#### **PSALM 141.**

# Ar ddiogelwch ysbrydol.

#### Hiracthlon.

Eidduned.

- O, BRYSIA Arglwydd clyw fy llais,
   O brysur gelwais arnat:
   O'r man lle b'wyf gwrando fy llef,
   Å doed i'r nef hyd attat.
- 2 Mae ngolwg a'm holl obaith i,Ior, arnat ti dy hunan :O, bydd yn gadarn yn fy mhlaid,Na fwrw f'enaid allan.

# PSALM 143. M. N. 8. 8. 6.

# Ar drugaredd.

## Coll Gwyufa.

Crosshoeilad.

- 1 Na ddos i farn â mi, o Dduw, Ni chyfiawnheir un enaid byw Ger bron dy orsedd fawr; A thir sychedig wyf un wedd, Mewn hiraeth mawr am gael dy hodd, O'r nefoedd doed i lawr.
- 2 Gad i mi brofi foreu glas Dy drugarogrwydd mawr a'th ras, Fel gwin i'm henaid gwan; Er mwyn rhinweddau'r dwyfol waed, Rho bob rhiw bechod dan fy nhraed, A dal fi byth i'r lan.
- 3 Ymguddiaf dan dy aden gref, Fy enaid euog achub Ef, O law bob gelyn byw; Dysg i mi wneud dy gyngor gwir, Ac arwain fi i'r nefol dir, Can's ti yw f'unig Dduw.

# PSALM 144. M. H.

# Duw yn dda i'w eiddo.

# Llanrhwydrus.

Hero.

- 1 Bendigaid fyddo Duw fy mhlaid, Fe rydd i'm henaid rym wrth raid, Rhydd i'm o hyd ei ysbryd gwiw, A maeddu wnaf bob gelyn byw.
- 2 Fy noddfa yw fy nefol Dad, Fy nhwr, a'm mawr waredydd rhad, Fy nharian hefyd yw fy Nuw, A gobaith da fy enaid yw.
- 3 Ior, beth yw dyn, abwydyn llawr, Pan wnait o hwn fath gyfrif mawr? I wagedd tebyg yw, a'i ddydd Fel cysgod yn myn'd heibio sydd.
- 4 Gwyn fyd y rhai y daw o'r nen, Dy fendith beunydd ar eu pen; A gwynfydedig bob dyn byw, I'r hwn y mae'r Jehova'n Dduw!

# PSALM 146. M. H.

Duw yn dda i'w bobl.

#### Surprise.

Adoration.

- 1 Gwyn fyd yr hwn mae'r Arglwydd Dduw, Yn gymmorth iddo, dedwydd yw: Ei obaith yn yr Arglwydd sydd, Yn ddisigledig nos a dydd.
- 2 Y nef uwch ben, y tir, a'r môr, A wnaethpwyd gan y bythol Ior: Pan elo rhain yn ddifrod oll, Ei air a bery yn ddigoll.

ъ 3

3 Yr Ior i'r gwan yn gymmorth sydd, Ac i'r newynog ymborth rhydd, Y flin gydwybod esmwytha, A'r carcharorion a ryddha.

#### PSALM 147.

#### Tiriondeb Ior i'r Saint.

Laodicea.

Carmel

- 1 Yr Arglwydd da sydd yn iachau, Yn rhwydd holl friwiau'r galon, Iacha ei holl archollion hi A gwaed yr Iesu tirion.
- 2 Mae Duw yn Nghrist bob dydd yn borth, A chymmorth i'r rhai gweniaid, Ond gyr mewn wg i uffern dân, Yr aflan bechaduriaid.

#### PSALM 148. M. N. 6. 8.

#### Mawl i Dduw.

Mantua.

۶,

Majesty.

- 1 Trigolion nefoedd wen, Derchefwch enw'r Ion, I grewr dae'r a nen, Rhowch fawl â llafar don; Seraphiaid hardd, Gerubiaid glân, Rhowch iddo glod mewn gwresog gân.
- 2 Ar ddae'r rhown ninau glod I enw Brenin nef; Nid oes un enw'n bod, Mor fawr a'i enw ef: Ei ardderchogrwydd hefyd sy Uwch daear lawr a nefoedd i'ry.
- 3 Derchafa'r Ior ei saint I orseddfeingciau'r nef;

Sef Israel mawr eu braint, Rhai agos atto ef: Am hyn cyd-foler ef îs nen, Fel y cyd-foler ef uwch ben.

## PSALM 149.

Mawl i Dduw.

#### Arafweb.

Brynbyfryd.

- O MOLWCH Dduw, ac addas fydd, Mewn caniad newydd rhyfedd,
   A chlywer yn nghyn'lleidfa'r saint Ei fawrfraint a'i orfoledd.
- 2 Boed Israel lawen iawn bob awr, Yn enw'u mawr Greawdydd, A gorfoledded Sion drist, Yn Nghrist ei Brenin beunydd.
- 3 O herwydd hoffa'r Arglwydd Ion, Ei weision yn dra odiaeth, A gwisga'r addfwyn sy'n y llwch, A harddwch iachawdwriaeth,

## PSALM 150. M. N. 7au.

Mawl i Dduw.

Heol y Nant.

Rhinwedd.

- 1 Haleluia, molwch Dduw, Yn y nef, Angelion gwiw; Moler Duw ar ddaear las, Am holl frwythau'i nefol ras.
- 2 Rhodded pob creadur byw Glod a mawl i'r Arglwydd Dduw: 'R hwn sydd gadarn i iachau, Ac yn hoffi trugarhau.

# EMYNAU.

# EMYN 1. M. H.

Hyfrydwch tŷ Dduw. Savov.

Portugal.

- 1 Dr heddwch, Ion, a lonna ngwedd, Rhydd londer i'm hyd lan y bedd: Dy wel'd yn Dad, yn Iesu cu, 'Genhedla nefoedd ynof fi.
- 2 Mor hawddgar yw dy bebyll, Ion, Am degwch rhain mawr ydyw'r sôn, Yn'r oesau gynt, yn'r oesau hyn, Mawr oedd, mawr yw, clod Sion fryn.
- 3 Cael gwel'd dy hyfryd wedd, O Dduw, Bar i'm hyfrydwch tra f'wyf byw; Ac nis dymunaf fyn'd ar ol Pleserau annuwiolion ffol.
- 4 O, Iesu mwyn, fy mhrynwr cu, Bendithia ordinhadau'th dŷ, A gad i'm henaid yn ddilai Yn dy gynteddau dy fwynfiau.

EMYN 2. M. C. Bugeiliaeth Crist.

Stratford.

1 Yr Iesu yw fy mugail clau, Mae'n fugail tyner iawn, New Cambridge.

Ei dyner ofal sy'n parhau O foreu hyd brydnhawn.

- 2 Caf aros dan ei ofal ef, Wrth ffrydiau dyfroedd byw, A'm hymborth tra f'wyf dan y nef Fydd melus air fy Nuw.
- 3 Ar ddyrus fryniau bu'm yn hir, Yn crwydro yma a thraw; Yn nghanol bleiddiaid-lu yn wir-A minnau'n llwyr ddifraw!
- 4 O Fugail, anfonedig Duw, O gwrando, gwrando 'nawr, A thywys yn dy lwybrau gwiw Fy enaid, Iesu mawr.

#### EMYN 3. M. N. 7. 6.

Ar sancteiddrwydd.

Awelsain.

Caerllyngoed. 1 O Arguwydd pura'm henaid, fy enaid aflan i, Addurna'm henaid heddyw, â'th ddisglaer ddelw di: Rho i mi galon newydd, a dedwydd fyddaf byth, Ac am dy gariad canaf, mi'th folaf yn ddilyth.

- 2 'N lle anghrediniaeth marwol rho ffydd o rasol ryw, Rho galon ddrylliog yssig 'n lle dirmyg ar fy Nuw; Rho'm serch ar bethau nefol, er mwyn y dwyfol waed, Rho'r byd a'i holl anrhydedd, a'i fawredd dan fy nhraed.
- 3 Rho i mi wel'd a chredu, rho i mi garu'r gwir, A rhodio'n ddiesgeulus mewn dyrus anial dir; Yn mhobpeth nerth a gaffwyf tra fyddwyf dan y nen, I ogoneddu'r Iesu fu'n trengu ar y pren.
- 4 O, gwna fy holl#feddyliau, fy ngeiriau hefyd gwna, Trwy rym dy Ysbryd grasol, yn dduwiol ac yn dda:

Trwy edrych ar yr Iesu, a syllu ar ei wedd, Boed i'm ei garu'n bennaf, yn fwyaf hyd fy medd.

# EMYN 4. M. N. 6.8.

#### Cyflawnder y Cyfryngwr.

Lovely.

Lenox.

- 1 Mar Iesu Grist ein pen yn meddu ar bob dawn, Ond derbyn Crist yn wir pob bendith ynddo cawn: Bydd holl drysorau gwych y nef Yn eiddo pawb a'i carant ef.
- 2 Mae yn ddoethineb gwiw, mae yn oleuni rhad, I dywys Israel Duw i mewn i'r Ganaan wlad : Cyfiawnder pur a pherffaith yw, A guddia fai holl feibion Duw.
- 3 Mae ynddo nerth didrai i'r hwn sydd lesg a gwan, O'i holl drallodau dwys fe'i dwg yn iach i'r lan : Mae'n oll yn oll i bawb o'r llu, A bwysant ar ei fynwes gu.

#### EMYN 5. M. N. 7. 6.

#### Ar angau'r groes.

Penlan.

Meirionydd.

- 1 An angau'r groes mi ganaf, tra fyddwyf ar y llawr, Am angau'r groes mi ganaf, a'i rinweddoldeb mawr, Am angau'r groes mi ganaf, mae bywyd ynddo Ef, A gwynfyd bythol trwyddo o fewn i gaerau'r nef.
- 2 Am angau'r groes mi ganaf, digonol daliad yw, Am bob rhyw fai a chamwedd, dwg ddyni hedd â Duw : Am angau'r groes mi ganaf, trwy graffu arno Ef, Ehedeg wna'm serchiadau at wych drysorau'r nef.
- 2 Am angau'r groes mi ganaf, mae yn fy ngwneud yn llon, Pan fyddo chwerwon ofnau fel tonnau dan fy mroa:

Yn nghanol tew gymmylau o othrymderau dwys, Wyf trwyddynt oll yn teithio, trwy roddi arno mhwys.

4 Am angau'r groes mi ganaf, hyderaf arno Ef, Yn nghanol pob gofidiau, nes cyrhaedd bryniau'r nef: Nid ofnaf stormydd angau ar derfyn oriau f'oes, Nis gallant fy ngorchfygu, ond credu'n angau'r groes.

#### EMYN 6. M. N. 8. 7. 4.

Ar edifeirwch.

Hyder.

Jorden.

- 1 O, am ras i wylo dagrau
  Am fy meiau mawrion i—
  Ac am anian ddirywedig,
  Llwyr lygredig ydyw hi:
  Calon ddrylliog, &c.
  Ior trugarog dyro di.
- 2 O, am ras i ddwys och'neidio, Chwerw wylo ddydd ac awr, Am ddifrodi maith flynyddau Mewn gau lwybrau ar y llawr: Mi anghofiais, &c. A dirmygais y Duw mawr.
- 3 Wrth dy weled, anwyl Iesu,
   'N trengu dan fy nghamwedd du,
   Boed i'm wylo fel am angau
   Fy mherth'nasau mwyaf cu:
   Dyna ofid, &c.
  A dry'n wynfyd mawr i mi.

EMYN 7. M. N. 87.

Ar ddydd y farn.

Ymadawiad.

1 Y mae dylif tân yn dyfod— Difrod ar y ddae'r a'r nef: New Jersey.

Ffown ar frys at y Messia,
'R arch cadarna' ydyw Ef.
Brysiwn, brysiwn, mwy nac oedwn,
Gwerthfawrogwn waed yr Oen,
Rhydd i'n waredigaeth hollol
Rhag angerddol bythol boen.

2 Dydd sy'n d'od y rhua'r moroedd, Diffydd ser y nefoedd fawr,' Daear oll, ac oll sydd ynddi Fydd yn llosgi'n ulw 'nawr : Llawer calon fydd yn crynu,' Töa parddu lawer gwedd ; F' enaid diangc at yr Iesu, Bydd trwy hyny i ti hedd.

#### EMYN 8. M. N. 8.

#### Ar Swpper yr Arglwydd.

#### Gomer.

Llantrizaint.

- 1 Mae'r Ior heddyw yn arlwyo, Bwrdd yn helaeth, brysiwn atto: Gwin a bara yma'n buraidd A ddynodant fwyd nefolaidd.
- 2 O, mor brydferth yn y bara Yr ymddengys cnawd Messia: O'r fath arwydd eglur hynod Ydyw'r gwin o waed y cymmod.
- 3 A rydd gwin a bara gynnydd I'r corph llesg? mae Crist ein llywydd, I bob enaid gwir grediniol 'N fara ac yn ddyfroedd bywiol.
- 4 Treiddiwn, treiddiwn, trwy'r arwyddion At 'r Oen tyner, Iesu tirion,

'N felus ceisiwn yn 'r elfennau Grist yn gyssur i'n heneidiau.

# EMYN 9. M. N. 7. 6.

Ar lawenydd.

Dunkirk.

Portland.

- 1 O, F'ENAID gorfoledda,
  Ymffrostia'n Iesu mâd,
  Symmudodd trwy ei boenau
  Bob rhwystrau at y Tad:
  Trodd heibio ddigter tanllyd—
  Dychrynllyd lid y nef,
  Trwy rym ei angau chwerw:
  Mawl fyth i'w enw Ef!
- 2 Os yw toreithiog ffrwythau, A chnydau llawn o ŷd, Yn llonni yn wastadol Annuwiol blant y byd: Iawn olwg ar yr Iesu, Rydd i mi gyssur mwy, A chyssur 'ddeil yn gyssur, Pan fetho'u cyssur hwy.
- 3 Hoff canfod Iesu grasol
  Yn Dduw a dynol gnawd,
  'N gyd stâd â'r Ior Goruchaf,
  I feibion Adda'n frawd;
  Mae'n agos yn ei achau
  Yr pleidiau anghyttun,
  A'i swydd fendigaid ydyw
  Gwneud dyn a Duw yn un.
- 4 Ei wisgoedd hardd a liwiodd, Ac a lychwynodd Ef, A gwaed trigolion Bozra— Gehenna greulon gref:





Fe glwyfodd ben pob gelyn, Fel dryllio'r grawnwin mân, Ennillodd goncwest berffaith, Cadd fuddygoliaeth lân.

5 Tra melus ydyw cofio,
Mae'n wir yn achos cân,
Fod Crist yn nerth digonol
Yn nghanol dw'r a thân:
Fe bar yn eitha' ffyddlon
I'r Cristion hyd ei fedd,
Fe'i dwg i fythol wynfyd,
Yn hyfryd wlad yr hedd.

# EMYN\_10. M. H. O flaen pregeth.

Salem.

Windham.

- 1 Erryniwn arnat, nefol Dad, O'th annherfynol gariad rhad, Ein dwyn i wel'd, ar hyn o bryd, Prydferthwch Prynwr mawr y byd.
- 2 Dy gymmorth hyfryd dyro'n rhodd, I ddweud a gwrando wrth dy fodd: Aed dy wirionedd yn ddilai Yn rhwydd i'n calon ni bob rhai.
- 3 Yr had a hauir yma'n awr, O planna ynom, Iesu mawr, A phar i ffrwythlon wlith y nef, O ddydd i ddydd ddod arno Ef.
- 4 Y meirw trwy dy air bywha, Y clwyfus trwy dy air iacha; Rho rym i'r llesg a'r egwan rai, A modd i'r ofnus lawenhau.

Gogoniant fo i ti, O Dduw, Erioed yn bod—dros byth yn byw: Rhown glod a mawl, o fawr i fân, I'r Tad, a'r Mab, a'r Ysbryd Glân.

# EMYN 11. M. H.

O flaen pregeth.

Russia.

Greenfield.

- Mar d'air yn llawn o drysor drud, Mil mwy ei werth na gemmau'r byd: O traetha wrth fy enaid i— "Y trysor hwn sydd eiddo ti."
- 2 O boed'r athrawiaeth yn gyttun A'th nefol gyngor di dy hun: Cenhedla ynom obaith llon, A chariad, trwy fendithio hon.
- 3 Ein c'lonnau celyd todda 'nawr, O dwg ni 'garu'r Iesu mawr, O dwg ni 'wel'd nad oes tan nef, Nac ail na thebyg iddo Ef.

EMYN 12. M. N. 8. 3.

Buddygoliaeth ar angau.

Pathetic.

1 Y MESSIA ar Galfaria, un prydnhawn,
Gadd ar angau trwy ei glwyfau, goncwest llawn,
Y gorchfygwr a orchfygodd, 'r olaf elyn ef a'i lladdodd,
Yn ei rym efe a'i maeddodd,
Llawenhawn.

EMYN 13. M. N. 8au.

Buddygoliaeth ar elynion.

Bryn Nebo. Bryn Hyfryd.

1 PA elyn, er cymmaint ei rym, A saif o flaen Iesu dros awr? Mae'n Cadpen, a'i gleddyf yn llym, Yn torri'r grymmusaf i'r llawr. I'r sawl sy'n milwrio trwy ffydd, Yn erbyn gelynion eu hedd, Trwy'r Iesu gor'chafiaeth a fydd Ar bechod, ar angau, a'r bedd.

2 Mae'n gelyn yn arfog a chryf, A'i saethau yn llymion bobfun: Mil cryfach, cyhoedder yn hyf, Yw'r Iesu sy'n Dduw ac yn ddyn: Yssigodd ei ben ar y groes, Dymchwelodd ei allu i'r llawr; O molwn hyd derfyn ein hoes Ein Ceidwad a'n carodd mor fawr!

#### EMYN 14. M. Ps.

#### Ar gynnydd ysbrydol.

#### Aberystwyth.

Prydferth.

- 1 Rho'rh Ysbryd Glân, O Arglwydd Ion, I'm gwneud yn ffyddlon beunydd, Fel rhodiwyf yn dy lwybrau glân, Yn ddiddan ac yn ddedwydd.
- 2 O, cadarnha fy nghrêd, O Dduw, Yn Iesu gwiw a'i gariad: O, boed fy ymffrost yn ei iawn, A'i allu llawn yn wastad.
- 3 O, todda'r iâ sydd dan fy mron, Gwresoga 'nghalon oerllyd : Yn llawn o nefol dân y b'wyf Am farwol glwyf f'anwylyd.
- 4 Croeshoelia bob rhyw lygredd cas, Ac ar bob gras rho gynnydd,

A doed dy ddelw'n fwy, fy Naf, I'r golwg arnaf beunydd.

#### EMYN 15. M. H.

## Ar faddeuant pechod.

Hoenns.

Hanover.

- 1 Pr gallwn rifo gwallt fy mhen, Pe gallwn rifo ser y nen, Canfyddwn nifer beiau f'oes: Ond caf ryddhad trwy angau'r groes.
- 2 Pe gallwn rifo gwellt y llawr, Mi allwn rifo 'meiau mawr: Ond er eu bod 'n fath anferth lu, Mi gaf ryddhad yn Iesu cu.
- 3 Lle'r amlhäodd pechod cas, Fe ragor amlhäodd gras: Rhown glod dros byth am angau'r groes, Dilea'n llwyr gamweddau'n hoes.
- 4 Er uch'led ydyw damniol lef, Fy mhechod mawr yn nghlustiau'r nef: Gwrandewir llais yr Oen a'i glwy', O flaen eu lleisiau erchyll hwy!
- 5 Dihuna f'enaid, seinia gân, Yn Nghrist mae gwaredigaeth lân : Oddiwrth bechodau o bob rhyw! Ei enw folaf tra f'wyf byw!

EMYN 16. M. N. 8. 7. 4.

Ar angau.

Joulueth.

Hyder.

1 Mar f'anwadal oes yn darfod, Megis diwrnod ydyw hi:



- 4 Ond i'm gael rhan yn Iesu Sant, A haeddiant mawr ei angau; Yn iach y'm gwelir yn y nef, Er gweitha' llef fy meiau.
- 5 Yn Iesu Grist, a'i farwol loes, Tra pery f'oes ymffrostiaf: Ac yn ei werthfawr angau drud, Yn hyfryd gorfoleddaf.
- 6 I'r Tad, a'r Mab, a'r Ysbryd Glân Yn rhwydd fy nghân anrhegaf— Un Duw sy'n llenwi dae'r a nef, Ei enw Ef bendigaf.

#### EMYN 18. M. C.

Ar gariad Duw.

Suffolk.

Devizes.

- 1 Fy enaid gwel, a synna 'n awr, Wrth gariad mawr y Tad!— Fod plant digofaint ar y llawr, Yn cael eu caru'n rhad!
- 2 Maddeuir beiau o bob rhyw!— Mawr yw tosuri'r nef! Rhyw ffrwd ddidor o fynwes Duw, Anfeidrol ydyw ef.
- 3 Tywysog ac etifedd nef, Yn ngwres y dydd fu'n rhwym, Yn aberth drud, ar allor gref, Ei dduwdod er ein mwyn.
- 4 Er mwyn ei waed rhinweddol Ef, Mae'r Dwyfol Dri yn awr, Yn cynnyg holl drysorau'r nef, I euog lwch y llawr.

5 Fy enaid deffro eilia gân, Fel cân Caersalem fry! Boed dy alluoedd oll ar dân, Am gariad ein Ior ni!

## EMYN 19. M. N. 8. 7. 4.

#### Ar ddigonoldeb gras.

Rousseau's Dream.

Mariners.

- 1 O mon gedyrn yw 'ngelynion, Ger eu bron nid ydwyf ddim, Maent yn rhuthro arnaf beunydd, Fel afonydd mawr ei grym: Iesu grasol, &c. Byth yn borth digonel i'm.
- 2 Y mae yn fy mynwes nwydau, A thrachwantau ffiaidd iawn; Parant i mi ofid beunydd, O foreu-ddydd hyd brydnhawn: I'w gwrthsefyll, raslawn Iesu! Dyro i mi gymmorth llawn!
- 3 Llawn yw'r byd o bob helbulon, Mae peryglon ar bob llaw; Y mae yma ddirgel faglau, Y mae dirgel faglau draw: Y Messia, &c. 'N gadarn noddfa i mi ddaw!
- 4 Canaf a chanmolaf Iesu,
  A fu'n gwaedu ar a pren,
  A thrwy farw wnaeth yn feirwon,
  F' holl elynion dan y nen:
  Clod a gaffo, &c.
  Mawl fo iddo byth, Amen.

#### EMYN 20, M. N. 8, 7, 4,

Crist yn bob peth.

Brwydr y Groes.

Rethlehem.

- 1 En mae bythol golledigaeth, Wrth naturiaeth sydd i mi, Mae i'm etifeddiaeth hyfryd, Hawl i wynfyd nefoedd fry : Duw o'i wirfodd, &c. A gyfrannodd Grist i mi.
- 2 Er mynyched y troseddais, Ac y sethrais ddeddf y nef, Iawn digonol gadd gan Iesu, Ei boddloni darfu Ef, Dyma'r newydd, &c. Mwyaf dedwydd dan y nef!
- 3 Er fod i mi luoedd creulon, O saethyddion ar bob llaw, Yn ymdrechu fy nghorchfygu, Ac yn peri poen a braw: Iesu'i hunan, &c. 'N dŵr a tharian i mi ddaw!
- 4 Dyma sail i orfoleddu,
  Dyma sail i ganu'n llon,
  Pan fo' diafol, byd, ac anian,
  'N peri griddfan dan fy mron :
  Af yn mreichiau, &c.
  Crist trwy rwystrau'r ddaear hon.

#### EMYN 21. M. N.

Ar farwolaeth.

Jerdan.

1 Para 'rwyf i frysio'n rhyfedd, At fy niwedd, boed mewn hedd, Zadock.

'N gynt yn wir na gwennol gwehydd, Hedaf beunydd i fy medd: Yn mhen ennyd, &c. Yn anhyfryd bydd fy ngwedd.

2 Edrych enaid am d' oleuo, A'th sancteiddio yn dy ddydd; Purdeb nefol, a goleuni, Ni roir i ti yn y pridd: Yn y beddau, &c. Maddeu beiau byth ni bydd.

3 O mor dost yw goddef dyrnod, Olaf ddyrnod angau du, Cyn cael heddwch i'r gydwybod, Trwy adnabod, Iesu cu: Anwyl Iesu, &c. Brysia roddi 'th hedd i mi.

4 Pan y'th welir, Gristion cywir,
Pan y'th welir ar y don,
Bydd pererin yn myn'd adre,
O drallodau'r ddaear hon:
Yn lle adfyd, &c.
Gwynfyd mwy fydd dan dy fron!

#### EMYN 22. M. N. 7. 6.

## Ar y farn.

Redford.

Gaerllyngoed.

- 1 Mar diwrnod mawr yn dyfod, yn dyfod gyda brys, Pan glywir yr Archangel yn roddi uchel wys, I holl hiliogaeth Adda, yn nghyd ag Adda'i hun, I ddo'd i gael ei barnu gan Iesu bob yr un.
- 2 Fe welir rhyfeddodau yn ngoleuadau'r nen, Eu llewyrch mwy ni roddant, tywyllant uwch ein pen,

Fe welir y ddaearen yn bellen hyll o dân, A'r gwychder oll sydd arni a lysg i fynu'n lân.

- 3 O annuwiolion codwch, dihunwch bawb yn awr, Meddyliwch am y diwrnod pan ddel y difrod mawr, Derbyniwch Grist yn fywyd, a hyfryd fydd eich cân, Pan fyddo'r byd yn flamio, pan elo yn ulw mân.
- 4 Mor hyfryd fydd caniadau, mor hardd wynebau'r llu, Sy'n cael yn awr eu cannu yn ngwaed yr Iesu cu; Pan fydd y byd yn llosgi moliannu fyddant hwy, Hyn wnant drosoesoedd bytholam rinwedd marwolglwy.

#### EMYN 23. M. N. 8au.

## Ar ddilyn Crist.

Arms.

Llantrisaint. \*

- 1 Ior, rho ras i wisgo'r Iesu, 'Nol dy ddwys orchymyn i mi, ; Mae ei ddelw yn brydferthwch, Mae yn ddiwiwedig harddwch.
- 2 Mawr ei zêl ef dros dy enw, Ddydd ac awr derchafai hwnnw; 'R unrhyw zêl rho ynof finnau, A wresogai'i ysbryd yntau.
- 8 Mawr ei gariad at blant dynion, Drostynt collodd waed ei galon; Par fod ynof finnau gariad, At gwympedig ddyn yn wastad,
- 4 Rho dy lun a'th argraph hyfryd, Arnaf, Arglwydd, yn fy mywyd; Fel y bwyf, yn angau'n gymmwys, I gael rhan yn nghân Paradwys.

#### EMYN 24. M. H.

# Ar hunan-ymholiad.

#### Greenfield.

Windham.

- 1 O, DEFFEO 'nghalon, Arglwydd mawr, Dihuna f'ysbryd trwyddo 'nawr I edrych beth yw ngobaith i, Am 'r etifeddiaeth fythol fry.
- 2 "O, hola'th hun yn ffyddlon iawn," Yw'r cyngor cu yn d' air a gawn; O, deffro f'yspryd at y gwaith, Yn awr, mewn pryd, tra pery 'nhaith.
- 3 Mae'r glorian gywir yn fy llaw, Yn'r hon y'm pwysir ddydd a ddaw; O, boed i'm fyn'd bob dydd i hon, Tra' byddwyf ar y ddaear gron.
- 4 Os nad yw'r Iesu ynof fi, Dadguddia hyn ar frys i mi; Fel nad anturiwyf i'r byd draw, A chelwydd yn fy neheu law,

#### EMYN 25. M. N. 8au.

## Ar y cyntaf ar ail Adda.

#### Comer.

Pen Calfaria.

- 1 Pan yn gweled, Adda 'n dallodd, Pan yn ddall, Crist a'n goleuodd, Pan 'n oludog, Adda 'n tlododd, 'N dlawd, yr Iesu 'n cyfoethogodd.
- 2 Pan yn sanctaidd, Adda 'n llygrodd, Pan yn aflan, Crist a'n purodd, Pan yn rhyddion, Adda 'n gwerthodd, Pan yn gaethion, Crist a'n prynodd.

- 3 Pan mewn bywyd, Adda'n lladdodd, Crist i fywyd a'n cyfododd, I wae erchyll Adda 'n suddodd, O wae erchyll Crist a'n cododd.
- 4 Clod i'r Ior am yr ail Adda, A ddiddymmodd waith y cynta', Trwy ei aberth drud ennillwyd, B'radwys well na'r hon a gollwyd!

#### EMYN 26. M. H.

## Ar y ddeddf a'r efengyl.

Rockingham.

Newtown.

- 1 Mar's ddeddf yn gofyn parch a bri, Didor, diball, oddiwrthym ni, Ond yr efengyl 'n unig rydd, I'm nerth i barchu Duw bob dydd.
- 2 Mae'r ddeddf yn ein cyhuddo ni O fawrion feiau, fwy na rhi', Ond yr efengyl yn ddiau, A'n nertha'i adael llwybrau gau.
- 3 Cyhoedda cyfraith sanctaidd nen, Drag'wyddol felldith uwch ein pen! 'R efengyl, clod i ras y ne', Gyhoedda fendith yn êi lle.
- 4 Rhown glod i Dduw am 'fengyl lawn, Llwyr waredigaeth trwyddi gawn, Oddiwrth felldithion Ior i gyd, A hawl trwy'r Oen i'r nefol fyd,

#### EMYN 27. M. H.

## Ar weddi'r Arglwydd.

#### Russia.

Salem.

- 1 O Arguwynd Ior, y nefoedd fry Yw dy neillduol drigle di, O boed fy mryd arhon bob awr, Yn mhell uwchlaw teganau'r llawr.
- 2 Boed dyfnaf barch yn f'enaid i At d'enw gwiw, Jehofa cu, A thywys bawb o ddynol ryw, I barchu d'enw di, O Dduw.
- 3 Aed nefol deyrnas Iesu mâd, Yn mlaen nes llanwo pob rhyw wlad; Addoled pawb yr Ion dan nen, Fel gwych drigolion nefoedd wen.
- 4 O'r bwyd a dderfydd rho bob dydd, Yr hyn yn rheidiol i mi sydd; O'r manna 'sprydol ddaeth o'r nen, Rho i mi fwyta byth, Amen.
- 5 Rho i'm faddeuant, Arglwydd mawr, Mae arnaf eisiau hwn bob awr; Ac os gwna eraill gam a mi, Gwna fi'n faddeugar fel tydi.
- 6 O dysg fi, Iesu, trwy dy ras, I ochel maglau'r gelyn cas; A gosod Satan dan fy nhraed, Er mwyn anfeidrol rin y gwaed.

#### EMYN 28. M. H. D.

# Ar enedigaeth Crist.

#### Victoria.

Aberafon.

- 1 Pan anwyd Crist, ein ceidwad cu, Yn Methle'm dref, angelaidd lu Yn llawen ddaeth i lawr o'r nef, I ganu am ei eni Ef. Yn Dduw erioed, mae'n awr yn ddyn, Er hyn nid ydyw ddau ond un; Un Crist i uno dae'r a nen, Boed moliant iddo byth, Amen.
- 2 Pan anwyd Crist daeth had y wraig, I'r byd i sathru pen y ddraig.
  Y meddyg mawr ddaeth i iachau,
  Y clwyfus a'r gwywedig rai:
  Yn dlawd y bu dros ddyddiau'i oes,
  Yn wael ei wedd o'i gryd i'w groes;
  Ei dlodi dry yn drysor mawr,
  I bawb a'i carant ar y llawr.

## EMYN 29. M. N. 7. 4.

#### Y Cristion yn siampl.

Elam.

Mwyneidd-dra

- 1 Gwna fy muchedd yn guttun, Arglwydd grasol, A'th gyfreithiau di dy hun, yn wastadol; Gwna fi'n halen ar y llawr, anwyl Iesu, Er lleihau y llygredd mawr sydd o'm deutu.
- 2 Mae dy weision yn mhob lle, 'n oleuadau, Nodant i ni'r ffordd i'r ne, fel sêr gqlau; Gwna fy mywyd i mor lân, fel y gallo, Fy nghym'dogion, fawr a mân, rodio wrtho.
- 3 Arglwydd tirion yn dy ras, gyda'r enw O fod i ti'n ffyddlon was, rho dy ddelw;

Fel y gallwyf dd'weud yn hy, ddeillion codwch, Rhodiwch yn fy llwybrau i, ac ni chrywdrwch.

4 Gwna fi'n nefol yn fy mryd, gwna fy ngeiriau, A'm gweithredodd oll i gyd, 'n un â'th ddeddfau; Fel y dener llawer un i gofleidio, Gwerthfawr grefydd mab y dyn, cyn ymado.

#### EMYN 30 M. N. 7. 6.

# Ar ddammeg yr Hausor.

Penlan.

Beay.

- 1 WRTH hau, mae hâd yn disgyn ar fin y ffordd yn wir, Ehediaid sy'n ei gipio, nid erys yno'n hir; Fynghalon Arglwydd dryllia, defnyddia'th rymusordd, O, dryllia yn ddiarbed, mae'n galed fel y ffordd.
- 2 Wrth hau, fe syrthia hadau ar deneu greigle'n wir, Ond gwywant oll ar fyrder, o eisiau dyfnder tir; Na âd i'm fod yn greigle, o planna'th eiriau mâd, Yn eigion fy meddyliau, trwy'th ddoniau, nefol Dad,
- 3 Wrth hau, mae llawer gronyn yn disgyn rhwng y drain, Mae'n ofer disgwyl ffyniant a thyfiant rhwng y rhain, O Arglwydd n'ad i chwantau am weigion bethau'r byd, Orchfygu yn fy nghalon newyddion nef i gyd.
- 4 Wrth hau, peth had a deflir, a daenir ar dir da, A dwyn i fynu ffrwythau ar ei ugeiniau wna; Fy nghalon dryllia, Iesu, a'th air rho ynddi hi, A gwelir frwythau hyfryd dy Ysbryd ynof fi.

#### EMYN 31. M. H.

Ar fucheddiad Crist.

Alvin Street.

Hero.

 Mor hardd oedd buchedd Iesu mawr, Yn mhlith holl drallod daear lawr, Pob gair a gweithred yn eu lle, Yn un â chyfraith bur y ne'.

- 2 Er cael ei demtio 'mhob rhyw fodd, O ffordd uniondeb Ef ni thrôdd, Parhaodd ynddi dros ei daith, Nes gorphen ei gyfryngol waith.
- 3 Perffeithrwydd ei fucheddiad glân Yw sylfaen gobaith mawr a mân, Ond cadw'r ddeddf heb ball ceir nef, Y ddeddf heb ball a gadwodd Ef.
- 4 O Ior, rho nerth er mwyn ei waed, I rodio 'nawr yn ol ei draed, I'w ddilyn byth mewn buchedd bur, Nes myn'd i'w wel'd mewn nefol dir.

#### EMYN 32. M. H.

## Ar adgyfodiad Crist.

#### Llanrhwydrus.

Portugal New.

- 1 Fz adgyfododd Brenin hedd, Y trydydd dydd o barthau'r bedd, I wlad y meirw mwy nid a, Fy enaid ynddo llawenha.
- 2 Po'dd gall'sid ei garcharu'n hwy? 'Nol iddo trwy ei farwol glwy' Ro'i taliad llawn i'r uchel Dduw, Am erchyll feiau dynolryw?
- 3 Fe ddaeth o'r bedd fel ein Machnïydd— Mewn parchus gof byth boed y dydd : Ei godiad Ef sy'n sicrhau 'Caiff Sion hithau ei rhyddhau.

4 Ymnerthwn yn Nhywysog hedd, A chonc'rwn angau du a'r bedd: Ni saif un gelyn ger ein bron Yn yr ymladdfa bwysig hon!

# EMYN 33. M. H. Ar esgyniad Crist.

#### Liston.

Newtown.

- 1 'Not talu dyled dynolryw, A d'od o wlad y meirw'n fyw: Gadawodd Iesu Grist y llawr, Dychwelodd at y Tad yn awr.
- 2 Agorwyd iddo'n lled y pen Tra ddisglaer ddorau'r nefoedd wen— I mewn yr aeth trwy rin ei waed, A'i holl elynion dan ei draed.
- 3' Ei waith yn awr o fewn y llen, Yw dadleu'i angau ar y pren, Er caffael i'n faddeuant rhad, A' nerth i deithio tua'r wlad.
- 4 Yn flaenffrwyth yr aeth Crist i'r nef, Y cnwd ar frys a'i dilyn Ef, Yr eglwys oll fydd gyda'i phen Yn wych ei lle o fewn y llen!

EMYN 34. M. Ps.

Ar yr Ysbryd Glân.

Hiraethlon.

Prydferth.

1 O YSBRYD GLAN, Tydi wyt Dduw, Tydi wyt wir Dduw bywiol— Y Tad, a'r Mab, a thi sydd un, Tri'n un Jehofa bythol.

- 2 Dy swydd yn y cyfammod rhad Yw hedeg i wlad anglu, A chodi'r enaid sydd yn bod Yn meddrod ei bechodau.
- 3 'Rwyt yn egluro haeddiant Crist I'r enaid trist ac yssig, Gan roi diddanwch y wedd hon I'r galon gystuddiedig.
- 4 O ysbryd glân; 'nawr dyro i'm Gael teimlo grym dy allu— Bywha, sancteiddia f'enaid prudd, Trwy fywiol ffydd yn Iesu!

#### EMYN 35. M. N. 7. 4.

## Ar y nefoedd.

#### Wyddgrug.

Dunsby.

- 1 O, mor felus yw caniadau 'R sawl sydd gartre yn y ne', O, fel molant Ef a'u prynodd, Ac a'u dygodd i'r fath le. Iesu glân, ydyw cân, Y nefolion fawr a mân!
- 2 Mae'r ffyddloniaid yn nglyn angau 'N gadael eu blinderau maith, 'Does ond hawddfyd, perffaith wynfyd 'Nol cyrhaeddyd pen eu taith. Hyfryd le, ydyw'r ne', Nid oes gofid ynddo 'fe.
- 3 Mae trigolion nef yn moli
  'R Iesu am ei farwol glwy',
  Ac wrth gofio'i groes gwresogant,
  Uwch ac uwch y canant hwy.

Tyrfa fawr, uwch y llawr, Fyth a fola'r Iesu mawr.

4 Mae coronau, gwynion ynau, A thelynau i'w mwynhau, Yn y Ganaan addewedig, Gan y sancteiddiedig rai, Gwynfyd llawn, ryfedd ddawn! Yno'n fythol a fwynhawn.

## EMYN 36. M. N. 7. 4.

## Ar y nefoedd.

Easter Hymn.

Seahorn.

- 1 AF ar fyr i ben fy nhaith, mewn llawenydd, Rhof ffarwel i'm gofid maith, yn dragywydd, Mi gaf aros gyda'm Duw, yn oes oesoedd, Mi gaf foli'r Iesu gwiw, gyda lluoedd.
- 2 Bydd fy sancteiddhad ar ben, Haleluia, Bydd fy ngwisg yn awr yn wen, fel yr eira, Bydd fy ngwedd o'm pen i'm traed, yn angelaidd, Bydd fy nghân am ddwyfol waed, yn seraphaidd.
- 3 'R afon sydd yn llawenhau, dinas Sion, A'm dioda yn ddilai, byth hyd ddigon, Mi gaf iechyd heb ddim poen, mi gaf hawddfyd, A thrwy haeddiant gwaed yr Oen, caf bob gwynfyd!
- 4 Meddwl f'enaid am y tir, lle mae'th gartre', Man lle byddi cyn bo hir, uwch gofidiau, Hyn rydd gyssur i't mewn gwae, a gorfoledd, Ac ymroad i barhau, hyd y diwedd.

#### EMYN 37. M. N. 8au.

#### Ar y gair.

#### Norland.

Llantrisalut.

- 1 Mae dy air yn wir yn tystio 'N hardd am Grist, a'r gras sydd ynddo, D'wed ei fod i'r noeth yn orchudd, Ac i'r llesg yn gymmorth beunydd.
- 2 Rhydd y gair i'n wiw oleuni Am rinweddau'r anwyl Iesu, D'wed ei fod yn noddfa'r euog, Ac yn fanna i'r newynog.
- 3 D'wed y Gair am Grist a'i boenau, A'i ryfeddol ragoriaethau, D'wed, er cymmaint yw ein camwedd, Iddo agor porth trugaredd.
- 4 Boed y gair yn gu i'm calon,
  'R hwn sy'n dwyn y fath newyddion,
  Rheded fy myfyrdod arno,
  Boed i'm gael fy mhuro trwyddo.

#### EMYN 38. M. Ps.

#### Cyflwr dyn wrth natur.

#### Hįraethlon.

Ridduned.

- 1 O вов daioni 'rwyf yn llwm Trwy erchyll godwm Adda, Prydferthwch moesol 'does i'm ddim Trwy rym y camwedd cynta'.
- 2 'Rwi'n llawn tywyllwch, Arglwydd da, 'Rwi'n llawn o bla ysbrydol; Fel hyn y byddaf tra'n y byd, Heb gymmorth d' Ysbryd grasol.

- 3 'Nol colli'th ddelw'n foreu iawn, Yr wyf yn llawn gelyniaeth I'm Crëwr, y trag'wyddol Ion, A'i holl ofynion perffaith.
- 4 O bob aflendid 'rwyf yn llawn, A thruan iawn fy agwedd, Wrth dduon ddorau uffern fawr Bob dydd ac awr yn gorwedd.
- 5 'Does gymmorth gennyf i wellhau
   Fy nyfnion glwyfau marwol :
   O Iesu mawr, y Meddyg rhad,
   Rho i'm wellhad ysbrydol.

# EMYN 39. M. N. 7.4.

Ar garu Duw.

Dylifiad y Cenhedloedd.

Bethel.

- 1 O, NA byddwn i bob awr, yn rhyfeddu, Wrth faintioli cariad mawr, 'r Arglwydd Iesu; Pwy a glywodd yn un lle, ar y ddaear, Am gyffelyb iddo 'fe? mae'n ddigymmar!
- 2 O'r trigfanau disglaer fry, Ef a hedodd, Trigfan y seraphaidd lu, a adawodd; Daeth o'i wirfodd fel yr Oen—daeth i'r lladdfa, I'n gwaredu byth rhag poen—Halcluia.
- 3 Daeth o wlad addolwyr clau, a'i moliannent, Daeth i blith gelynol rai, a'i croeshoelient, Ar y ddaear yn lle bri, ca'dd ei wawdio, Fel y gogoneddai ni, clod fyth iddo!
- 4 Am fath ryfedd gariad rhad, f'enaid mola, Mhell uwch cariad mam a thad, byth na thawa, Bydd y nefoedd wen ar dân, byth am dano, Crist fydd sylwedd gwych y gân, gadd ei hoelio!

#### EMYN 40. M. N. 8. 8. 6.

#### Ar heddwch ysbrydol.

Bozra.

Croeshoeliad.

- 1 FE dorrodd Adda'r undeb gwiw Rhwng Duw a dyn, a dyn a Duw, Anghydfod ddaeth yn awr: Y dyn o'i wirfodd aeth o'i le, Dirmygodd sanctaidd ddeddf y ne', Cyfododd rhyfel mawr.
- 2 Tra pecho dynion yn ddifraw, Mae Duw a'i gleddyf yn ei law, Pwy ŵyr pan dery Ef? Os syrthia'r euog wrth ei draed, Ac os dadleua rin y gwaed, Fe dderfydd llid y nef.
- 3 Er maint yw ofnau'r Cristion gwan, Er maint y gofid 'ddaw i'w ran, Y mae mewn hedd â Duw: Os Satan a'i terfysga ef, Os dynion—bythol Ior y nef Ei ffyddlon Gyfaill yw.
- 4 Pa raid i neb frawychu'n ddwys,
  A rydd ar Iesu Grist ei bwys,
  A'i ymffrost yn ei glwy'?
  Os pechod sy'n peryglu dyn,
  Rhodd iawn am hwn â'i waed ei hun,
  Pa raid brawychu mwy?

## EMYN 41. M. N. 8au.

Ar y greadigaeth.

Pen Calfaria.

da. Liantrisaint.

1 O mon uchel yw'r dystiolaeth Rydd holl waith y greadigaeth I ogoniant mawr y Duwdod! Pwy a'i hystyr heb ryfeddod!

- 2 Y mae'r haulwen ddisglaer oleu, Y mae'r ser a'r holl blanedau, Ddydd a nos yn cyd-gyhoeddi Mawr ddoethineb Ior a'i allu.
- 3 Llais y môr, a llais mynyddoedd, Llais y creigiau, llais coedwigoedd, Llais afonydd, llais pob hanfod Yw, mai da a mawr yw'r Duwdod.
- 4 F'enaid dyma borth effeithiol,
  Dyma i ti dwr digonol:
  Er mwyn Crist bydd i't yn noddfa,
  A.pha elyn a'th ddinystria?

#### EMYN 42. M. N. 8au.

#### Ar ragluniaeth.

#### Cades.

Gomer.

- 1 'R Hwn a greodd nefoedd uchod, 'R Hwn a greodd ddaear isod, Ef o'i ôfal hwynt nis hwriodd, Ef a'u llywia hwynt a'u lluoedd.
- 2 'R Hwn a greodd yr olwynion, A reola eu holl droion, Heb ei ofal Ef yn ddiau, Ciliai'r sêr mewn awr o'u llwybrau.
- 3 Drylliai'r moroedd mawr eu rhwymyn, Buan torrent dros eu terfyn, 'R byd i gyd ai'n ddifrod trwyddo, Heb fod Ior yn llywydd arno.

- 4 O, mor dda yw'r Ion am gadw 'R greadigaeth oll hyd heddyw, Yn ei lle, a'i gweithrediadau Oll yn llesol iawn i minnau.
- 5 F'enaid, synna wrth ddaioni 'R Ior yn hyn a'i ddisglaer allu: 'N enw 'i Fab rho'th hyder arno, A chai gyssur bythol ynddo.

## EMYN 43, M. H.

# Ar ieuengetid.

#### Adduned.

Columbo.

- 1 O, DEWCH rai ieuainge, dewch yn awr, O, cofiwch eich Creawdwr mawr: Fe ddylai'r corph a'r enaid gwiw Ei foli Ef, a'u gwnaeth i fyw.
- 2 Pwy ond efe o awr i awr A'ch cynnal ar y ddaear lawr? Pwy ond efe a ddylai gael Y dyddiau 'rydd i chwi mor hael?
- 3 Bu'r Iesu farw yn eich lle, I'ch dwyn i mewn i deyrnas ne': O, cofiwch gariad mawr yr Oen, A molwch Ef mewn melus hoen.
- 4 O, boed eich cais yn moreu'ch dydd Am feddu gwir a bywiol ffydd; Nid oes ar wyneb daear gron Na braint na bendith ail i hon.

#### EMYN 44. M. N. 8au.

# Ar fawredd Duw.

Pen Calfaria.

Bethel.

- 1 Mawr yw'r Arglwydd mewn doethineb, Mawr mewn gallu a ffyddlondeb, Mawr mewn gras ac mewn trugaredd, Moliant iddo am ei fawredd.
- 2 Mawr yw'r Ior yn y planedau, Mawr yw'r Ior yn y cymmylau, Mawr yw'r Ior yn y mellt goleu, Mawr yn erchyll swn taranau.
- 3 Mawr mewn hâf ydyw'r Goruchaf, Mawr yn iâ ac oerder gauaf, Mawr yn hyfryd ffrwythau'r coedydd, Mawr yn auraidd gnydau'r meusydd.
- 4 Mawredd pennaf y Jehofa A ddisgleiria 'n y Messia, Llid a gras i'r eitha' gwelir Yn achubiaeth gwael bechadur.

# EMYN 45. M. N. 8. 7. Ar gyflawnder Duw.

Ymadawiad.

Aberteifi.

- 1 Y MAR'R Arglwydd Ior yn gyfiawn,
  Da ac uniawn yw ei waith,
  Cywir ydyw ei lywodraeth
  Trwy'r holl greadigaeth faith.
  Cyfiawniyw yn ei fygythion
  Uwch'ben annuwiolion byd,
  A'r melldithion tra echryslon
  'Ddeuant arnynt'hwy i gyd.
- 2 Cyfiawn yw yn y blinderau, A'r gofidiau sydd yn awr

Yn ymdaenu, fel rhyw fawrli', Dros holl wyneb daear lawr. Cyfiawn ydyw yn y trallod A'r diddarfod ing a'r poen, Ddo'nt ar bawb a ddiystyrant, Ac a wawdiant waed yr Oen.

- 3 Cyfiawn ydyw yn ei gyfraith,
  Hon sydd berffaith yn ei lle,
  'R hyn yw dyled meibion dynion,
  Hyn yn union 'gais efe:
  Os ni charant Ef yn ddibaid
  A'u holl enaid, a'u holl rym,
  Cyfiawn fydd eu bythol boenau
  Dan ddyrnodiau'i gleddyf llym.
- 4 Yn nhrallodau, dyfnion glwyfau,
  Marwol boenau'n Ceidwad cu,
  Cadd cyfiawnder godiad bythol,
  Cadd ddigonol barch a bri:
  Mae mor foddlon a thrugaredd
  I dangnefedd fwyn y nef,
  Ddod i drigo'n mhawb sydd ynddo,
  Ac a'i gwir addolo Ef.

# EMYN 46. M. N. 8au.

Ar addewidion Duw.

Liantrisaint.

- Betuel.
  - 1 O mon helaeth 'r addewidion, 'Wneir yn Nghrist i holl blant Sion, Fe addewir 'r oll sydd reidiol Er eu dwyn i wynfyd bythol.
  - 2 Pardwn rhad i'r edifeiriol, Hedd bob dydd a gras glanhaol, Buddygoliaeth lân ar angau Nef y nefoedd a'i thrysorau.

- 3 'Does addewid na's cywirir O fewn cloriau hardd 'r Ysgrythyr, Ië ydynt oll yn Iesu, Duw sydd sier o'u cyflawni.
- 4 O, mor hyfryd yw'r addewid! Hon yw f'ymborth, hon yw 'mywyd, Hon, a'i chredu a'm perffeithia, Dwg fi 'nol i lun Jehofa.

### EMYN 47. M. H.

### Ar Supper yr Arglwydd.

Liston.

Derby.

- 1 O DEWCH yn nes, O dewch i'r wledd, 'Ddarparwyd gan dywysog hedd; Bwytiewch ac yfwch yma'n hy, Y mae croesawiad llawn i chwi.
- 2 Wrth gym'ryd y danteithion hyn, Boed yn ein cof Galfaria fryn, Boed yn ein cof yr ing a'r cur A wnaethant ffordd i'r nefol dir.
- 3 Pwy all goffau Crist ar y groes, Heb deimlo mynych chwerw loes, Am i'w gamweddau dirfawr ef Ddwyn arno drwm ddialedd nef.
- 4 Pwy all goffau Crist ar y pren, A chanfod ffordd i'r nefoedd wen, Heb roddi'r goron ar ei ben, A d'wedyd—Moler Ef—Amen.

### EMYN 48. M. N. 8. 8. 6.

### Ar ddedroyddwch y nef.

### Buddygoliaeth.

Eden.

- 1 Pan elo corph y sant i'r bedd, Ei enaid hed i wlad yr hedd, Bydd yno byth heb boen: Mewn perffaith feddiant a mwynhad O ryfedd iachawdwriaeth rad, Yn nghwm'ni Duw a'r Oen!
- 2 'Nol gadael gwlad y gwae a'r poen, A myn'd at orsedd Duw a'r Oen, Tra hyfryd fydd ein gwaith; Clodfori a mawrygu mwy, Moliannu Iesu Grist a'i glwy', Dros drag'wyddoldeb maith.
- 3 Y cof am glwyfau Iesu glân A rydd Gaersalem fawr ar dân; Rhoir mawl i'w enw Ef; Y gwr a sychodd ddagrau 'r cor, Sydd byth o flaen gorseddfainc Ior, Yw testyn cân y nef.

### EMYN 49. M. N. 6. 8.

### Ar yr unrhyw.

### Bolgelfau.

Shield.

- 1 Fr dderfydd poen a braw, a'r amser ddaw cyn hir, Pryd na fydd pechu mwy, na chlwy' am hyny 'n wir, 'Does gelyn byth o fewn y ne', I beri terfysg yn y lle.
- 2 Mae mynych gwyno'n bod, yn'r eglwys isod hon: Am fod yr Iesu 'nghudd, 'n brudd mae llawer bron; Ond ceir ei wel'd ef yn ddilen, O fewn cyffiniau'r nefoedd wen.

- 3 Mae diffyg dwyfol wres, a chalon gymes gu, Yn ngwaith yr addfwyn Oen yn ddirfawr boen i mi, Ond yn y nef bydd dwyfol dân, Yn rhedeg trwy fy mythol gân.
- 4 Mae yma lygredd cas 'n tw'llu gras y saint, Ni phar ond hyd eu bedd, o ryfedd ryfedd fraint, Yn lân y bydd eu gwisgoedd hwy, Heb arnynt un brycheuyn mwy.

### EMYN 50. M. H.

### Ar amynedd.

Job.

- 1 Na lwfrha, fy enaid prudd, Duw rydd 'it nerth yn ol dy ddydd; Mae'n rhaid i't wrth amynedd mawr, Yn wyneb holl ofidiau'r llawr.
- 2 Nid trymach yw fy nrhallod i Na thrallod y cantorion fry; O'u trallod oll gwaredwyd hwy, Paham y digalonaf mwy?
- 3 Pa drymmed bynnag byddo'r gwae, Dros amser byr mae yn parhau : Am hyny f'enaid godde'n llon, Holl orthrymderau'r ddaear hon.

### EMYN 51. M. N. 11au.

## Ar gymdeithas â Duw.

Gallestr.

Joanna.

1 CYMDRITHAS gyssurys a melus â Duw, Fydd hoffder fy ysbryd, bob munud wy'n byw, Cymdeithas tra dedwydd â newydd o hyd, Wna'n ddiffas, wna'n atgas, gymdeithas y byd.

- 2 Cael canfod y Drindod mewn cymmod mwyn cu, Rhydd gyssur gwiw nefol gwastadol i mi, Cael tywallt f' anghenion yn e'on i'w fron A gwel'd ei wedd dirion, wna 'nghalon yn llon.
- 3 O, ryfedd drugaredd, anrhydedd, a bri, Mae Duw er mwyn Iesu yn weini i mi! Fod Brenin y nefoedd a'i lluoedd o'r bron, Yn trigo mor dirion mewn calon fel hon!
- 4 Clod fyth i'r Anwylyd—(mor hyfryd ei waith!) A lammodd dros fryniau o rwystrau tra maith, I ddwyn yr Ior digllon a dynion yn un, Y gorchwyl cyflawnodd o'i wirfodd ei hun.
- 5 O f'enaid eheda, cyflyma trwy ffydd, At Dduw yn ddiaros bob nos a phob dydd, Y cleddyf hyll tanllyd ei symmud a gadd, Y cerub yn ddiddig ni chynnyg dy ladd.

### EMYN 52. M. N. 11au

Ar ddydd y farn.

Portugal New.

Joanna.

- 1 Mae'r Barnwr yn dyfod ryw ddiwrnod a ddaw, I'r caled a'r cyndyn bydd dychryn a braw : Mae'n dyfod, mae'n dyfod, bydd difrod i'r byd, Pwy erys? pwy oddef fawr chwerwedd ei lid?
- 2 Yr udgorn a rua, dihuna'n ddiffael, Y bychain a'r mawrion, y gwychion a'r gwael, Dattodir caeth g'lymmau y beddau pob un, Cyrph meirw cynhyrfir, dibennir eu hûn.
- 3 Boed clod yn ddiddiwedd am rinwedd y gwaed, Yn mhen y wych glorian pwys cyflawn a gaed; Am hyn y caiff Iesu ei foli'n y nen, Pan ferwer y moroedd gan luoedd—Amen.

# EMYN 53. M. N. 8. 6. 6. Y nef yn sicr i'r credadyn.

Praise.

Eden.

- 1 Mar archoffeiriad, enaid clyw, Y babell gu, hardd dŷ ein Duw, Mewn mawr ogoniant fry: Wrth weithio iachawdwriaeth dyn, Addawodd Ef o'i ras ei hun, "Lle'r ydwyf byddwch chwi."
- 2 Ar allor wych ei dduwdod mawr, Offrymodd aberth ar y llawr, O'i wirfodd, Geidwad cu! Ei waed ei hun a ddygodd Ef O fewn y lfen—i deyrnas nef— "Lle mae Ef byddwn ni."
- 3 Gorchfygodd ddiafol, cnawd, a byd, A rhwygodd rwymau'r bedd i gyd, Bu'n angau i angau du, Cyflawnodd y cysgodau gwiw, Eisteddodd ar ddeheulaw Duw, "Lle mae Ef byddwn ni."
- 4 O'r nefoedd lan daeth Ef yn llon, Mewn agwedd wael i'r ddaear hon, Daeth Ef lle'r oeddym ni, Derchafa ninnau i'r nef wen, Ei wel'd a gawn o fewn y llen, "Lle mae Ef byddwn ni."

EMYN 54. M. N. 8. 8. 6. Ar yr ail greadigaeth.

Croeshoeliad.

Bosra.

1 Pan glywais lef deddf Sinai draw, Fy enaid euog deimlodd fraw, Nis gwyddwn b'le i droi ; Yn farw'n llwyr mewn camwedd du, Heb gael fy ngeni oddi fry, Nis gwelwn fan i ffoi.

- 2 Yn nghanol pob cyfeillgar iaith, Yn nghanol fy meunyddiol waith, Y llef dilynai fi; "Rhaid cael dy eni o'r nef draw, Neu'th lenwi byth a phoen a braw," Hyn rwygai 'nghalon gu.
- 3 Pan deimlais i euogrwydd llawn, Ac anghrediniaeth cadarn iawn, Yn curo f'ysbryd gwan; Heb allu yn fy enaid cu, I adnewyddu f'anian ddu, Dwys ofid oedd i'm rhan.
- 4 'Nol goddef llawer poen a loes, Mi ge's fy nwyn at droed y groes, At groes yr Iesu cu; Ce's olwg hardd ar gariad rhad, A rhinwedd angau Iesu mâd, Yn awr ail anwyd fi.

EMYN 55. M. N. 8. 8. 6. Ar y nefoedd.

Bryanston.

Penmaesglas.

- 1 O r'enaid hed ar aden ffydd, O fewn i gaerau'r ddinas rydd, Anghofia bethau'r llawr; Clyw'r gwaredigion, f'enaid clyw, Mewn dwyfol dân yn meli Duw, Am Grist a'i haeddiant mawr!
- 2 Maent hwy uwchlaw gelynion cas, A'n cân yn felus am y gras,

A'u purodd ar y llawr; Llawn gòf am yr holl rwystrau dwys, A'r fynwes fwyn gynnaliai'u pwys, Genhedla gariad mawr,

- 3 Clyw'r anthem fwyn o wresog glod, Am gofio'r euog cyn eu bod, Gan bawb o'r nefol gôr; Clyw'r dorf ddirif yn uno'u llef Mewn hyfryd gân i Frenin nef, Am gariad mwy na'r môr.
- 4 Fy enaid mwy, trwy nerth Duw cu, Y cwmmwl hardd dilyna di, Crist yw y ffordd i'r nef; Mae'n awr fel cynt yn hawdd ei gael, Yn rhwydd fe rydd ei Ysbryd hael, Mawl fyth i'w enw Ef.

EMYN 56. M. N. 8au

O flaen pregeth.

Arma.

Llantrisaint.

- 1 Frenin sanctaidd, Ior trag'wyddol, Ffynnon pob hyfrydwch nefol, Edrych arnom yn drugarog, Achub ein heneidiau euog.
- 2 Mae'n anghenion a'n trueni, 'N hysbys ac yn amlwg i ti; Boed gwiw gennyt, er mwyn Iesu, A gwir ras ein cynnysgaeddu.
- 3 Er mwyn Crist rho ras i wrando, Ein cydwybod gysglyd deffro: Gwna dy air yn arogl bywyd, Er ein lles yn llaw dy Ysbryd.

4 Dyro ras i draethu'n gywir, Wirioneddau yr Ysgrythyr, Dyro hefyd ras i'w credu Yn achubol er mwyn Iesu.

### EMYN 57. M. N. 7. 6.

### O flaen pregeth.

Jabes,

Caerllyngoed.

- 1 O ABGLWYDD rho gyf'rwyddyd Dy Ysbryd i dy was, I draethu 'nawr yn oleu Am wirioneddau'th ras; A'r sawl sydd yma'n gwrando— O ddefro hwy bob un, I ffoi rhag bythol boenau, I glwyfau Mab y dyn.
- 2 O Ysbryd sanctaidd Iesu, Dy allu'n unig sydd Yn nerthu dyn i wrando Fel byddo i'w enaid fudd : O 'nawr bywha di'r meirw, Rho i'n dy ddelw hardd, 'N wirfoddol gynt a gollwyd, Pan bechwyd yn yr ardd.

### EMYN 58. M. N. 8au.

### Gorphenwyd.

Gomer.

Bethe 1.

- 1 RHYFEDDODAU mawr a wnaethpwyd, Pan y llefwyd—"Nawr Gorphenwyd, Ar ein daear ni lefarwyd Air erioed fel hwn—"Gorphenwyd."
- 2 'Nawr gorphenwyd gwneuthur cymmod, 'Nol doeth drefniad y cyfammod:

'Nawr fe foddiwyd llym gyfiawnder, Rho'w'd y gyfraith ar uchelder.

- 3 'Nawr gorphenwyd ar Galfaria Ddwys ofidiau y Messia; Fe ddaw 'nawr y pell yn agos, Nid oes rhwystrau mwy yn aros.
- 4 Y tra hyfryd air—"Gorphenwyd," Trwy holl barthau'r nef a glywyd, Swniodd trwy'r gorchymyn yntau, Swnied byth yn f'enaid innau.

# EMYN 59. M. H. Dyoddefaint Crist.

### Russia.

Salem.

- 1 O, DYWED, ffydd, pwy weli'n awr, A'i waed yn lli' rhwng nef a llawr, Yn gwisgo coron lem o ddrain, A'r nef yn synnu wrth y rhain?
- 2 Yr Ion ei hun a'i t'rawodd Ef, I drefnu ffordd i deyrnas nef: Trwy gnawd drylliedig Iesu gwiw, Caiff lladdedigion Eden fyw.
- 3 Mae uffern lem a'r nefoedd fry, Yn cyd-ymroi i'w faeddu'n hy : Gorchfyga'r naill—boddlona'r llall— Derchafa'r Ion ar ddistryw'r fall.
- 4 Gan fod dyoddefaint Had y wraig Am feiau'n iawn, mae Crist yn graig 'I Sion wych a'i phlant i gyd, I bwyso arni yn y byd.

### EMYN 60. M. N. 7. 6.

# Ar Grist a'i gariad.

Esay.

Redford.

- 1 Mar Iesu Grist yn barod, bob diwrnod enaid clyw, I faddeu pob rhyw bechod, mawr glod i'w Enw gwiw: Bu farw rhwng y lladron, dan hoelion trengodd Ef, I brynu i ti orsedd, mewn mawredd yn y nef.
- 2 Mae Iesu Grist yn ffyddlon, i deithwyr Sion lân, Maent yn ddiogel hollol 'nghanol dw'r a thân; Ni chollir un o honynt, bydd iddynt wynfyd mawr, 'Nol gadael holl ofidiau a drygau daear lawr.
- 33 Mae'r Iesu mawr yn eiriol, O siriol newydd da! Fry yn y ddinas nefol, ei ganmol f'enaid gwna; Ac am ei fod yn erfyn, fe ddisgyn gras y nef I'n parotoi i esgyn, mhen tippyn atto Ef.

## EMYN 61 M. N. 8. 7.

### Emyn genhadol.

Talybont.

Beulah.

- 1 Onr roddaist Ior addewid, Wneud ar hollfyd Grist yn ben? Y cae osod ei lywodraeth, Yn mhob talaeth dan y nen? Mae hyd heddyw wledydd helaeth, Heb fod tan lywodraeth gras, Ond tan farwol orthrymderau Yr uffernol ddreigiau cas.
- 2 O, tosturia wrth y lluoedd, Dirif luoedd sydd dan ne', Yn gwas'naethu duwiau mudion, Duwiau deillion yn mhob lle: Duwiau coed a meini meirwon, Yn lle'r tirion Iesu gwiw,

'R hwn yn unig all waredu, Rhag trueni o bob rhyw.

Ä.

3 Anfon yr efengyl oleu
I'r myrddiynau yn mhob gwlad,
Nad yw'r ffordd yn adnabyddus,
Sydd yn tywys at y Tad:
Anfon d' Ysbryd Glan i olchi
'R sawl sy'n pechu gyda blas,
Ac ni wyddant fod yn rheidiol,
Deimlo grym sancteiddiol ras.

4 Dwg Iuddewon a Chenedloedd
I'th gynteddoedd, rasol Dad,
Dwg hwy adre o'u crwydriadau
Rho hwy 'mreichiau Iesu mâd:
Gwna drigolion byd yn mhobman
Yn un gorlan dano Ef;
Dwg hwy iddi fel b'ont ddedwydd
Yn dragywydd yn y nef.

## EMYN 62. M. N. 6. 8.

### Amledd gras.

Carmarthen New.

1 O, ANWYL enaid clyw,
Cofleidia'r newydd cu,
Distawodd gwaed Mab Duw,
Groch lef dy gamwedd du;
Dy feiau sydd luosog iawn,

Lenox.

Ond cafwyd aberth un prydnhawn.

2 Pan ddaeth y ddeddf mewn grym I mewn i'm mynwes i, Canfyddais, cofiaf byth, Fel gwlith fy meiau'n llu; Llef ddistaw ddaeth o Sion draw, Gwaed Crist sydd fwy na chymer fraw

- 3 Pan deimlais dan fy mron Fawr lymder deddf y nef, Pan glywodd f'enaidlgwan Ei heuog-farnol lef, Soddaswn mewn anobaith du, Heb amledd gras i'm cynnali.
- 4 Tra clywyf yn y gair
  Am amledd gras fy Nuw,
  Er maent yw beiau f'oes
  Er llawer loes a briw,
  Mewn gobaith llon gorphena 'ngwaith,
  A melus wedi'n fydd fy iaith.

### EMYN 63. M. H.

Ar waith yr Ystryd Glân.

### Abergele.

Derby.

- 1 Yn Ysbryd Glân, o'i rae ei hun, Sy'n amgeleddu enaid dyn, Efe yn rhodd sy'n ei yddhau, Rhag hunan-ddinystr a gwae.
- 2 Yr Ysbryd sy'n dwyn, dyn i lawr, Efe sy'n lladd ei falchder mawr, Trwy ddangos iddo'i lygredd cas, Amlyga'i angen mawr o ras.
- 3 Yr Ysbryd leinw'r galon ddrwg A dychryn dwys, rhag dwyfol wg, Ac wedi ei dwysbigo hi, Rhydd iddi gyssur oddi fry.
- 4 Yr Ysbryd Glân sydd yn ddiffael Yn tywys pob pererin gwael, Trwy Grist yn iach i ben ei daith, Caiff fythol foliant am ei waith.

A.

### EMYN 64. M. N. 6. 8.

### Yr yrfa ysbrydol.

Shield.

Canon's Bank.

- 1 O Douw, rho gymmorth llawn I redeg tua'r wlad, Mae 'nghyrfa'n ddyrus iawn, Rho i'm dy gymmorth rhad: Er mwyn yr Iesu mawr a'i waith, O cynnal fi tra pery 'nhaith.
- 2 O Iesu, 'r Cadpen mawr, Rho'r arfau nefol i'm, A maeddaf ar y llawr Y ddraig er maent ei grym, Er gwaetha pob rhyw elyn cas, Mi gaf y dydd trwy rym dy ras.
- 3 Pan chwalo angau gawr Y babell briddlyd hon, F' anrhydedd fydd yn fawr, Fy ysbryd fydd yn llon, Rhyw goron wych'a hardda 'mhen, Yn mhlith preswylwyr glân y nen.
- 4 Hardd goron ydyw dawn Yr Ior i'w blant i gyd— Rhodd ddisglaer hyfryd iawn, Mil gwell na gemmau'r byd : O Ior, er mwyn yr Iesu cu Darpara'r goron hon i mi.

### EMYN 65. M. N. 6. 8.

Ar offeiriadaeth Crist.

Radeliff Hill.

1 Mae Iesu yn ddilai 'N offeiriad gwerthfawr iawn, Lovely.

Mae ynddo yn ddidrai Ryw for o ddwyfol ddawn, Mil mwy sy'n hwn, Eneiniog Duw, Nac Aaron gynt a'i wisgoedd gwiw.

- 2 Cawd gwaed am lawer oes 'R anifail yn ddilai, Ond gwaedlyd angau'r groes Yw'r unig iawn am fai : Nid rhaid wrth ebyrth Aaron mwy, Diddymwyd gan eu sylwedd hwy.
- 3 Swydd sanctaidd Aaron gwiw A ai o law i law, Ond Crist offeiriad yw I drag'wyddoldeb draw, Ei swydd sydd fythol fel ei oes. Does derfyn byth ar rîn ei loes.
- 4 Unwaith mewn blwyddyn hir Ai Aaron 'fewn y llen, Ond Crist 'r offeiriad gwiw Sydd byth o fewn y nen: Mae yno'n byw i ddadleu'n hy, Ei farwol glwyf er lles i mi.

### EMYN 66. M. N. 9. 8.

Ar y gair.

Bethel.

Elliot. Trwy'r Iesu, Ior, cadw dy ddeddfau O flaen fy meddyliau bob awr. Ac arnynt o boed fy serchiadau, Holl ddyddiau fy nhaith ar y llawr; Tryw felus fyfyrio 'n feunyddiol. Ar nefol newyddion dy air, Prydfertha fy enaid â delw, Cyn marw, â delw Mab Mair. н 3

2 O Arglwydd, gwna d'air yn gyf'iwyddyd, I'm hysbryd mewn dieithir dir, O gwared fi rhag fy holl lygredd, Trwy rym dy wirionedd tra pur; Gwna'th ddeddfau yn gân i mi beunydd, Nes derfydd fy mywyd dan nen, A dwg fi i'r nef pan y derfydd, I seinio dy glodydd—Amen.

### EMYN 67. M. N. 8. 7. 4.

### Ar ryfel.

Jordan.

Charity.

- 1 Rhyfel ac ymladdau mawrion, Swn rhyfeloedd creulon sydd, Yma, accw'r cleddyf gwaedlyd Marwol ergyd mynych rhydd, Arglwydd cadarn, &c. I ni byth yn darian bydd.
- 2 Cwyno'n drwm y mae myrddiynau, Dwys ofdiau sy'n eu tir, Tadau 'n ddiblant, plant 'n ddidadau, Gwragedd hwythau heb eu gwyr; Arglwydd cadw, &c. Felus heddwch yma'n hir.
- 3 Pan mae lluoedd yn anmharod, Mewn un diwrnod 'n myn'd i'r pridd, Cyn cael profi rhinwedd loesan, Crist a'i angau yn eu dydd, Udgorn Sion, &c. 'N swnio'n hyfryd yma sydd.
- 4 Gwna ni, Iesu, yn ddiolchgar Am ddigymmar roddion rhad, Arddel yr Efengyl hyfryd, Trwy dy Ysbryd yn ein gwlad;

Gwna ni'n addas, &c. Byth i drigo gyd a'r Tad.

5 O darfydded sôn am ryfel Ac amrafael, nefol Dad, Aed Efengyl hedd trwy'r hollfyd, Fel bo gwynfyd yn mhob gwlad ; Byth na chlywer, &c. Mwy am giaidd greulon gâd.

### EMYN 68. M. H. Am weddi.

Salem.

Windham.

- 1 O F'ENAID galwar dy Dduw, Yn enw mawr yr Iesu gwiw, Ac nid oes braint na hendith chwaith, A gedwir rhagot ar dy daith.
- . 2 Nid oes un gelyn dan y nef Na faedda gweddi ffyddiog ef, Nid ydyw uffern fawr ei grym, O'i blaen yn wir ond llai na dim.
  - 3 Mae gweddi 'n enw Iesu Grist, 'N llonni'r ena'd mwya trist, Hi droa'r nos yn oleu dydd, Mawr ydyw effaith gweddi'r ffydd.
  - 4 Mae gweddi'n fuddiol iawn i fyw, Llawn cymmaint lles yn angau yw, · A gweddi wir a dry cyn hir, Yn gân a mawl mewn nefol dir.

EMYN 69. M. N. 10au. Ar gariad Duw.

St. Helen.

Sion.

1 O ARGLWYDD Ion, trag'wyddol dirion Dad. Trueiniaid lu a geraist Ti vn rhad.

Gwaredir dyn o flin a marwol friw, Trwy gyngor cu, y bythol Dri-un Duw.

- 2 Dy gariad maith, dy ryfedd waith a'th ras, A dodda'n llwyr fel cwyr y galon gas, Y gwan a ddwg—a dwg y clwyfus rai, I dderbyn maeth a meddyginiaeth glau.
- 3 Trwy'th Ysbryd mâd, ein hael-dad tywys ni, I fwyniant llawn o'th radlawn gariad di, A rhoddwn glod yn hynod tra fo'm byw, Am fywyd rhad, ac am iachad o'n briw.

# EMYN 70. M. N. 2. 8.

### Ar adgyfodiad Crist.

### Cymdeithas.

Trawsfynydd.

- 1 O FEDD, &c.
- Anhyfryd mwy nid yw dy wedd,
  Pereiddiwyd di gan D'wysog hedd;
  Dy gedyrn rwymau drylliodd Ef,
  Agorodd ddorau'r carchar caeth,
  Heb fod yn waeth, fe aeth i'r nef.
- 2 O'r nef, &c.
  Daeth angel gwych a'i fraich yn gref,
  Yn awr i weini iddo Ef.
  O, euog ddynion gwelwch chwi,
  Yr iachawdwriaeth oll ar ben,
  A Christ ein pen mewn mawredd fry.
- 3 Y sêl, &c. A ro'id er cadw 'i gorph mewn cêl, Gwel hon yn drylliau, f'enaid gwel : Y gwylwyr dewr yn crynu'n drist, Gadawsant oll eu swydd ger bron, Yr adeg hon cyfododd Crist.

4 Mewn llef, &c.
A esgyn fry hyd entrych nef,
Rhown glod am Grist a'i goncwest Ef.
Immanuel! gwir ddyn a Duw,
Trwy'th gadarn oruchafiaeth di,
Derchafa ni i'th deyrnas wiw.

### EMYN 71. M. N. 7. 6.

Ar weddi.

Jabes.

Caerllyngoed.

- 1 Yn mhob rhyw gur gweddiaf, a galwaf ar fy Nuw, Af atto hyd fy marw, yn enw Iesu gwiw, Ynghanol fy mlinderau, dan ddwylaw angau'i hun, Ar Ior parhaf i alw, yn enw Mab y dyn.
- 2 Ni fedraf dan fy llygredd ond gorwedd wrth ei draed, Ac erfyn am faddeuant, trwy haeddiant mawr y gwaed, Gweddio wnaf bob amser, a'm llef nid ofer fydd, Addawodd fythol fywyd i hyfryd weddi'r ffydd.
- 3 Gweddiaf mewn caethiwed, a myned wnaf yn rhydd, Ac yn yr ymdrech g'lettaf, defnyddiaf weddi'r ffydd, Ynghanol pob peryglon â'n union atto Ef, A chaf yn nghlwyf Messia ryw ddiogelfa gref.
- 4 Mi rodiaf ar fy naulin trwy ddyffryn angau du, Mi alwaf am drugaredd nes myn'd i'm gorsedd fry, Ac yna fy ngweddiau ant yn ganiadau llon, A chyssur a llawenydd fydd beunydd dan fy mron.

### EMYN 72. M. Ps.

Ar edifeirwch.

Gomer.

Hira ethlon.

1 Tyr'd Ysbryd Glân i'm mynwes i, O, tyred iddi 'r awrhon, A meddalha 'r caledwch sy' Yn llechu 'nghiliau 'nghalon. 2 Rho galon dyner iawn o gig, O, gwna fi 'n ddig wrth bechod, Wrth wel'd fy mai' n trywanu Crist, O, gwna fi 'n athrist hynod.

3 'N lle rhodio 'n hwy mewn llwybrau gau,
O, par i'm ddagrau duwiol,
Am i mi rodio ynddynt c'yd,
A'm holl feddylfryd cnawdol.

4 O, dyro di'r fath ddagrau pur,
 A dro'nt cyn hir yn gyssur,
 O fewn y wlad lle nid oes gwae
 I neb ryw rai na dolur.

# EMYN 73. M. N. 8. 6.

Ar yr afradlon.

Llauelly.

O, Far afradlen, gwael dy ryw,
 Tro at dy Dduw trwy'r Oen,
 Ac oni throi yn fuan daw
 I't fythol fraw a phoen.
 O, clyw dirioned yw ei lais,
 Sef "Enaid cais di fi,
 Cei dŷ agored drwy fy ngras,
 Ac arlwy fras cei di,
 A gwisg a phob peth yn ddilai
 A weddai i 'mhlentyn i."

# EMYN 74. M. N. 7. 4.

Ar elynion y credadyn.

Mordwyaeth.

Mae gelynion mawr eu grym—yn f'amgylchu,
Gan bob un mae cleddyf llym—i fy nrygu,
Hwy ymdrechant yn mhob gwedd—fy nifetha,
Ffoaf rhagddynt hyd fy medd—i Galfaria.

- 2 Dysg fi 'wylio yn barhaus—'rwyf yn erfyn, Fel na lwyddont yn eu cais—yn fy erbyn, Ior, rho d' Ysbryd ynof fi—'n ysbryd gweddi, Yna diogel fyddaf fi—'ngrym yr Iesu.
- 3 Gan nad oes ond Iesu cu—dan y nefoedd, All orchfygu uffern ddu—a'i holl luoedd, Ar ei fraich effeithiol Ef—mi hyderaf, Ac af trwyddynt oll i'r nef—yn ddianaf.
- 4 Pan fwy'n gadael maes y gwaed—Crist canmolaf, A phob gelyn dan fy nhraed—Crist a folaf, Ei orchfygol allu Ef— a fydd testyn, Fy nghaniadau yn y nef—yn ddiderfyn.

### EMYN 75. M. N. 8au.

## Ar ffyddlondeb Crist.

Gomer.

Pen Calfaria

- 1 Yn y byd sy'n llawn anmhurdeb, Llawn o dwyll ac anffyddlondeb, O'r fath gyssur yw i'r Cristion Fod yr Iesu 'n Briod ffyddlon.
- 2 'R un yw'r Iesu yn ei fwriad, Nid yw 'n newid yn ei gariad, Nid yw 'n newid yn ei allu, 'R un yn mhobpeth ydyw'r Iesu.
- 3 Crist sy'n caru y credadyn, Yn y tywydd teg a'r dryccin, Pan fo'n llawen, pan fo'n wylo, 'R un yw teimlad Crist tuag atto.
- 4 Fe barha i erfyn drosto, Fe barha roi 'Ysbryd iddo, 'Nol ei wneud yn ddifrycheulyd, Dwg e'n iach i wlad y gwynfyd.

### EMYN 76. M. N. 2. 8

### · Anghyfnewidioldeb Duw.

Altona.

O DDuw, &c.
 Dy gariad digyfnewid yw
 Fy ngobaith am y nefoedd wiw,

Fy ngobath am y nefoedd wlw,
Er maint yr anwadalwch mawr
Sy'n nglyn a gwael deganau'r byd,
Yr un o hyd wyt, Iesu mawr.

2 Yr un, &c. Yw'r addfwyn Oen, Iachawdwr dyn— Y foru, ddoe, dros fyth yr un: Ei gariad a'i ffyddlondeb Ef A'm dygant, ar adenydd ffydd, I'r gwynfyd sydd o fewn y nef.

# EMYN 77. M. N. 2. 8. Cwymp dyn.

Zoan.

Dorcas.

Trawsfynydd,

1 Y DYN, &c. A grewyd ar y dwyfol lun, O'i fodd dinystriodd ef ei hun: Fe dorrodd hardd orchymyn Duw, Yn euog euog iawn fe aeth, 'Nawr syrthio wnaeth ei goron wiw.

2 Tra mawr, &c. Y felldith ydym dani 'nawr, Cyn cael trugaredd ar y llawr, Ond wele ras o ryfedd faint! Mae Crist yn creu calonau glân I fawr a mân, anfeidrol fraint!

3 Yn awr, &c. Tra byddom yma ar y llawr, Ar frys awn at yr Iesu mawr, I geisio llawn faddeuant rhad, I erfyn cariad at ei waith, Tra pery'n taith i dŷ ein Tad.

EMYN 78. M, N. 6. 8.

Ar dragywyddoldeb.

Carmarthen New.

Gwladys.

- 1 Mae ailfyd yn ddiau, Medd geiriai Duw ei hun, Rhyw for diderfyn yw, Yn ares pob rhyw ddyn, 'Rwyf yn neshau bob munud awr At fin y trag'wyddoldeb mawr.
- 2 Pe gwyddwn faint sy'n bod
  O dywod bychain mân,
  A rhif y lampau gwych
  Sydd yn yr entrych lân,
  A'r llysiau hardd a guddia'r llawr,
  Beth y'nt wrth drag wyddoldeb mawr?
- 3 O f'enaid gwel trwy ffydd Mor faith fydd gwynfyd Nef, Mor faith fydd gwae y drwg A'r wg ddaw arno ef, O llef am garu Iesu cu, A gwynfyd fyth a fydd i ti.
- 4 O Iesu, Iesu mâd,
  O'th gariad gwna fi 'n llawn,
  Rho nerth a grym i mi
  I'th wasanaethu'n iawn,
  Fel byddo 'nghân heb boen na loes
  Yn felus byth am angau'r groes.

### EMYN 79. M. H.

Ar y byd.

Adoration.

Here.

- 1 'Doss yn y byd a'i wychder mawr A haeddai 'nghalon funud awr, Nid oes a haedda hon dan nen, Ond Ef a hoeliwyd ar y pren.
- 2 Mae caru'r byd a charu Duw Tu hwnt i allu dynolryw, I lawr a'r byd, a'r Iesu'n ben, Fy serch yn llwyr ar Grist, Amen.
- 3 Beth dal y byd ar fin y bedd? Ni rydd na gobaith i'm na hedd; Ond Crist a hwylia'm henaid gwan Dros don a thon i'r nefol fan.
- 4 Ceir gwynfyd llawn yn Iesu glân, Pan fyddo daear oll ar dân, Ei foli byth am faddeu 'bai Fydd gwaith y gwaredigol rai.

-EMYN 80. M. N. 6. 8.

# Ar addewidion Duw.

Majesty.

Lone:

1 Mon fawr, mor helaeth yw Addewid Duw i ni, Pob hyfryd nefol ddawn A gawn trwy Iesu cu, Nid oes na braint na bendith hael Na fydd i'r ffyddiog rai ei chael.

2 Mae'r addewidion mâd Yn rhad yn rhad i gyd, Nid islaw sylwr Naf Yw'r gwaelaf yn y byd, Mawr gyssur yw i'r enaid trist, Mai rhad yw rhoddion Iesu Grist.

- 3 Mil gwell na'r melyn aur,
  Pan ddel o'r pair yn bur,
  Y w pob addewid rad
  O eiddo 'r Tad yn wir,
  Daw amser pan na thal ef ddim,
  Ond hon fydd byth yn werthfawr i'm.
- 4 Ni thynnir byth yn ol,
  Ond bythol yw parhad
  Yr addewidion cu
  Sy'n tarddu o gariad rhad,
  Pan ddua'r haul, pan ferwo'r dòn,
  Addewid nef sirola 'n bron.

### EMYN 81. M. N. 6. 8.

### Trueni'r colledigion.

### Morish.

Canon's Bank.

- 1 Mae heddyw luaws mawr Yn dyoddef dirfawr wg, Am ddigio Brenin Nef Trwy fuchedd aflan ddrwg, Tyn fi, O Dduw, o'u llwybrau hwy, Na ad i'm fyw mewn camwedd mwy.
- 2 Mae dwys euogrwydd du Yn llethu'r enaid drwg, Digofaint Duwdod glân Sydd iddo 'n dân a mwg! O Iesu mwyn rho'th Ysbryd Glân, Fel 'diangwyf rhag trag'wyddol dân.
- 3 Os uffern sydd yn bod Am bechod a phob bai,

Mi waeddaf ar Dduw byth
Am fod yn mhlith y rhai,
A fyddant byth heb bla na phoen
Yn canmol rhinwedd gwaed yr Oen.

### EMYN 82. M. N. 8. 8. 6.

Ar feddyliau crwydredig.

Pererindod.

Croeshoellad.

- O, TYR'D i'm calon, Ysbryd Glân, A difa 'n llwyr, â'th nefol dân, Fy holl anmhuredd i,
   O, gwna fy mynwes i yn llawn
   O bob ryw nefol ddwyfol ddawn, Er clod i'th enw di.
- 2 Dymunwn feddwl, Iesu mawr, Am danat ti bob dydd ac awr, A rhodio gyda thi: Ond mynych iawn mae pethau 'r byd Yn dyfod, ac yn denu 'mryd Oddiwrth f'anwylyd i.
- 3 Na ad i'm wibio yma a thraw, Oddiwrthyt ti a'r byd a ddaw, Ond behach byw trwy ffydd: Myfyrio ar yr Iesu gwiw Ac ar d' efengyl di, O Dduw, A hyny nos a dydd.

### EMYN 83. M. N. 7. 6.

Ar edifeirwch.

Bassilor.

Caerllyngood.

;

1 Fy enaid edrych accw ar foroedd cariad Duw, A gwel y saethau tanllyd yn nghalon Iesu gwiw, Gwel ei drugaredd hyfryd yn ffrwd lifeiriol gref, Ac wyla'r heilltion ddagrau am ei ddirmygu Ef.

- 2 O, gwel dy erchyll feiau yn crymmu'i ben i lawr, 'N dwyn arno ef ddigofaint o sorriant foroedd mawr, Dy feiau oedd yr hoelion, y goron bigog gref, O, wyla, f' enaid, wyla am ei groeshoelio Ef.
- 3 O, wylwch chwi fforddolion, eich calon curwch chwi, Am fod yn achos cofiwch o angau Iesu cu, O, wylwch am na fedrwch roi iddo foliant mawr, Ac ufuddhau 'n rhagorach tra byddoch ar y llaw.
- 4 O Ior, rho olwg hawddgar ar feithder nefol ras, A bar i'm henaid heddyw ar bechod golli blas, Boed i mi garu 'r Iest a'i foli dan y nef, A boed yn ffiaidd gennyf ei holl elynion Ef.

### EMYN 84. M. N. 7. 6.

# Ar wasanaeth angelion.

Judeth.

Meirionydd.

- 1 Tangnereddywch, O bobloedd, rhwng lluoedd nef allawr A wnaethpwyd ar Galfaria gan y Messia mawr, Cerubiaid disglaer nefol, anfarwol enaid dyn, Trwy'r Iesu'r hwn a laddwyd, a wnaethpwyd oll yn un.
- 2 Yn mhlith yr holl fendithion, y gwerthfawr roddion hael A brynwyd i drueiniaid, a phechaduriaid gwael: Gwasanaeth hyfryd tirion, holl wych angelion nef, A ddaeth i ni trwy'r Iesu, am hyny molwn Ef.
- 3 Er fod yr hardd Seraphiaid, yn danbaid yn eu gwaith, Yn moli'r Ion yn danllyd, mewn hardd a hyfryd iaith, Trigfannau'r nef gadawant, oddiyno d'ont i lawr, I'n cymmorth, bererinion, yn ein peryglon mawr.
- 4 Anrhydedd mawr a moliant am haeddiant Crist ar bren, A wnaeth yn weinidogion i ddyn angelien nen, Parhant eu cymmwynasau, yn nghanol tonnau'r byd, Nes gwelant wedi lanio holl eiddo Duw i gyd.

### EMYN 85. M. N. 8. 7. Crist oll yn oll.

Jewin Street.

Ellevas.

- 1 Izsu 'n unig yw fy ngobaith, Gobaith cryf sefydlog i'm, Iesu 'n unig yw fy lloches, Yn 'r ystormydd mwya 'u grym, Iesu 'n unig yw f'arweinydd, Tywys fi trwy 'r anial wlad, Fe barha ei ofal drosof, Nes cyrhaeddwyf dŷ fy Nhad
- 2 Iesu 'n unig yw fy mhrophwyd, Iesu 'n unig yw fy mhen, Iesu 'n unig yw f'offeiriad, Aberth Hwn yw'm hawl i'r nen, Iesu 'n unig yw fy mrenin, Ond bod dan ei faner Ef, Mi orchfygaf y gelynion Sy 'n fy rhwystro tua'r nef.
- 3 Iesu 'n unig yw fy ymborth,
  Bwyd a diod i mi yw,
  Iesu 'n unig yw fy ngwisgoedd,
  Gwisgoedd hyfryd hardd eu lliw,
  Iesu 'n unig yw'r ffordd newydd
  I'r baradwys nefol lon,
  Trwy ei gariad cawd mynediad
  I'r baradwys fythol hon.
- 4 Iesu 'n unig fydd fy nharian Yn holl gyfyngderau f'oes, Iesu 'n unig fydd fy hyder Pan fwy'n teimlo angau loes, Iesu 'n unig fydd fy ymffrost Pan yr elo 'r byd ar dân, Iesu 'n unig yn y nefoedd A dderchafaf ar fy nghân.

### EMYN 86. M. N. 9. 8.

# Emyn genhadol.

### Bethel.

Ennies.

- 1 Ion edrych â thadol olygon Ar amryw drigolion y llawr, Nis meddant ar nefol oleuni, Eu moesol drueni sydd fawr, Ar ddaear o derfyn i derfyn Mae'r gelyn yn gadarn ei rym, O'r miloedd a ladd yn feunyddiol A'i.gleddyf gwenynol a llym!
- 2 O Iesu, y grasol Fessia, Marchoga 'n llwyddianus trwy'r byd, Goleua di luoedd a lluoedd, Goleua di 'r bobloedd i gyd, O, rhwyma di,'r ddraig â chadwynau Rhag difa eneidiau 'mhob gwlad, A rhwym yr holl fyd wrth dy gerbyd, 'Nol auraidd addewid y Tad.

### EMYN 87. M. N. 7. 6.

# Ar lawenydd ysbrydol.

### Penlan.

Southampton.

- 1 LLAWENYDD sydd yn tarddu o glwyfau'r Iesu mawr, Llawenydd mil mwy hyfryd na gwynfyd daear lawr, Fy enaid yssig brofodd a gwelodd mewn rhad ras, Ryw beth a lonna 'nghalon, yn mysg gelynion cas.
- 2 Mae ffydd yn cael diddanwch drwy'rt'w'llwch dua'gaed Hi dreiddia trwy'r cymmylau at glwyfau Crist a'i waed, Hi faga fesur helaeth o obaith cywir pur, Mae hyn yn achos canu a gorfoleddu'n wir.
- 3 Pan fyddo bydol bethau, gwrthddrychau cyssur gwan, 'R annuwiol oll yn ddifrod, yn darfod bob rhyw ran,

Mae gwrthddrych fy ngorfoledd heb ddiwedd iddo'n wir, Sef gwerthfawr aberth hyfryd a bywyd Iesu pur.

## EMYN 88. M. N. 6. 4.

Ar galon newydd.

Harp.

Dahlia.

- O, DIRION nefol Dad,
   Trwy rym dy gariad rhad,
   'Nawr trugarha:
   Y galon garreg hon,
   Sy'n-galed dan fy mron,
   Trwy lais d' efengyl lon,
   O, meddalha.
- 2 O, pura hon yn awr Oddiwrth euogrwydd mawr, Trwy waed y groes: O, newid hon trwy ffydd, Rhag llygredd gwna hi'n rhydd, I'th garu o ddydd i ddydd, Tra pery f'oes.
- 3 O Iesu, 'mhrynwr cu,
  Bydd ar fy nghalon i
  Yn frenin gwiw:
  O, gwna hi 'n ufudd iawn,
  Bob boreu a phrydnhawn,
  O gariad nef yn llawn,
  Er clod i Dduw.
- 4 Dy anian ddisglaer bur Cyfranna, cyn bo hir,
  I'm henaid i:
  Dy enw newydd gwiw,
  Argrapha di, fy Nuw,
  Ar enaid, tra fwy' byw,
  Fy ngheidwad cu.

### EMYN 89. M. N. 6.

# Y cristion ar Nebo.

Mynyddislwyn.

1 Mae 'r amser yn neshau, I'm henaid lawenhau, Mewn nefol wlad: Fe dderfydd poen a braw, Ac amser canu 'ddaw.

Ar fryniau Canaan draw,

Ger bron y Tad.

2 'Rwyf ar derfynau 'r wlad, 'Rwy 'ngolwg tŷ fy Nhad, A'i nefol lŷs : Amynedd, Iesu, rho I'm yn yr anial fro, Nes delo 'r hyfryd dro, I'm fyn'd ar frys.

3 Caf fyn'd 'mhen ennyd fach O'm gwae yn hollol iach, I fynwes Ner: Caf ganu yn ddiboen, Dros fyth i Dduw a'r Oen. Mewn melus hwylus hoen, Uwch haul a ser.

### EMYN 90. M. Ps. Ar sancteiddrwydd.

Gorwenydd.

Prydferth.

1 Gwna fi 'n alarus iawn am fod Fath bechod ynof Arglwydd; Gwna fi 'n ofidus am na bawn O hyd yn llawn sancteiddrwydd.

2 O, gwna fy enaid, Ior, yn llawn O bob rhyw ddawn nefolaidd: Hope.

Na oddef ddim yn hwn yn wir, Ond 'r hyn sydd bur a sanctaidd.

3 Bywha 'nghydwybod ynof, Ner, A gwna hi 'n dyner hollol, Fel na oddefo hon i mi Droseddu 'r rheol nefol.

4 Rho i mi galon, Iesu cu, I gyflawn garu'th gyfraith, Ac addef holl ofynion hon Yn union ac yn berffaith.

### EMYN 91. M. Ps.

### Hiraeth am bresenoldeb Duw.

#### Biracthlon.

Eidduned.

- O, GWRANDO arnaf, Arglwydd Ion, Mae 'nghalon i mewn cystudd,
   O eisiau gwel'd dy wyneb glân,
   Mae hon yn griddfan beunydd.
- 2 Er fod i'm iechyd, Ior, a grym, Nid ydynt ddim heb Iesu, . Ac nis gall gwedd cyfeillion mwyn O'm cur fy nwyn i fynu.
- 3 Mae i mi o gyssuron llawr O awr i awr helaethrwydd, Er hyn 'rwy 'n wylo eisiau 'mod Yn canfod gwedd yr Arglwydd.
- 4 Lle nid wyt ti, nid siriol yw, Nid hyfryd ydyw unman, Ond i ti ddweud, " Myfi yw'th Dduw," Tra hyfryd ydyw pobman."

### EMYN 92. M. Ps.

### Ar fabroysiad.

#### Gomer.

Predferth.

- O, GWARED f'enaid, Iesu Sant,
   O feddiant Satan creulon,
   I'r hwn yn ffol dros flwyddau maith
   Y rhoes wasanaeth ffyddlon.
- 2 Gwna blentyn diafol, rasol Ion, Yn un o feibion Sion, Cyfranna i'm dy anian bur, A gwna fi'n gywir-galon.
- 3 Gwna fi 'n etifedd i't, O Dduw, Trwy Iesu gwiw a'i haeddiant, Trwy rinwedd undeb glân ag Ef, Rho i'm y nef a'i mwyniant.
- 4 Boed i'm ddod attat ti bob dydd, Yn hollol rydd fy ysbryd, A ffoi i'th fynwes, Arglwydd Ner, Mewn mabaidd dymher hyfryd.

### EMYN 93. M. H.

### Ar esgyniad Crist.

### Liston.

Cracifizion.

- 1 'Not talu 'n dyled ar y pren, Ein Prynwr aeth yn ol i'r nen, 'Nol ei ddirmygu ar y llawr, Dychwelodd i'w ogoniant mawr.
- 2 Mae yno 'n dadleu 'i chwerw loes, A'i angau gwerthfawr ar y groes, Mae 'n troi echryslon lid y nef Oddiwrth y sawl a'i carant Ef.

- 3 Mae'r Pen 'n ddiogel yn y nef, 'R aelodau a'i dilynant Ef, Cânt sefyll byth ger bron y Tad, I'w foli am ei gariad rhad.
- 4 Ymlonnaf ar y ddaear hon, Drwy feddwl am y nefoedd lon, Nes yr ehedaf at fy Nuw, Ar esgyll yr angelion gwiw.

### EMYN 94. M. N. 7. 4.

### Ar wrthgiliad.

Rhyfeddod.

- 1 O wrtheiliwe, blin d'ystâd—gad dy grwydro, Tyr'd yn ol i dy dy Dad—tyr'd dan wylo, Tyr'd ar frys o'r lom wlad bell—'r aethost iddi, 'Nhy dy Dad cei driniaeth well—er mwyn Iesu.
- 2 'Does gymdeithas fwyn â Duw—mewn enciliad, Gwlad ddigyssur hollol yw—gwlad gwrthgiliad, Tlodi, prinder, a phob gwae—ydynt ynddi, Marw hefyd yn ddilai—tyr'd o honi.
- 3 Er i't sathru dan dy draed—O'r fath anfri!
  'R enw gwerthfawrocca 'gaed—enw'r Iesu!
  Parod yw i faddeu 'n llwyr—mawl rho iddo,
  Cyn yr elo hi 'n rhy hwyr—dychwel atto.

### EMYN 95. M. N. 11au.

## Ar gariad.

Hanover.

Joanna.

Mwyneidd-dra.

1 AED malais a digter ar fyrder o'r byd, Pob tymher felldigaid diflanned i gyd, Aed hunan annuwiol yn hollol i'r llawr, A'i ffrwythau gwenwynol, andwyol lu mawr.

- 2 Wrth edrych ar ryfedd drugaredd ein Tad, Tuag attom, er diffaeth elyniaeth a brad, Diffanned cenfigen pob cynnen a chas, Ein mynwes a lanwer à mwynder a gras!
- 3 Wrth ganfod yr ynfyd rhag gwynfyd yn ffoi, 'N dirmygu trugaredd, at wagedd yn troi, A'u beiau lluosog 'n lluosogi 'n ddibaid, O'u hachos galarwn, gweddiwn o'u plaid.
- 4 Pan welom blant dynion yn union eu cred, A'u purdeb bob diwrnod yn dyfod ar led; O'u herwydd molianwn, a llefwn o hyd, Am gynnydd i'w crefydd, tra bo'nt yn y byd.

# EMYN 96. M. C. Ar y ddwy anian.

Hwyrol.

New Troy.

- 1 Pa bryd, pa bryd y caf ryddhad Oddiwrth fy llygredd cas? Pa bryd y byddaf, dirion Dad, Yn llawn o'th nefol ras?
- 2 Mae'r cnawd, O Arglwydd, er fy ngwae Yn llygru 'r oll a wnaf, Nis medra 'n addas dy fwynhau, Na'th foli 'n iawn, fy Naf.
- 3 O Arglwydd, pan fo mwya' 'mryd I'th foli ar y llawr, Y cnawd a red at wagedd byd, A phar i'm drallod mawr.
- 4 O tyred, Ysbryd Glân, â'th rym, A phura'r fynwes hon, Fel na phreswylio ynddi ddim Sydd ffiaidd ger dy fron.

### EMYN 97. M. H.

### Ar y cristion gwan.

### Wonderful.

Newtown.

- 1 Nin ydyw'r llesg, er llesged yw, Islaw dy sylw di, O Dduw, Addewaist gadw'r gwan ei ffydd, Ac adnewyddu 'i nerth bob dydd.
- 2 Nid wyf ond baban yn dy dŷ, Mae'r gelyn gwana 'n drech na mi, Ni fedraf sefyll funud awr, Heb gymmorth fy Iachawdwr mawr.
- 3 Boed i ti fawl am roddi'r ŵyn Yn wastad yn dy fynwes fwyn; Boed moliant i ti o bob man, Am beidio torri'r gorsen wan.
- 4 O, ffowch o'm calon, ofnau dwys, Ar fraich fy Ior mi rodda 'mhwys, Ac ar eryraidd aden gref, Ehedeg wnaf o hyd i'r nef.

# EMYN 98. M. N. 8. 8. 8. Ar ysbryd maddeugar.

### Green wich.

Llangoedmor.

- 1 Fy llid O symmud Iesu'n llwyr, A gwna fy mynwes fore a hwyr, O serch at Dduw a dyn yn llawn : Nac aed i lawr yr haulwen gron, A dig a malais dan fy mron, O Dduw rho i mi hyn o ddawn.
- 2 Os oes i'm elyn moes i'm ras, I dalu cariad am ei gas,

A bendith am ei felldith ef: `O, dysg fi deimlo fel Tydi,
A maddeu fel maddeuaist ti,
Y dymher harddaf dan y nef.

### EMYN 99. M. N.

Ar eiriolaeth Crist.

Carmarthen New.

### Darwells.

1 Pan aeth ein Pen i'r ne', 'Nol gorphen prynu dyn, Er iddo newid lle, Ei galon sydd yr un: Ei serch at ddyn nid yw ddim llai, Na phan yn marw dan ei fai.

- 2 Er fod Seraphiaid glân,
  A seintiau rif y gwlith,
  Mewn melus hyfryd gân,
  Yn moli 'r Iesu byth:
  Er hyn nid yw'n anghofio'r llawr,
  Na neb o blant y cystudd mawr.
- 3 Mae'n eiriol dros y gwan
  Bob awr ger bron y Tad,
  Mae'n pleidio 'n gryf o'u rhan,
  Am iachawdwriaeth rad:
  Ei waith yw dadleu yn y nef,
  Am hyn rhown foliant iddo Ef.
- O, rasol nefol Oen, Tydi Eiriolwr gwiw,
   O, dadleu'th ing'a'th boen, Fel caffo'm enaid fyw,
   D'eiriolaeth rasol fo'n parhau,
   Nes i mi gyrhaedd ne'n ddilai.

### EMYN 100. M. H.

### Ar gystudd a thrallod.

#### Greenfield.

Salem.

- 1 Y sawl a gred sy'n blentyn Duw, Ac anwyl gan y nefoedd yw, Paham er hyn y daw i'w ran, Y fath ofidiau o bob man?
- 2 Mae croesau'r Cristion oll o ras, O gariad deuant, nid o gas, A thrwyddynt, megis nefol dân, Y gwneir ei galon oll yn lân.
- 3 Os oes mewn croesau nefol rin, Os moddion y'nt i buro dyn, Yn mhob rhyw drallod, d'wedyd wnaf, "D'ewyllys wneler, o fy Naf."
- 4 Erfyniaf byth am burol ddawn, Yr Ysbryd Glân 'n egniol iawn, Ac yn lle griddfan caf cyn hir, Roi cân i Dduw yn Nghanaan dir.

#### EYMN 101. M. H.

Ar waredigaeth o gystudd.

#### Russia.

Windham.

- 1 Dy law, O Ior, am bwriodd i O gyssur i gyfyngder du, Dwys boen ac ing a ddaeth i'm rhan, A phallodd nodded o bob man.
- 2 Gweddiais—ymaith aeth fy maich, Ei symmud wnaeth dy rasol fraich, A chyssur ddaeth trwy waed yr Oen, Yn lle fy ngofid mawr a 'mhoen.

- 3 Fy enaid, mola'r Hwn a rydd Lawenydd yn lle ysbryd prudd, Yr hwn a wanwyd dan ei fron, Fel 'delai i't y fendith hon.
- 4 Ior, deued f'ysbryd attat ti,
  'Nol 'madael a'm daearol dŷ,
  Byth i fwynhau, heb gur na phoen,
  Holl felus ffrwythau gwaed yr Oen.

EMYN 102. M. N. 8. 7. 4.

Ar ddilyn Crist\*trwy glod ac anglod.

Triumphant Advent.

Wenlock.

- 1 Dyro gymmorth, dirion Iesu, I'th addoli tra bwyf byw, Ac i'w gyfrif dros fy nyddiau, 'N fraint i ddiodde' dros fy Nuw, Grym i garu, &c. Grym bob awr i godi'r groes.
- 2 Na chaed c'wilydd i dy arddel, Gadarn afael arnaf byth, Gwna fi'n ffyddlon, trwy dy Ysbryd, Gwna fi'n ddiwyd yn ddilyth, Gwna fi'n helaeth, &c. Yn ngwasanaeth Nef o hyd.
- 3 Er y gwarth ac er y gw'radwydd Fwrir, Arglwydd, ar dy waith, Boed i mi er hyn ei ddilyn, Yn ddiddychryn drwy fy nhaith, Serch at Iesu, &c. Fo'n gorchfygu f' ofnau oll
- 4 Beth yw dyn a'i holl elyniaeth?
  Beth ei weniaeth? gwagedd yw;

Dan fy nhraed, O boed i'm osod Clod ac anglod dynolryw, Arglwydd tirion, &c. Gwna fi'n ffyddlon, doed a ddel.

EMYN 103. M. N. 8. 7. 3.

Ar wahoddiadau gras.

#### Cueltenham.

Priscilla.

- 1 Dewch, blant dynion, dewch yn ebrwydd, Galw y mae'r Arglwydd mawr Y pechadur mwyaf atto, Sy'n preswylio ar y llawr, Dewch trwy ffydd, dyma'r dydd, Iachawdwriaeth heddyw sydd.
- 2 Dewch rai euog, dewch rai aflan, Dewch rai egwan, doed pob rhyw, Pob trugaredd sydd yn eisiau, Ddaw o glywfau Iesu gwiw, Heddyw dowch, nac ymdrowch, I'r wir noddfa pam na ffowch?
- 3 Dewch oddiwrth eich holl bechodau, Angau yw eu terfyn hwy, Dewch o'r byd yr hwn sydd wagedd, Cefnwch ar ei waeledd mwy, Iesu gwiw 'n sicr yw, Hedd a chyssur dynol ryw.
- 4 Dewch heb sôn am eich cyfiawnder,
  Heb gau-hyder at y groes,
  Dewch yn noeth i gael maddeuant
  Trwy fawr lwyddiant angau loes,
  Duw y Tad 'rydd yn rhad
  Bob peth i'wch trwy Iesu mad.

#### EMYN 104, M. N. 7. 6.

#### Ar wagedd proffes yn unig.

#### Awelsain.

Caerllyngoed.

- 1 O Arglwydd gyda'r enw rho i'm dy ddelw di, Diles yw proffes ddisglaer heb burder gyda hi, A chyda lamp allanol disgleiriol dyro i'm, Yr olew ynof hefyd—dy Ysbryd yn ei rym.
- 2 Na ad i'm roddi ngobaith am iachawdwriaeth mwy, Ar ffurfiol gyflawniadau, gwageddau ydynt hwy, Na ad i'm ymfoddloni heb Iesu ar y llawr, Does gyssurna maddeuant ond yn ei haeddiant mawr.

#### EMYN 105. M. Ps.

#### Ar ymostyngiad i ragluniaeth.

#### Hiracthlon.

Prydferth.

- 1 Yn ngoleu glân dy Ysbryd gwiw, Rho i'm, O Dduw, dy ganfod Yn mhob rhyw weithred yn dy le, A'th lwybrau 'n uniawn hynod.
- 2 Pan fyddo dy ragluniaeth ddoeth, Yn groes i'm hannoeth galon, Boddlonrwydd cyflawn ynof dod, Gan gredu ei bod yn union.
- 3 Os llawer blinder i mi fydd, Rho i mi ffydd feunyddiol, Fod pob rhyw flinder i'm yn dda-Yn fendith tra rhagorol.
- 4 Oe angau dwys a ddaw i ddwyn, Perth'nasau mwyn i ailfyd, O, gwna fi trwy eu hangau hwy, 'N fwy duwiol, a mwy diwyd.

#### EMYN 106. M. N. 10au.

#### Ar angau'r groes.

Mason.

۲.

Sion.

- 1 Rhowd ar brydnhawn ryw gwppan llawn o wae, I Fab y dyn, a'i dderbyn efe a wnae, Fe grynodd, ond fe yfodd hwn i gyd, I'n dwyn i'r nef, mawl iddo Ef trwy'r byd.
- 2 Mi welaf Grist yn drist dan feiau'r byd, A'i chwys fel gwaed o'i ben i'w draed i gyd! Gofidio wnaf, galaraf am ei gur, Can's am fy mai mae rhan o'i wae yn wir.
- 3 Mi wela'r Oen mewn marwol boen ar bren, Yn diodde' mae i agor dorau'r nen, Wrth wel'd ei wae tristhau yn wir wnaf fi, Fel'r haulwen wych yn'r entrych aeth yn ddu.

#### EMYN 107. M. N. 8. 7.

## Ar y cynhauaf.

Richmond.

Gilbon.

- 1 Clop i'th enw Arglwydd tirion Am dy roddion i ni 'nawr, Mae d' haelioni helaeth i ni. Yn teilyngu moliant mawr, Ni ddaw prinder prudd eleni I'n trallodi, eglur yw, Ti ddarparaist i'n ddigonedd, O'th drugaredd rad, O Dduw.
- 2 Mwydaist, Arglwydd Ion, ein meusydd A chawodydd gwych yn wir, Rhoist yr haulwen i wresogi, Ac aeddfedu cnydau'n tir,

Daeth 'r eginyn, aeth yn welltyn, Cawd'y gronyn yn ei bryd, Cafwyd hîn i gludo adre' Holl drysorau'r maes i gyd.

3 Os am fara'r corph mae'n gweddu
Byth foliannu'n Crëwr mawr,
Moliant mil mwy melus etto
Rhoddwn iddo ddydd ac awr,
Am yr Oen, y manna nefol,
Bythol fwyd yr enaid yw,
'R hwn fu farw, clod;i'w enw,
Fel cae'r meirw trwyddo fyw.

#### EMYN 108. M. H.

Ar edifeirwch.

Salem.

Windham.

- О, воер fy nghalon i mewn briw, Am ddiystyru'r Ior fy Nuw, О, boed i'm dagrau dreiglo i lawr, Am dy ddibrisio, 'Mhrynwr mawr.
- 2 Fel Job par i mi ddwys dristhau, Mewn llwch a lludw am fy mai: Boed golwg ar fy nghamwedd mawr, Fy nghadw yn y llwch bob awr.
- 3 Bu Pedr gynt yn fawr ei fost, Ond 'nawr mae 'n wylo 'n chwerw dost; O, boed i'm wylo ar y llawr, Fel yntau am fy mhechod mawr.
- 4 Bu tair mil gynt yn uno 'u llef Am noddfa rhag Digofaint Nef: Dwysbiga felly 'nghalon i, A rhwyma ei harchollion hi.

5 Os duwiol alar ar y llawr A dry yn Nef yn wynfyd mawr : Boed i mi lawer duwiol loes, Am hongian Iesu ar y groes.

#### EMYN 109. M. Ps.

## Ar drugaredd arbedol.

#### Llangerniw.

Prydferth.

- 1 Mı dreuliais, Arglwydd, amser maith Yn gwneuthur gwaith y gelyn, Cyflymu'r oeddwn i 'n ddiau, I gur a gwae diderfyn.
- 2 Pan ydoedd angau llym yn lladd, Bob dydd, bob gradd o'm deutu; Mae'r anadl ynof fi hyd hyn, Am hyn rhof foliant i ti!
- 3 Rho nerth i garu'r Iesu mâd, A ddywedodd "gad Ef etto," A bellach boed fy oes i gyd, Yn aberth hyfryd iddo!

#### EMYN 110. M. N. 7. 4.

Angau yn elw i'r credadyn.

#### Elam.

Seaborn.

- 1 Y MAE angau 'n elw mawr—i'r Credadyn, I'w holl ofid ar y llawr—mae 'n rhoi terfyn, Caiff ehedeg at ei Dad,—lle ni wyla, Ond am waredigaeth rad—byth fe gana.
- 2 Gwell yw gorphwys yn y tir—na llafurio, Y mae cartre 'n well yn wir—nac ymdeithio, Gwell yw porthladd tawel gwiw—na hyll donnau. Gwell i'r Cristion na chael byw—ydyw angau.

3 Fe wna aberth Iesu cu—angau 'n fendith, Yr hwn a ddaeth i'n daear ni—'n fythol felldith, F' enaid yn ei aberth Ef—gorfoledda, A chei ganu yn ynef—Haleluia.

#### EMYN 111. M. N. 6. 8.

#### Dilyn y praidd.

Oen y Pasg.

Gwladys.

- 1 MAE lluoedd uwch yllawr mewn gwynfyd mawr yn wir, Yn ngwm'ni Duw a'r Oen heb boen mewn nefol dir, Ffown ninnau 'nawr i'r dwyfol glwy', Ac ni gawn ran o'u cyssur hwy!
- 2 Maent yn y nefol lŷs, a melus yw eu llef, Ond wylent lawer tro, wrth deithio tua'r nef, Rhag ofn mai ofer fyddai 'u gwaith, Na ddeuent byth i ben eu taith.
- 3 Os aeth Cantorion nen yn iach i ben eu taith, Er gwaetha' 'u rhwystrau i gyd, a hyfryd yw eu hiaith, Cyrhaeddwn ninnau 'r unrhyw wlad, Can's 'r un yw cariad Iesu mâd.

#### EMYN 112. M. N. 8. 8. 6.

## Ar y nef.

Pererinded.

Leach.

- 1 Gyd-deithwyr trwy 'r anialwch du, A deimlwch y gofidiau sy', 'Ynglyn â'r cnawd yn wir; Anghofiwch ennyd flinder byd, Edrychwch heibio hwn i gyd, Ar wynfyd nefol dir.
- 2 Meddyliwch am y byd a ddaw, Edrychwch i'r ardaloedd draw, Gorphysfa'r Seintiau gwiw:

Ar gadarn aden ffydd yn wir, Ehedwch i'r b'radwysaidd dir— Preswylfod pur ein Duw.

2 Cawn fyn'd i'r nef ar fyr i fyw, Heb orchudd rhyngom ni a Duw; Gan ei wynebpryd cu Llewyrcha holl Gaersalem lân, Bydd hon yn llawn o nefol dân, Dros oesoedd fwy na rhi'.

#### EMYN 113. M. N. 6. 4. 8. 7.

Crist yn noddfa.

Concord.

Latakoo.

Prynedigaeth.

- 1 DIHUNWCH bawb mewn pryd,
  Mae'n dyfod ar y byd,
  Ryw ddifrod glân, fe lysg gan dân i gyd:
  I'r noddfa gref o drefniad Duw,
  Yr unig ddiogelfa wiw,
  O ffowch, O ffowch heb oedi,
  Crist Iesu'r noddfa yw.
- 2 Pan oedd y dyfroedd mawr,
  Yn boddi oll ar lawr,
  Mewn cyssur gwiw'r oedd Noa'n byw yn awr:
  Mewn cyssur llawer llawer mwy,
  Ar ddifrod byd y byddant hwy,
  Sy'n awr yn gorfoleddu,
  Yn Iesu Grist a'i glwy'.

#### EMYN 114. M. B.

Etto y mae lle.

New Parting.

Llithrigfa.

Grongar.

1 Mae heddyw etto le, 'Ynghlwyfau'r addfwyn Oen, Fe all yr aflan dua 'i liw, Gael byw trwy rîn ei boen,

- 2 Mae heddyw etto le, 'Fewn muriau 'r arch, rhown glod, Er lluosoced ydyw'r llu Sy'n barod ynddi 'n bod.
- 3 Mae heddyw etto le. I ninnau yn y tŷ, I wledda ar ddanteithion ne', Ffrwyth loesau Iesu cu.
- 4 Mae heddyw etto le, Yn mhlith y Seintiau fry, Hyd hyn ni chauwyd pyrth y nen, Bydd lawen, f' enaid cu.

#### EMYN 115. M. N. 8. 6.

Gweddi am ras.

Llanelli.

1 'Rwy 'n addef ger dy fron, O Dduw, Mai ffiaidd yw fy mai: Ond trefnaist ffordd trwy Iesu cu I olchi 'r ffiaidd rai! O, maddeu 'meiau er ei fwyn, O, gwrando 'nghwyn a 'nghri, A dwg fi, trwy dreialon byd, I'r hyfryd Ganaan fry, I ganmol byth, y'ngwlad yr hedd, Dy ryfedd gariad di.

#### EMYN 116. M. N. 8. 6. Anfeidrol rin y gwaed. Llanelli.

1 MYNYDDOEDD mawr yw 'meiau, Ior, Porphoraidd yw eu lliw;

Mae 'meiau oll tu hwnt i rif,
Er hyn dan rif gan Dduw.
Trwy waed yr Oen fe'm gwneir yn bur,
Cyn hir, fy enaid cân,
Fe'm gwneir fel hyfryd Salem fryn,
Yn wyn gan eira mân,
Am hyn dros fyth mi fola 'r Ion,
Yn mhlith angelion glân.

2 Mae 'mhechod cuwch a'r nefoedd fry, Mor ddu ag uffern yw, Troseddu wnes dros f' oes hyd hyn Yn d' erbyn, Arglwydd Dduw! Ond gwaed dy anwyl Fab yn wir A'm gwna i 'n bur a glân, Mi ddeuaf trwy ei ryfedd rin, Mor wyn a'r eira mân, Y gwaed canmolaf, nefol Ion, Dros byth mewn gwiwlon gân.

## EMYN 117. M. N. 8au.

Pob peth yn barod.

Brynhyfryd.

1 Mae pobpeth yn barod, medd Ion,
O, caned trigolion y llawr!
Mae pobpeth yn barod, medd Ion,
O, deuwch i Sion yn awr—
Maddeuant er cymmaint y bai,
A nerth yn ddilai 'nol y dydd,
Nes cyrhaedd y ddinas ddiwae,
Llawenydd didrai ynddi sydd.

### EMYN 118. M. C. D.

Prospect.

Y gorchwyl pennaf.

Llanfynydd.

1 Fy ngorchwyl pennaf ar y llawr, Y blaenaf hyd y bedd, Yw ceisio hawl, trwy 'r aberth mawr, Yn y cyfammod hedd: Nid ydyw'r byd i gyd a'i gael A'i holl ogoniant gau, At hyn ond llwch a lludw gwael, A diddim yn ddiau.

2 Gras i mi geisio, ddydd ac awr, Tra pery dyddiau f' oes, Sancteiddiol ffydd yn Iesu mawr, A grym i gario'r groes. Mwy rheidiol hyn o lawer iawn, Mwy buddiol hefyd i'm, Na gwisg, ac ymborth, foreu a nawn, Ac iechyd corph, a'i rym.

#### EMYN 119. M. C. D.

Ar barodrwydd.

Moab.

Sierwydd.

- 1 Yn barod gwna fy enaid cu,
  Bob munud ar y llawr,
  I sefyll, Iesu mwyn, yn hy,
  O flaen dy frawdle fawr:
  O, cadw 'r frawdle hon bob dydd,
  A'r llyfrau ger fy mron,
  Boed i'm eu canfod, Ior, trwy ffydd
  Tra b'wyf ar ddaear gron.
- 2 Pa bryd y'm cuddir yn y ffos— Y ddwfnffos ddistaw ddu, Ai yn yr hwyr, neu hanner nos, 'Daw angau, nis gwn i : Am hyn par i mi, Iesu mwyn, I wylio am y wys, Rhag i'm, yn cysgu, gael fy nwyn, I'r eilfyd mawr ar frys.

#### EMYN 120. M. N. 7. 4.

# Digonolrwydd gras.

Elam.

Mordwyaeth.

- 1 Mar 'n hangenion ar y llawr, heb rifedi, Digon ydwyt Iesu mawr, i'w diwallu, Beunydd, beunydd, Iesu cu, dont o'r newydd, Felly dy fendithion di, llifant beunydd.
- 2 Afraid ydyw dweud o hyd, O fy nghulni, Llawnder sydd yn Mhrynwr byd, llawnder i ni, Mae ffynnonau gras yn llawn, rhedant allan, Dyfroedd bywiol yma cawn, pa raid cwynfan?

#### EMYN 121. M. N. 7. 4.

#### Y wlad well.

Easter Hymn.

Seahorn.

- Y MAE gwlad sydd well na hon, mil rhagorach: Ynddi y mae pawb yn llon, neb yn afiach: Y mae mwy o wedd yr Ion, nac sydd yma, Hefyd mil melusach sôn, am Galfaria.
- 2 Nid oes angau, nid oes loes, yn 'r uchelder, Ond gwiw ffrwythau gwaed y groes, yn eu llawnder, Moli 'r Iesu gyda blas, yn ddiffino, Am oludoedd mawr ei ras, hyn sydd yno!
- 3 Tyn yn mlaen fy enaid cu, â'th holl egni, Tua 'r Ganaan nefol fry, yn nerth Iesu: Fe fydd gyda thi bob cam, o dy siwrnai, Nes y delot yn ddinam, i'r nef oleu.

#### EMYN 122. M. N. 6. 8. 4.

Byrdra trallod.

Dependance.

Gratitude.

 Az wyneb daear lawr Mawr yw ein cur a'n gwae, Dwys orthrymderau yn mhob man Yw rhan pob rhai: Darfyddant oll cyn hir, A chyssur ddaw i'w lle, Trwy 'r Iesu daw dedwyddyd pur O fewn y ne'.

2 'Nol bod mewn anial dir, Yn hir mewn trallod du, Bydd melus myned o'r fath fan I'r Ganaan gu: Lle nid oes adfyd mwy, Na gofid dwys na phoen, Ond canu byth am farwol glwy'. Y nefol Oen.

# EMYN 123. M. N. Marwolaeth cyfeillion.

Mordwyaeth.

1 P'lz mae f' hên gyfeillion gynt, p'le maent heddyw?
Heibio 'r aeth eu hoes fel gwynt, buont feirw;
Nid wy'n gweled mwy eu gwedd, ymadawsant,
'N garcharorion yn y bedd, y gorweddant.

- 2 P'le mae'r glust wrandawai 'nghwyn, dan fy nolur? P'le mae'r llais a draethai 'n fwyn, i mi gyssur? P'le mae'r fynwes 'ddygai 'mhwys, yn fy nhrallod? Distaw lechant dan y gwys, yn y beddrod.
- 3 Er nad ydynt yma 'nawr, i'm hyfforddi,
  Er nad ydynt ar y llawr, i'm diddanu,
  Etto 'u distaw lwch yn wir, sy'n pregethu,
  'R af o'r ddaear hon cyn hir, i wladychu.
- 4 Arglwydd, gan 'r af fi fel hwy, lawr i'r beddrod, Er mwyn Iesu Grist a'i glwy', gwna fi 'n barod ; Dyro i'm dy ras a'th hedd, trwy waed Iesu, Yna 'r af yn hy i'r bedd, af dan ganu.

r i

#### 114

#### CYFEITHIADAU

#### O EMYNAU AWDWYR SAESNIG.

#### EMYN 124. M. H.

#### Emyn foreuol.

Adduned.

Morning Hymn.

- 1 O, DEFFRO f' enaid gyda'r wawr, Dy ddyddiol daith dechreua 'nawr, Gad ymaith syrthni, brysia i dd'od I offrwm dy foreuol glod.
- 2 Yr amser prin a gollaist ti, Pob dydd fel 'r olaf cyfrif di, Iawn arfer dy dalentau 'nawr, Gan gofio am y diwrnod mawr.
- 3 Yn wyneb rhwystrau fawr a mân, O, cadw 'n lew gydwybod lân, Gan gofio bod golygon Duw Ar lwybrau pawb o ddynolryw.
- 4 Na dd'wedwyf heddyw air o'i le, Na wnelwyf ond a foddia'r ne', O, uner fy ngalluoedd oll, Yn dy wasanaeth, Ior, heb goll.

# EMYN 125. M. H. Emyn brydnhawnol.

Savoy.

Evening Hymn.

1 Pon mawl i ti 'r nos hon, O Dduw, Am oleu'r dydd a'i londer gwiw; O, cadw fi, Benllywydd byd, Dan gysgod dy adenydd clyd.

- 2 O, maddeu feiau 'r dydd trwy Grist, Fel 'r hunwyf gyda thi 'n ddidrist : Mewn hyfryd hedd â mi fy hun, A pherffaith hedd â phob rhyw ddyn.
- 3 Rho nerth i fyw, a'r bedd o hyd Mor hyfryd i'm a'm gwely clyd: Rho nerth i farw fel 'bwy 'n llon, Pan elo 'n ulw 'r ddaear hon,
- 4 Ymdreigled, f' enaid, arnat ti, O dyro felus gwsg i mi : Cwsg adnewyddol rym a rydd I waith fy Nuw pan ddelo'r dydd.
- 4 Molienwch Dduw, Tad pob rhyw ddawn, O, moled daear oll yn iawn, A moled nef mewn uchel gân, Y Tad, a'r Mab, a'r Ysbryd Glân.

#### EMYN 126. M. C.

Ar waed y Cyfryngwr.

Ebenezer New.

Milbourne Port.

- 1 Fe darddodd ffynnon lawn o waed— Sef dwyfol waed cyn hyn : Trwy rinwedd hon yr aflan ddaw, Fel eira draw ar fryn.
- 2 Trwy ganfod hon, dan farwol saeth Y lleidr aeth yn llon: Er nid yw 'meiau i ddim llai, Cânt eu glanhau yn hon.
- 3 Parha dy waed, O Iesu cu, I olchi 'r du ei liw, Nes delo 'r eglwys oll i fod, Heb bechod o unrhyw.

#### EMYN 127. M. N. 8au.

## Ar ddymuniad y pererin.

#### Cades.

Bethel.

- 1 O, ARWEINYDD pererinion,
  Tywys fi trwy bob peryglon,
  Bydd yn dwr a bydd yn darian,
  Ar fy nhaith i'r nefol Ganaan.
- 2 Agor Arglwydd ffynnon fywiol. I mi yn yr anial marwol, Dyro 'n ddibaid fanna hyfryd, Fel y caffo'm henaid fywyd.
- 3 Colofn ddisglaer o oleuni, Crea i'm cyfr'wyddo, Iesu; Nes cyrhaeddwyf y wlad honno, Lle ni bydd tywyllwch yno.
- 4 Cadw ynof ysbryd llawen, Pan y bwyf ar fin 'r Iorddonen: Dwg fi 'n ddiogel drwy ei hymchwydd, Ac mi 'th folaf yn dragywydd.

# EMYN 128. M. N. 8au.

#### Ar yr yrfa nefol.

#### Zion's Temple.

Hero.

- 1 DIHUNA f'enaid, mae 'n llwyr bryd, A maedda 'th ofnau mawr i gyd, A'th bwys ar Grist a'i allu Ef, Prysura tua theyrnas nef.
- 2 Cul iawn a thra rhwystredig yw Y ffordd sy'n dwyn i fynwes Dduw; Nac aed o'n cof fod Ion yn hael, A nerth digonol ynddo i'w gael.

- 3 Yn Nuw fe gawn newyddu 'n nerth, I ddringo 'n syth y creigiau serth : Ond methu byth a wna bob un, A rhagddo yn ei rym ei hun.
- 4 Ehedeg wnawn yn nerth Duw cu, Fel eryr tua 'r broÿdd fry, Ar esgyll cariad esgyn wnawn, Ac hyd y diwedd cymmorth cawn.

## EMYN 129. M. C.

Gweddio am yr Ysbryd Glân.

New Troy.

- 1 O YSBRYD sanctaidd, 'nawr bywha Ein henaid marwaidd ni ; Ennyna serch, O Arglwydd da, At Grist ein ceidwad cu.
- 2 O gwel fel mae teganau 'r byd Yn ddallu 'n llygaid ni, Mor afrwydd y'm i roddi 'n bryd Ar wychder nefoedd fry!
- 3 A fyddwn, Iesu mâd, fel hyn, Tra byddwn ar y llawr, Ein cariad attat ti mor brin, A'th gariad di mor fawr?
- 4 Ar frys, O G'lomen nefol, hed I'n mynwes oerllyd ni— Trwy dywallt cariad Crist ar led, Gwresoga 'n henaid ni.

EMYN 130. M. N. 10au. Gweddi am galon lân.

Birmingham.

RHo galon lân, o nefol dân yn llawn,
I foli 'r Ner mewn tymmer hyfryd iawn:

Zion.

Boed hon bob tro, yn teimlo gwaed yr Oen, Yr Hwn o'i fodd ddioddefodd farwol boen.

- 2 Gwna hon bob dydd yn ufudd, nefol Dad, Ac hyd fy mêdd yn orsedd Iesu mad : Teyrnased Ef, a neb ond Ef ei hun, Gan fy rhyddhau 'ddiwrth dduwiau gau bob un.
- 3 O pura 'mron, meddyliau hon glanha,
  'N llawn dwyfol wres, fy mynwes, Arglwydd gwna.
  O gwna fi 'n bur a chywir, O fy Nuw,
  A delw 'r Naf boed arnaf tra fwyf byw.

#### EMYN 131. M. H.

Crist yn fyw.

Crucifixion.

Doxology.

- 1 Mae Crist yn fyw, O'r cyssnr mawr, Rydd hyn i euog lwch y llawr!
  Mae'n fyw, er colli 'i waed yn lli', A marw dan ein melldith ni.
- 2 Mae 'n fyw i'n caru ni bob awr, Mae 'n fyw i ddadleu 'i haeddiant mawr, Mae 'n fyw i wrando ar ein cri, Mae 'n fyw i ein diddanu ni.
- 3 Mae 'n fyw i roddi iechyd i'm, Mae 'n fyw yn noddfa fawr\_ei grym, Mae 'n fyw i drigo ynof fi, Mae 'n fyw i ddryllio uffern ddu.
- 4 Mae'n fyw, clod iddo yn ddilyth, Mae'n fyw yn ddigyfnewid byth, O'r fath ddedwyddwch i ni yw, Fod Crist fu farw etto'n fyw!

#### EMYN 132. M. N. 8. 7.

#### Ar ddiolchgarwch.

#### Bremhill.

Eliseus.

- 1 Tyred, ffynnon pob daioni, Par i'm ganu am dy ras, Dylwn am d' aneirif ddoniau, Roi caniadau gyda blas, Dysga i mi hardd fesurau, A chaniadau tanllyd Nef, Am wiw gariad digyfnewid Duw, a'i ddirfawr olud Ef.
- 1 Codaf yma f' Ebenezer, Ior fu'm hyder hyd yn hyn, A gobeithiaf yn ei freichiau, Fyned adre' i Sion fryn: Pan yr oeddwn gynt fel estron 'N crwydro 'mhlith gelynion cas, Fe'm gwaredodd trwy ei angau, Molaf finnau fyth ei ras.
- 3 Gras yn unig sy'n fy attal,
  Ac yn cynnal f'enaid i,
  Par i'r gras hwn, Ior y bywyd,
  Rwymo f' ysbryd wrthyt ti,
  'Rwyf yn teimlo tuedd ynddo,
  Ado 'r Duw a hoffaf fi,
  Selia Ef yn dy alluoedd,
  I'th gynteddoedd disglaer fry.

## EMYN 133. M. Ps.

#### Ar y byd.

Llangerniw.

Cantref.

AED bydol rai ar ol y byd,
 Nid yw i gyd ond gwegi:
 Gan bethau 'r llawr bum gynt yn gaeth,
 Yn rhydd fe'm gwnaeth yr Iesu.

2 Ar ei bleserau ni ches flas, A diflas yw eu dilyn, Er pan ganfyddais Iesu cu Yn deg fel lili 'r dyffryn.

3 Na foed i eulyn dan y ne' Gael lle o fewn fy nghalon, Boed hon i Iesu Grist trwy ffydd, O ddydd i ddydd yn ffyddlon.

4 Dymunaf dy was naethu 'n bur, Yn gywir yn fy anian, A synnu byth dy fod mor hael I un mor wael ac aflan!

# EMYN 134. M. N. 8au. Ar gynnydd ysbrydol.

Solihull.

1 Os oes gwir oleuni i ni, Am ragorol ddoniau 'r Iesu, Pe caem olwg mil mwy eglur, Mil mwy helaeth fyddai 'n llafur,

2 Er fod ffrwythau grâs yn harddu Pawb a gredant yn yr Iesu; Crist er hyn a ofyn gynnydd, Ac helaethach ffrwythau beunydd.

3 Os y'm chwannog i gynnyddu Yn mhob peth a foddia 'r Iesu; Bydd i'n beunydd gymmorth newydd, Bydd yn llawnach ein llawenydd.

# EMYN 135. M. N. 11au Ar gyssur i'r Eglwys.

Gallestr.

1 O Sion, dan ofid ac adfyd wyt wael, Mewn un peth a welir 'does gyssur i'w gael,

Bethel.

Joanna.

O herwydd dy ddagrau a'th ofnau bob awr, A'th ludded a'th lafur, dy ddolur sydd fawr.

- 2 O herwydd ystormydd wyt beunydd yn drist, Ond llywydd llwyddianus a grymmus yw Crist; Mae 'n Arglwydd y moroedd, 'rhyn 'dd'wedodd a wna, Fe 'th dwg o'th beryglon yn dirion a da.
- 3 Nac ofna, hydera bob dydd arno Ef, Doethineb sydd iddo, mae ganddo fraich gref, Mewn cariad rhydd gystudd a cherydd a chur, I'th wneuthur yn barod i'w wyddfod cyn hir.
- 4 Ar lef y trueiniaid, y gweiniaid, a'r gwael, Mae 'n gwrando 'n wastadol, yn rasol a hael, Pan ddelont o beiriau eu croesau bob un, Hwy ganant, mawrygant dros byth Fab y dyn!

EMYN 136. M. N. 8au. Rhagluniaeth o du 'r Cristion.

Gomer.

Bethel,

- 1 Y mar'r Ior mewn dirgel lwybrau, 'N dwyn i ben ei ryfeddodau; Rhodia'r hyd y moroedd mawrion, Ei gyflym feirch yw'r gwyntoed@cryfion.
- 2 Ymgyssurwch, ofnus Seintiau, Mwy nac ofnwch y cymmylau Sy'n ymddangos 'nawr mor dduon, Maent yn llawn o bob bendithion,
- 3 Mae bwriadau 'r Ion 'n aeddfedu, D'ont bob awr 'n fwy amlwg i ni, Os anhyfryd blas yr egin, Fe ddaw blodau hyfryd wedi'n.
- Ofer ydyw barnu 'n gnawdol, Am yr Ion a'i ffyrdd rhyfeddol,

A rhagluniaeth sydd yn gwgu Cuddia wyneb sydd yn gwenu.

#### EMYN 137. M. N. 8. 7. 4.

Croesaw at Grist.

#### Calcutta.

Rousseau's Dream.

- 1 Tyn'n bechadur, tlawd, truenus, Claf a chlwyfus, gwael dy ryw: Llawn tosturi, llawn o allu Ydyw 'r Iesu, gwir Oen Duw; Nac anmheua, &c. Abl ac ewyllysgar yw.
- 2 Tyr'd 'n anghenus, croesaw i ti, Canmol fawr haelioni Duw, Pryn gan Iesu ffydd a dagrau, A holl rasau nefoedd wiw, Pryn heb arian, &c. O'r fath brynu hyfryd yw!
- 3 Na'th attalier gan gydwybod, 'Eisiau 'th fod yn wyn dy liw— Y cwmmwysder sydd yn rheidiol Ydyw teimlo 'th farwol friw, Hyn rhydd i ti, &c.
  Gweithred hardd ei Ysbryd yw.
- 4 Tyr'd, golledig enaid, heddyw Duw a'th eilw di or nef— Os arosi nes diwigi, Byth ni ddeui atto Ef, At bechadur, &c. Y mae llais yr Ion a'i lef.

#### EMYN 138. M. N. 7. 6.

# Hyder yn Nghrist.

Southampton.

Meirionydd.

- 1 O ANGHREDINIAETH creulon, na flina 'nghalon i, Mae 'r Iesu 'n borth presenol, 'n effeithiol dŵr i mi, Mi alwaf arno beunydd, os llywydd i'm fydd Ef, Dirmyga 'r tonnau mwya', gerwina dan y nef,
- 2 Er fod fy ffordd yn fynych heb lewyrch oddi fry, Ar ol fy llywydd nefol 'n feunyddiol yr af fi, Er bod pob pydew 'n sychu, yn Iesu cyssur cair, Ac yn ei addewidion a ffyddlon gwblhair.
- 3 Paham 'r achwynaf beunydd o herwydd poen a gwae, Am anhawsderau luoedd ni 'ddawodd Crist ddim llai : Can's yn y gair y traethir yn eglur iawn i ni, Nas gellir cael 'r uchelne' heb groesau fwy na rhi.

#### EMYN 139. M. N. 8au.

Ar supper yr Arglwydd.

Bethel.

Llantrisaint.

- Deuen tyrfa fawr i wledda, At oludog ford Jehofa: Y'ngwystlon hyfryd prynedigaeth, Crist rhoed arnom ei lywodraeth.
- 2 A ddarperaist, Arglwydd tirion, Ford yn llawn o bob danteithion? Doed dy blant 'n awyddus atto, A mwynhaent ddiddanwch wrtho.

#### EMYN 140. M. H.

Caledwch calon.

Greenfield.

Windham.

1 O DEUED nefol ddiwrnod llon I doddi 'r galon greigiog hon! O na wnai cariad Iesu cu Wresogi f'ysbryd oerllyd i!

- 2 Fe rua 'r moroedd ger dy fron, Fe hollta creigiau 'r ddaear gron, Fe gyffry bob peth, Arglwydd cu, O flaen fy ysbryd oerllyd i!
- 3 Mi fedra' ddarllen am dy groes, Heb ofid am dy farwol loes! A ddarllen dy fygythion di, Heb fraw yn f' ysbryd oerllyd i!
- 4 Ond y mae un, a'i allu 'n fawr, All wneud y gwaith mewn munud awr, Fe all dy Ysbryd, Iesu cu, Wresogi f' ysbryd oerllyd i!

### EMYN 141. M. C.

Ar y nefoedd.

Beverly.

Cambridge New.

- 1 Mae cyflawn wynfyd yn y ne', Anneddle Seintiau 'r Oen, Mae dydd heb nos yn ngwmni 'r Ner, A phleser byth heb boen.
- 2 Mae yno flodeu hardd eu lliw, Ni wywant yno 'n wir, Tu draw i afon angau mae Trysorau 'r Ganaan dir.
- 3 Pe dringem i ben Nebo wych, Ac edrych ar y wlad, Nis cadwai dyfroedd angau ni, Rhag myned i dŷ ein Tad.

# EMYN 142. M. N. 5. 6.

Ffydd yn edrych ar y groes.

Harwich.

Cyssur.

1 Frorddolion, gwrandewch,
At Iesu neshewch,
O'ch achos mae 'n trengu, ac oni thristhewch?
Iawn dros ddynolryw,
A'u heddwch hwy yw,
P'le gwelir fath ofid a gofid Mab Duw?

2 Yn nydd dwyfol lid, Anwiredd y byd Ro'w'd arno, o'i wirfodd fe'i dygodd i gyd! Am bechod nas gwnaeth, Fe'i gwelwyd yn gaeth, Dan gosp am ein beiau i angau fe aeth.

3 Eich wyneb trowch chwi At Grist wrth ei gri: Mor foddlon mae 'n marw er bendith i ni! Mae 'n hongian ar bren, Rhwng daear a nen, Rhyddhaodd y caethion—Ef molwn, Amen.

#### EMYN 143. M. H.

Y Cristion yn hiraethu am siorwydd. Sandwich.

Salem.

- 1 Dymunwn wybod ar y llawr, (Mae 'n pwyso arnaf bob ryw awr,) A wyf yn wir yn caru 'r Ner, Uwch oll a welir dan y ser.
- 2 Os wyf yn caru 'r Iesu cu, Paham mor oer mae 'mynwes i : Prin gall fod oerfelgarwch mwy, Yn sawl na chlywsant am ei glwy'.

- 3 Anmherffaith yw fy ngwrando 'n wir, Fy ngweddi oreu sydd anmhur : Dywedwch Seintiau gwir i mi, Ai dyma fel mae gyda chwi.
- 4 Ond gofid dirfawr i mi sydd, Am f' oerfelgarwch nos a dydd; A fyddwn i am hyn yn drist, Heb ronyn bach o serch at Grist?
- 5 Os wyf yn meddu, Ior, dy ras, Hysbysa hyn i'th ofnus was; Os hebddo 'r wyf, O Arglwydd Nef, Prysura i'w gyfranu ef.

#### EMYN 144. M. N. 5. 6.

Gwerthfawrogrwydd y gair.

Mulgrave.

Dyddanwch.

- 1 Yn ngair Ior i gyd, ac nid yn y byd, Mae 'nhrysor i 'n gorwedd, ac arno mae 'mryd. 'Does lyfr o un rhyw fel pur air fy Nuw, A'i deall trwy'r Ysbryd y doetha 'n wir yw.
- 2 Pan f'wyf yn y pair, rwy 'n troi at y gair, 'Rwy 'n derbyn cyssuron mwy gwerthfawr nac aur. Mae 'n dangos heb len rad gariad ein Pen, A thywys i fwyniant gogoniant yn nen.

#### EMYN 145. M. N. 7. 6.

Emyn genhadol.

Bryniau Gwerddon.

Judeth.

 O fryniau Greenland rewlyd, O'r Ind gwrelaidd fawr, O boethion ffrydiau Affric, A dreiglant aur i lawr: O lawer glan hen afon, O lawer doldir gwiw, Daw uchel lais i'n clustiau— "Tywyswch ni at Dduw."

2 Er fod awelon peraidd
Yn Java wych i'w cael;
Er bod ei thir yn hyfryd,
Ei dynion sydd yn wael:
Diles yw holl brydferthwch
Ei thirion wlad yn wir,
Tra byddis yn addoli
Gwag ddelwau drwy'r holl dir!

3 A fedrwn ni a lenwyd
A gwych ddoethineb nef,
Naccau i ddeillion daear
Air Duw a'i lewyrch ef?
Cyhoeddwn iachawdwriaeth,
Cyhoeddwn gariad rhad,
Nes delo pawb i garu
Ein Iesu yn mhob gwlad.

4 O, wyntoedd awyr, cludwch,
A chwithau ddyfroedd mawr,
Y sôn am waed Messia
Trwy gyrrau daear lawr:
Na flinwch gludo'r newydd
Am angau'r groes trwy'r byd,
Nes delo Crist yn glodfawr
Gan feibion Adda i gyd.

#### EMYN 146. M. N. 7. 6.

#### Y rhyfel tumewnol.

Redford.

Caerllyngoed.

- 1 Fr mywyd sy'n ddirgelwch, mae'n fywyd rhyfedd iawn, 'Rwy'n teimlo dwy egwyddor yn gweithio fore a nawn, 'Rwy'n teimlo pechod ynof, 'rwyf yn ei deimlo'n wir, A gras yn fy nhueddu i fyn'd i'r Ganaan dir.
- 2 'Rwy'n gwerthfawrogi rhydd-did i fyn'd at orsedd gras, Ond mynych y gweddiaf heb deimlo fawr o flas: 'Rwyf yn dymuno plygu i 'wyllys pur fy Nuw, Mae ynof 'wyllys arall, ewyllys cyndyn yw.
- 3 Hoff iawn y sabboth gennyf, hiraethaf am y pryd, Pan ddelo'r Iesu grasol a'i ddedwydd Seintiau'nghyd: Er hyn yr adeg werthfawr trwy f'anghrediniaeth llawn, Yn fynych sy'n ddielw, yn ddydd gofidus iawn.
- 4 Fel hyn mae cnawd ac ysbryd yn gweithio ynof fi, 'Rwyf weithiau'n gorfoleddu, rwyf weithiau'n oer fynghri Ond fe addawodd Iesu mai gras a gaiff y dydd— Y byddaf yn ol angau rhag pob gofidiau'n rhydd.

#### EMYN 147. M. H.

Crist y ffordd, y gwirionedd, a'r bywyd.

Pierrepoint.

Adoration.

- 1 Ti, Grist yw'r ffordd, ac attat trown, I'th fynwes fwyn rhag angau ffown: Ti 'r hwn fu farw yn ein lle Yw 'r unig ffordd i deyrnas ne'.
- 2 Ti yw 'r gwirionedd, Iesu cu, Dy air yn llusern sydd i mi: Nid oes dan nef ond ti dy hun All buro a goleuo dyn.

3 Y bywyd wyt, Dywysog hedd, Gorchfygaist gedyrn byrth y bedd; 'Nawr uffern fawr nis dryga hwy, A bwysant ar dy farwol glwy'.

# EMYN 148. M. H. Ar ol pregeth.

Russia.

Windham.

- 1 'Nawr ymadawn yn d'enw di, Yn yr hwn 'r ymgasglasom;ni: O nertha ni, tra fyddom byw, I wneud d'ewyllys di, ein Duw.
- 2 Mewn bywyd ac mewn angau glas, O dysg ni ganmol dwyfol ras, Boed i'n gyfarfod oll yn nen, I'th foli 'n well dros fyth, Amen.

# EMYN 149. M. H.

Arall.

Salem.

- 1 Bendithia 'r gair, trwy Iesu mâd, A ddaeth i'n clustiau 'nawr, O Dad! Par iddo fwrw 'i wraidd i lawr, Ac er dy glod ddwyn cynnyrch mawr.
- 3 Mawl fyth am ordinhadau 'th dŷ, Lle gallwn wel'd dy wyneb cu; O boed i bawb sydd yn y lle Gael bod dros byth o fewn y ne.'

EMYN 150. M. N. 8. 7. 4.

Arall.

Pilgrimage.

Greenfield.

Bethlehem.

1 Anron, Ior, ni o'th gynteddau, Gyda bendith nefol wiw, . 21

Par i'n wastad lawenychu, Yn dy heddwch di, O Dduw: Yn yr anial, &c. Llonna 'n hysbryd, llesgaidd yw.

2 Parch a gwresog ddiolchgarwch, Am efengyl fwyn ei llef; Boed ei ffrwythau sanctaidd ynom, 'N helaeth tra fo'm dan y nef! Rho dy gwmni, &c. I ni byth yn gymmorth gref!

## EMYN 151. M. H.

Ar y nefoedd.

Alvin Street,

Savoy.

- 1 Cas gennyf fi r' hyn hoffa 'r byd, Fy ngwynfyd ddaw o'r Gair i gyd, Yn brydferth ar dy ddelw di, Caf wel'd dy wyneb, Iesu cu.
- 2 Y bywyd hwn gwag freuddwyd yw, Ond yn y nef—gwych drigfan Duw— Mae pawb dros byth yn eithaf llon, Pa bryd 'caf fyn'd i'r nefoedd hon?
- 3 O ddedwydd awr! O gartre' gwiw! Pan fyddwyf fel, a chyda Duw! Pryd na ddaw pechod, cnawd, na chur I attal fy mhleserau pur!
- 4 Fy nghorph a orphwys yn y pridd, Hyd foreu 'r adgyfodiad ddydd: Yn awr agorir pyrth y bedd, Ac af at Ior yn hardd fy ngwedd.

# DANGOSEG.

	TUDALEN.
And bydol rai ar ol y byd	119
Aed malais a digter ar fyrder o'r byd	96
Af ar fyr i ben fy nhaith, mewn llawenydd	56
Am angau 'r groes mi ganaf, tra fyddwyf ar y llawr	34
Am drugareddau mwy na rhi'	21
Anfon, Ior, ni o'th gynteddau	129
Arglwydd, cynnal fy ngherddediad	
Ar wyneb daear lawr	
	112
Bendithio whaf fy Arglwydd Ner	8
Bendithia 'r gair, trwy Iesu mâd	129
Bendigaid fyddo, Duw fy mhlaid	29
Dentagaia i jaao, Daw i j minana	23
Cas gennyf fi 'r hyn hoffa 'r byd	130
Chwi weision Duw, molwch yr Ion	20
Clod i'th enw Arglwydd tirion	
Cud conven alad in Andread Diam	104
Cyd-ganwn glod i'r Arglwydd Dduw	66
Cymdeithas gyssurys a melus â Duw	00
DATGAN y nefoedd fawredd Duw	4
Daw Don Joseph and Alleh James	4
Daw Pendefigion yr Aipht draw	
Derchefwch byrth eich pennau	5
Deued tyrfa fawr i wledda	123
Dewch, blant dynion, dewch yn ebrwydd	102
Dihunwch bawb mewn pryd	
Dihuna, f'enaid, mae 'n llwyr bryd.	
Dilenna di wrth raid	
'Does yn y byd a'i wychder mawr	
Dy babell di, mor hyfryd yw	
Dy dosturiaethau cofia 'n rhwydd	
Dy heddwch Ion, a lonna 'ngwedd	32
Dy law, O Ior, a'm bwriodd i	100
Dymunwn wybod ar y llawr	
Dyro gymmorth dirion Iesu	101
Dywedaf wrth yr Arglwydd byw	

	MUMIN
Erryniwn arnat nefol Dad	. 38
• •	
FE adgyfododd Brenin hedd	. 53
Fe darddodd ffynnon lawn o waed	. 115
Fe dorrodd Adda 'r undeb gwiw	
Fe dderfydd poen a braw, a'r amser ddaw cyn hir	
Fel y brefa 'r hudd lluddedig	
Fforddolion, gwrandewch	. 125
Fy enaid edrych accw ar forcedd cariad Duw	
Fy enaid gwel, a synna 'n awr	
Fy enaid mola 'r Ion mewn nefol dân o hyd	· 40
Fy enaid those fawl, the fawl i'r gwir Dduw	. 10 . 19
Fy llid O symmud Iesu 'n llwyr	
Fy mywyd sy'n ddirgelwch, mae'n fywyd rhyfedd iawn	
Fy nghalon cân, a'm tafod bydd	
Fy ngorchwyl penaf ar y llawr	. 110
- J mgorom y Pomer ar J man tree tree tree tree tree tree tree tre	
Goleuni cu, gwirionedd i mi moes	. 11
Gwna fy muchedd yn gyttun, Arglwydd grasol	. 51
Gwna fi'n alarus iawn am fod	. 93
Gwych noddfa gref i ni rai gwael	
Gwyn fyd y gwr faddeuant g'as	
Gwyn fyd yr hwn mae'r Arglwydd Dduw	
Gyd-deithwyr trwyr anialwch du	
HALELUIA, molwch Dduw	. 31
Hoff ferch y Brenin, glan o fewn	. 12
Hoff gan Iesu yw anneddau	. 16
Table Bare 2004 & Millionana	. 10
I sou 'n unig yw fy ngobaith	. 90
Ior, rho ras i wisgo r Iesu	
Ior edrych & thadol olygon	
I'r Arglwydd cenwch lafar glod	
== ===================================	
LLAWENYDD sydd yn tarddu, o glwyfau 'r Iesu mawr	. 91
MAE ailfyd yn ddiau	. 85
· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	

	TUDA	
Mae archoffeiriad, enaid clyw		69
Mae cyflawn wynfyd yn y ne',		124
Mae diwrnod yn dy gyntedd di		16
Mae d'air yn llawn o drysor drud		39
Mae diwrnod mawr yn dyfod, yn dyfod gyda brys		46
Mae dy air yn wir yn tystio		57
Mae dy air yn wir yn tystio		41
Mae gelynion mawr eu grym yn f'amgylchu	• • • • •	82
Mae Crist yn fyw, O'r cyssur mawr	••••	118
Mae heddyw luaws mawr	• • • • •	87
Mae heddyw etto le	• • • • •	108
Man Tom am ddile!	• • • • •	
Mae Iesu yn ddilai	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	76
Mae Iesu Grist ein Pen, yn meddu ar bob dawn Mae Iesu Grist yn barod, bob diwrnod enatd clyw .	• • • • • •	34
Mae lesu Grist yn barod, bob diwrnod enaid clyw .	• • • • • •	73
Mae lluoedd uwch y llawr, mewn gwynfyd mawr yn w	/i <b>r</b>	107
Mae 'm hanghenion ar y llawr, heb rifedi	• • • • • •	112
Mae pobpeth yn barod medd Ion		110
Mae 'r amser yn neshau		93
Mae 'r Barnwr yn dyfod, ryw ddiwrnod a ddaw		67
Mae'r ddeddf yn gofyn parch a bri		49
Mae'r Ior heddyw yn arlwyo		36
Mae'th air yn llusern i'm, O Dduw		23
Mawr yw'r Arglwydd mewn doethineb		62
Mi dreuliais, Arglwydd, amser maith		106
Mor fawr, mor helaeth yw		86
Mor hardd oedd buchedd Iesu mawr		52
Mor werthfawr yw'th drugaredd di		9
Mynyddoedd mawr yw 'meiau Ior		109
mynyddoedd mawr yw meiad for	• • • • •	109
Na ddos i farn å mi O Dduw		28
Na lwfrha, fy enaid prudd		66
Nawr ymadawn yn d'enw di		129
Nid ydyw'r llesg, er llesged yw		98
Nol talu dyled dynol ryw		54
Nol talu 'n dyled ar y pren		95
O, Am ras i wylo dagrau	••••	35
, anghrediniaeth creulon, na flina nghalon i	••••	123
), anwyl enaid clyw		74

· ·	TUDA	LEN.
O, Arglwydd ein Ior ni a'n nerth		1
O, Arglwydd gyda'r enw, rho i'm dy ddelw di		103
O, Arglwydd Ion, trag'wyddol dirion' Dad		79
O. Arglwydd Ior, y nefoedd fry		50
O Arglwydd pura m henaid, fy enaid aflan i		33
O. Arglwydd rho gyf rwyddyd		71
O, arweinydd pererinion		116
O bob daioni rwyf yn llwm		57
O boed fy nghalon i mewn briw		105
O bryd i bryd, O Dduw tra'r aeth		17
O, brysia, Arglwydd, clyw fy llais		28
O, cenwch fawl i'r Arglwydd Nef		21
O, dangos fyrred, Arglwydd Ner		10
O Dduw, rho gymmorth llawn		76
O Dduw yn fanwl chwiliaist fi		26
O Dduw, &c		84
O, deffro f' enaid gyda'r wawr		114
O, deffro 'nghalon, Arglwydd mawr		48
O deued nefol ddiwrnod llon		123
O, dewch rai ieuaingc, dewch yn awr		61
O, dewch yn nes, O dewch i'r wledd		64
O, dirion nefol Dad		92
O, dywed, ffydd, pwy weli 'n awr		72
O, dywed i'm pa ddyn a drig		2
O, fab afradion, gwael dy ryw		82
O. fedd, &c		80
O, f'enaid galw ar dy Dduw		79
O, f'enaid gorfoledda		37
O, f'enaid hed ar aden ffydd		69
O fryniau Greenland rewlyd		126
O, gwared f'enaid Iesu Sant		95
O, gwrando arnaf, Arglwydd Ion		94
O, gwyn ei fyd 'r ystyriol frawd		10
O, hwylia, Ior, fy nyrus daith		23
O, molwch Dduw, ac addas fydd		31
O, mor felus yw caniadau		55
O, mor gedyrn yw 'ngelynion		44
O, mor helaeth 'r addewidion		63
O mor uchel yw'r dystiolaeth		59
O, na byddwn i bob awr, yn rhyfeddu	·	58

TUDA	
Oni roddaist Ior addewid	73
O Sion, dan ofid ac adfyd wyt wael	120
Os oes gwir oleuni i ni	
O, tyr'd i'm calon Ysbryd Glân	88
O wrthgiliwr, blin dy stad—gad dy grwydro	96
O Ysbryd sanctaidd 'nawr bywha	117
O, Ysbryd Glan, Tydi wyt Dduw	54
0, 2001ja 0244, 2 jaz nyt 2 aan	0.
De hand no hand a cof sheeddhod	97
Pa bryd, pa bryd y caf rhyddhad	39
Pa elyn, er cymmaint ei rym	
Pa fodd, O Dduw, y ceidw llangc	22
Par aeth ein Pen i'r ne'	99
Pan anwyd Crist ein ceidwad cu	51
Pan elo corph y sant i'r bedd	65
Pan glywais lef deddf Sinai draw	68
Pan yn gweled, Adda 'n dallodd	48
Para 'rwyf i frysio 'n rhyfedd !	45
Pe ceiswn ffoi o'th ŵydd, O Dduw	26
Pe gallwn rifo gwallt fy mhen	41
P'le mae f' hen gyfeillion gynt, p'le maent heddyw	113
Pe teflid o'u godrau 'r holl fryniau i'r mor	13
Pob mawl i ti 'r nos hon, O Dduw	
Pop mawi ti T nos non, O Duuw	4
Pwy a ddeall ei gamweddau?	. 4
Pwy saif o'th flaen, O Arglwydd cu	23
- · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	
Rно galon lån, o nefol dån yn llawn	117
Rho rym i'th osod ger ein bron	3
Rho'th hyder yn yr Arglwydd cu	9
Rho th Ysbryd Glan, O Arglwydd Ion	40
Rhowch fawl i'r lon, ei weision ef	7
Rhowch glod i'r uchel Dduw	24
Rhowd ar brydnhawn ryw gwppan llawn o wae	104
'R Hwn a greodd nefoedd uchod	60
Rhyfeddodau mawr a wnaethpwyd	71
Rhyfel ac ymladdau mawrion	78
'Rwy'n addef ger dy fron, O Dduw	109
'Rwyt yn ymwel'd a'r ddae'r O Dduw	14
rewyt yn ymweru a'r udae'r O Dudw	14
Therewore alriant Ohebland shows thread not a llows	89
TANGNEFEDD, clywch, O bobloedd, rhwng lluoedd nef a llawr	
Ti Grist vw'r ffordd, ac attat trown	128

	TUDA	LEN.
Trigolion nefoedd wen		30
Trugaredd, Arglwydd, dod i mi		14
Trwy'r Iesu, Ior, cadw dy ddeddfau		77
Tyred ffynnon pob daioni		119
Tyr'd bechadur, tlawd, truenus		122
Tyr'd Ysbryd Glan i'm mynwes i		81
iyi u 100iyu Olimi i maniya waa i caasaa ahaa ahaa ahaa ahaa ahaa ahaa ah	••••	•
Urudd-dod cyflawn Crist ein Pen		42
Un arch a erchais ar Dduw Naf		6
On arch & Cicinais at Daw 11at		٠
Writh hau mae hâd yn disgyn ar fin y ffordd yn;wir		52
Wrth Iesu ddywedodd Jehofa fy Nuw		20
with less daywedodd Jenois ly Nuw	• • • • •	20
Y dyn, &c		0.4
I dyn, &c.	• • • • •	84
Y mae angau 'n elw mawr—i'r Credadyn	• • • • •	106
Y mae dylif tân yn dyfod	• • • • •	35
Y mae gwlad sy'n well na hon, mil rhagorach	• • • • •	112
Y mae'r Arglwydd Ior yn gyfiawn	• • • • •	62
Y Messia ar Galfaria, un prydnhawn		39
Y mae 'r Ior mewn dirgel lwybrau	• • • • •	121
Y sawl a gred sy'n blentyn Duw		100
Y sawl ni rodia yn nghyngor ffol		1
Y tlawd vn wir a roddes lef		8
Yn harod gwna fy enaid cu		111
Yn mhoh rhyw our oweddiaf, a galwaf ar fy Nuw		81
Yn ngair Ior i gyd, ac nid yn y byd Yn ngoleu glân dy Ysbryd gwiw		126
Yn ngolen glân dy Yshryd gwiw		103
Yn y byd sy'n llawn anmhurdeb	••••	83
Yr Arglwydd byw, o serch a bodd	• • • • •	24
Va Andread 3 and an inches		30
Yr Arglwydd da sydd yn iachau	• • • • •	5
Yr Arglwydd yw fy mugail clau	••••	
Yr Iesu yw fy mugail clau	• • • • •	32
Yr Ior a greodd ddae'r a nen	• • • • •	25
Yr Ysbryd Glân o'i ras ei hun		75

#### DANGOSEG O'R TESTYNAU.

ADDA, (y cyntaf a'r ail) E. 25 Addewidion Duw, E. 46, 80 Crist yn haw ddgar, Ps. 45 ----- yn dderchafedig, Ps. 110 Afradion, B. 73 - yn gyflawn, B. 4 - yn ffyddion, B. 75 Ail greadigaeth, E. 54 Amider pechod, Ps. 19 - Ei gariad, E. 39, 60 Amledd grae, E. 62 Amynedd, E. 50 yn offeiriad, B. 65 Ei ddyoddefaint, E. 59, 106 Angau Cuist, E. 5 - Bi adgyfodiad, B. 32, 70 Angau wedi ei faeddu ar y groes. - Ei esgyniad, E. 33, 93 - Ei eiriolaeth, E. 99 B. 12 Angelion yn gweini, i'r credadyn. — yn noddfa, **B**. 113 Cyflwr dyn wrth natur, E. 38, 77 K. 84 Ar dy Dduw, Ps. 21, 84, 87, E. 1 Cymdeithas & Duw, E. 51 A'r ol pregeth, E, 148, 149, 250. Cynhauaf, E. 107 Cynnydd ysbrydol, B. 14, 134 Cystudd yn fuddiol, B. 100 Byndra bywyd, Ps. 39. --- yn fyr, B. 122. Calon galed, B. 140 newydd, E. 88 DEDDF ac efengyl, E. 26 Cariad cyffredinol, E. 95 Digonolrwydd gras, E. 120. Clod am waredigaeth gyffredinol, Dilyn Crist, B. 102 Ps. 30. 34 -- y praidd, E. 111 rhag cystudd, E. 101 Duw yn fawr, Ps. 104, E. 44 Credadyn yn ddedwydd, Ps. 1 - mewn creadigaeth, Ps. 19, E. gwan, B. 97 Ei hyder yn Nghrist, E. · mewn rhagluniaeth, Ps. 65, 138 E. 42 - yn fuddygoliaethus E. 13. yn dragywyddol, Ps. 90 yn boll bresennol, Ps, 139 yn gyfiawn, E. 45 yn siampl i eraill, E. 29 ar Nebo, E. 89 yn ddosturiol, Ps. 103 Crist yn bob beth, E. 20, 85 - yn ardderchog, Ps. 8 - yn fyw er marw, E. 131 · yn dda i'w eiddo, Ps. 144, 146, · y "fordd," &c. E. 147 147 · yn ball ddigonol, E. 19 yn ddigyfnewid, E. 76 - Ei enedigaeth, E. 28 - Ei fuchedd, E. 31 - trugarog, E. 18, 69 - yn noddfa i'w bobl. Ps. 17.34. - yn frenia, Ps. 24 46 - yn fugail, Ps. 23, E. 2 - yn obaith iddynt, Ps. 16

Duw yn gyssur iddynt, Ps. 36 - yn hyder i'r cyfryw, Ps. 37, 140, 141 - yn gofalu am y tlawd, Ps. 41 - Disgwyl wrtho, Ps. 41 · Ei uchder a'i ymostyngiad; Ps. 113 Dydd y farn, E. 7, 22, 52 EDIFEIRWCH E. 6, 72, 83, 108 Eglwys, yn ferch y Brenin, Ps. 45 - trigfan Duw. Ps. 132 yn ymgyssuro yn Nuw. E. 135 Emyn genhadol, E. 61, 86, 145 -foreuol, E. 124 - brydnhawnol, 125. GAIR Duw, Hefain am ei deimlo, E. 66 yn arweinydd, Ps. 119 vn datguddio Crist, E. 37 El werthfawrogrwydd, **B.** 144 Gorchwyl pennaf, E. 118 Gorphenwyd—ar y gair, E. 58. Gwaed y cyfryngwr, E. 126 Gwagedd proffes yn unig, E. 104. Gwagter v byd, E. 79, 133 Gwahoddiadau gras, E. 103, 137 Gweddi 'r Arglwydd, E. 27 – am oleuni. Ps. 43 am drugaredd, Ps. 143. E. 115 -am arweiniad i best v daith. E. 127 - am yr Ysbryd Glân, R. 129 - am galon sanctaidd, E. 130 - am burdeb, R. 3, 23, 90 - Ei gallu, E. 68 - yn mhob sefyllfa, E. 71 am gofieldio r efengyl, E. 68 Gwrthgiliad, E. 94.

HAUWE, dammeg yr, Heddwch ysbrydol, E. 24. Heisachiad teyrnas Crist, Ps. 88 Hiracth am Dduw, Ps. 42, E. 91 Hunan-ymholiad, E. 24.

IBUENGCTYD, E. 43.

LLAWENYDD ysbrydol, E. 9, 87 Lie etto, E. 114.

Mawl i Dduw, Ps. 160, 103, 116, 117, 1136, 149, 150, E. 132 Meddyliau crwydredig, E. 82.

NEFOEDD, ei dedwyddwch, E. 35, 36, 48, 49, 55, 112, 121, 141, 151 yn eiddo'r duwiol, Ps. 15, E. 53.

O FLAEN pregeth, E. 1, 10, 11, 56. 57.

Poв peth yn barod, Е. 117.

RHYFEL, E. 67.

SICRWYDD ffydd, E. 143 Swpper yr Arglwydd, E. 8, 49, 139.

TRAGYWYDDOLDEB, E. 78. Trugaredd arbedol, E. 109.

Uffern, E. 81.

Y DDWY anian, E. 96, 146 Yr yrfa ysbrydol, E. 64, 128 Ysbryd maddeugar, E. 98.

